

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Arkivsak: 24/116
Møtedato/tid: 13.02.2024 kl. 11:30. – 17:000
Møtested: Trondheim, Statens Hus, Møterom Melhus, 1.etasje

Oppmøte: Møtet starter med lunsj kl. 11:30 i kantina på Statens Hus i Trondheim

Møtestart er planlagt til kl 12:00.

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Ragnhild Aashaug på telefon 970 40 929, eller e-post: ragnhild.aashaug@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 06.02.2024

Ina Pedersen (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ragnhild Aashaug
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, fylkesordfører, fylkesdirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/24	Endring i problemstilling - forvaltningsrevisjon for fylkesveier
02/24	Endring i problemstilling - forvaltningsrevisjon for vegadministrasjon
03/24	Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og fylkesdirektørens innspill til plan for forvaltningsrevisjon
04/24	Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og fylkesdirektørens innspill til plan for eierskapskontroll
05/24	Referatsaker
06/24	Opplæring av kontrollutvalget
07/24	Innspill til kontrollarbeidet
08/24	Godkjenning av møteprotokoll

Endring i problemstilling - forvaltningsrevisjon for fylkesveier

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

13.02.2024

Saknr

01/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/283 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors ønske om endring i problemstillingene som omtalt i saken til etterretning.

Vedlegg

240131 Orientering om endring i problemstillinger

Saksbakgrunn

Kontrollutvalget vedtok i sak 35/23 en prosjektplan til forvaltningsrevisjon for "Fylkesveier - vedlikehold, klima og miljøtiltak" den 6.juni 2023. Her ble vedtaket slik:

"Kontrollutvalget slutter seg til problemstillingene i prosjektplanen. Utvalget ber revisor gjennomføre prosjektet innenfor en ressursramme på 500 timer med levering til sekretariatet 05.04.2024."

Følgende problemstillinger ble vedtatt:

- Hvilke føringer finnes for bruk av midler til veg?
- Er trafiksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i drifts- og vedlikeholdskontrakter på fylkesveg?
- Er trafiksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i investeringsprosjekter på veg?
- Er trafiksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i prioritering av vedlikeholdsetterslepet?

Prosjektplanen kan leses her: [Prosjektplan Fylkesveier - vedlikehold, klima-og miljøtiltak](#)

I samme møte ble det vedtatt en prosjektplan til forvaltningsrevisjon for "Vegadministrasjon". Disse forvaltningsrevisjonene sees i sammenheng, og det er også bedt om endring i problemstillingene for denne forvaltningsrevisjonen. Forvaltningsrevisjon for vegadministrasjon omtales i neste sak (2/24 "Endring i problemstilling forvaltningsrevisjon - Vegadmistrasjon").

Det er vedlagt et notat fra oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor som omtaler behovet for endring.

Saksopplysninger

Det er bedt om mindre endringer i problemstillingene for å få en mer sammenhengende struktur i rapporten. Problemstillingene er utgangspunktet for det som skal belyses i rapporten, og er utarbeidet ut fra kontrollutvalgets bestilling og formål med undersøkelsen.

Omformulerte problemstillinger er slik:

- Hvilke føringer finnes for bruk av midler til veg?
- Er trafiksikkerhet ivaretatt i drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter på fylkesveg?
- Er klima og miljø ivaretatt i drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter på fylkesveg?

Revisor mener det blir en mer mer sammenhengende struktur hvis trafiksikkerhet behandles under ett og klima og miljø behandles under ett. Vedlikeholdsetterslep er tatt ut som et eget område og er hovedsakelig lagt til drift- og vedlikehold.

Oppdragsansvarlig revisor Margrete Haugum vil delta på Teams for å svare på eventuelle spørsmål.

Saksvurdering og konklusjon

Rapporter med god struktur og leservennlighet er viktig for bruken av rapporten. Det kan derfor være viktig å endre problemstillingene. Det må likevel ikke gå på bekostning av det som kontrollutvalget ønsket svar på gjennom å foreta denne forvaltningsrevisjonen. Ordet vedlikeholdsetterslep er ikke nevnt i nye problemstillinger, men det er omtalt i notatet at vedlikeholdsetterslep er tatt ut som et eget område og lagt hovedsakelig til drift- og vedlikehold. Vi har stilt spørsmål til revisor om undersøkelsen av vedlikeholdsetterslep er like godt ivaretatt med nye problemstillinger. Vi har fått dette svaret i en e-post til sekretariatet:

“Ja, vi har gjort et bevisst valg her. Det skyldes at vedlikeholdsetterslepet er en konsekvens av drift og vedlikehold, og henger sammen med dette. Det ble derfor litt dobbelt opp hvis vi skulle splitte det. Vi kommer til å beskrive hvordan dette vedlikeholdsetterslepet oppstår både når vi ser på føringer for bruk av midler og i drift- og vedlikeholdskontraktene. Vår intensjon er å dekke dette området like bra som det var tenkt i utgangspunktet, men at det blir litt rart å ha det som et eget område.”

Ut fra sekretariatets vurdering vil ikke endringene i problemstillingene ha noen betydning for innholdet i undersøkelsen, men hensikten er å utarbeide en mer strukturert og leservennlig rapport. Ut fra de forelagte opplysningene anbefaler sekretariatet at de foreslåtte endringene tas til følge.

Til kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Informasjon om endring av problemstillinger i prosjekt:

- **FR1249 Fylkesveg**
- **FR1250 Vegadministrasjon**

Disse to prosjektene er bestilt samtidig (13.12.2022) og skal leveres samtidig til sekretær 05.04.2024. Revisor har tidligere levert et diskusjonsnotat som grunnlag for problemstillingene for å finne en håndterbar innretning på dem (21.03.2023). Kontrollutvalget vedtok prosjektplanene 06.06.2023. Underveis i revisjonsarbeidet har det vist seg at det fortsatt har vært behov for å gjøre justeringer.

FR1249 Fylkesveg

Problemstillinger i vedtatt prosjektplan:

- Hvilke føringer finnes for bruk av midler til veg?
- Er trafikksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i drifts- og vedlikeholdskontrakter på fylkesveg?
- Er trafikksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i investeringsprosjekter på veg?
- Er trafikksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i prioritering av vedlikeholdsetterslepet?

Omformulerte problemstillinger:

- Hvilke føringer finnes for bruk av midler til veg?
- Er trafikksikkerhet ivaretatt i drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter på fylkesveg?
- Er klima og miljø ivaretatt i drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter på fylkesveg?

Begrunnelse for endring:

Revisor har arbeidet med å strukturere prosjektet og utlede revisjonskriterier. I denne sammenhengen har det blitt klart at det vil bli en mer sammenhengende struktur hvis trafikksikkerhet behandles under ett og klima og miljø behandles under ett. Begge områdene har betydning for drift- og vedlikehold og investeringer. Den opprinnelige inndelingen med drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter ville gitt en mer oppstykket rapportering. Vedlikeholdsetterslep er tatt ut som et eget område og lagt hovedsakelig til drift- og vedlikehold.

Endringen i problemstillingene har ikke betydning for selve innholdet i revisjonen, men er en strukturell tilpasning til en mer leservennlig rapport.

FR1250 Vegadministrasjon

Problemstillinger i vedtatt prosjektplan:

- Hvilken kompetanse fikk Trøndelag fylkeskommune overført fra sams vegadministrasjon sammenlignet med Møre og Romsdal fylkeskommune?
- Har Trøndelag fylkeskommune nødvendig kompetanse og kapasitet til å løse oppgavene?
- Har Trøndelag fylkeskommune rutiner for å håndtere ulike typer henvendelser til vegadministrasjonen og følges disse i praksis?
- Løser Trøndelag fylkeskommune forvaltningsoppgaver i henhold til forvaltningsloven og plan- og bygningslovens bestemmelser?
- Har vegavdelingen i Trøndelag fylkeskommune et fungerende avvikssystem.

Omformulerte problemstillinger:

- Fikk Trøndelag fylkeskommune overført nødvendig kompetanse fra sams vegadministrasjon? Herunder om det oppstod noen forskjeller mellom Trøndelag fylkeskommune og Møre og Romsdal fylkeskommune?
- Løser Trøndelag fylkeskommune nye forvaltningsoppgaver etter vegloven i henhold til forvaltningslovens bestemmelser?
- Har vegavdelingen i Trøndelag fylkeskommune et fungerende avvikssystem?
- Har Trøndelag fylkeskommune rutiner for å håndtere ulike typer henvendelser til vegadministrasjonen, og følges disse i praksis?

Begrunnelse for endring:

Rekkefølgen på problemstillingene er endret og det henvises til ny rekkefølge her. Den første problemstillingen er sammenslått av de to første opprinnelige problemstillingene og er gjort beskrivende fordi det er vanskelig å utlede egnede revisjonskriterier, for det finnes ikke egnede autorative kilder til revisjonskriterier. I den første problemstillingen er begrepet kapasitet tatt bort. Revisor har vurdert at dette fanges opp av kompetanse, som ser både på antall ansatte og hvilken fagkompetanse ansatte har.

Den andre problemstillingen er endret som følge av innsikten i hvilke forvaltningsoppgaver vegavdelingen løser. Vegavdelingen løser mange forvaltningsoppgaver og revisor har valgt å avgrense oppgavene som løses i henhold til forvaltningslovens regler om saksbehandling. Forvaltningsoppgaver etter plan- og bygningsloven er tatt ut da dette handlet om håndtering av nabovarsel. Endringen i den andre problemstillingen medfører en ytterligere avgrensning basert på den innsikten som revisor har fått gjennom arbeidet med revisjonen.

Steinkjer 31.01.2024

Margrete Haugum

oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Endring i problemstilling - forvaltningsrevisjon for vegadministrasjon

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

13.02.2024

Saknr

02/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/284 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors ønske om endring i problemstillingene som omtalt i saken til etterretning.

Vedlegg

240131 Orientering om endring i problemstillinger

Saksbakgrunn

Kontrollutvalget vedtok i sak 34/23 en prosjektplan til forvaltningsrevisjon for "Vegadministrasjon" den 6.juni 2023. Her ble vedtaket slik:

"Kontrollutvalget slutter seg til problemstillingene i prosjektplanen. Utvalget ber revisor gjennomføre prosjektet innenfor en ressursramme på 420 timer med levering til sekretariatet 05.04.2024."

Følgende problemstillinger ble vedtatt:

- Hvilken kompetanse fikk Trøndelag fylkeskommune overført fra sams vegadministrasjon sammenlignet med Møre og Romsdal fylkeskommune?
- Har Trøndelag fylkeskommune nødvendig kompetanse og kapasitet til å løse oppgavene?
- Har Trøndelag fylkeskommune rutiner for å håndtere ulike typer henvendelser til vegadministrasjonen og følges disse i praksis?
- Løser Trøndelag fylkeskommune forvaltningsoppgaver i henhold til forvaltningsloven og plan- og bygningslovens bestemmelser?
- Har vegavdelingen i Trøndelag fylkeskommune et fungerende avvikssystem.

Prosjektplanen kan leses her: [Prosjektplan Vegadministrasjon](#)

I samme møte ble det vedtatt en prosjektplan til forvaltningsrevisjon for "Fylkesveier - vedlikehold, klima og miljøtiltak". Disse forvaltningsrevisjonene sees i sammenheng, og det er også bedt om endring i problemstillingene for denne forvaltningsrevisjonen.

Forvaltningsrevisjon for fylkesveier er omtalt i forrige sak (1/24 "Endring i problemstilling forvaltningsrevisjon - fylkesveier").

Det er vedlagt et notat fra oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor som omtaler behovet for endring (samme notat som i sak 1/24 "Endring i problemstilling forvaltningsrevisjon - fylkesveier").

Saksopplysninger

Det er bedt om endringer i problemstillingene ut fra behov som har gjort seg gjeldende underveis i arbeidet.

Omformulerte problemstillinger er slik:

- Fikk Trøndelag fylkeskommune overført nødvendig kompetanse fra sams vegadministrasjon? Herunder om det oppstod noen forskjeller mellom Trøndelag fylkeskommune og Møre og Romsdal fylkeskommune?

- Løser Trøndelag fylkeskommune nye forvaltningsoppgaver etter vegloven i henhold til forvaltningslovens bestemmelser?
- Har vegavdelingen i Trøndelag fylkeskommune et fungerende avvikssystem?
- Har Trøndelag fylkeskommune rutiner for å håndtere ulike typer henvendelser til vegadministrasjonen, og følges disse i praksis?

Revisor har gjort endring i rekkefølgen på problemstillingene. Videre har de to første problemstillingene blitt sammenslått og gjort beskrivende fordi det er vanskelig å utlede egnede revisjonskriterier. Begrepet kapasitet tatt bort, og revisor har vurdert at dette fanges opp av kompetanse.

Til sist er den andre problemstillingen endret som følge av innsikten i hvilke forvaltningsoppgaver vegavdelingen løser. Siden vegavdelingen løser mange forvaltningsoppgaver har revisor valgt å avgrense oppgavene som løses i henhold til forvaltningslovens regler om saksbehandling. Dette fører til at problemstilling nummer to er mer avgrenset enn opprinnelig.

Oppdragsansvarlig revisor Margrete Haugum vil delta på Teams for å svare på eventuelle spørsmål.

Saksvurdering og konklusjon

Gode revisjonskriterier er viktig for resultatet slik at det er gode målestokker på området å måle mot. Endringen den første problemstillingen er slått sammen og gjort beskrivende slik at en kan få egnede revisjonskriterier. Dette støttes av sekretariatet.

Ut fra sekretariatets vurdering vil endringen i ny problemstilling nummer to gi et mer spisset innholdet i undersøkelsen, noe som kan gi en tydeligere rapport å forholde seg til. Det kan være at en mister noe informasjon om bredden i det vegadministrasjonen jobber med, og som kan bidra til en bedre forståelse for hvilke krav som stilles til tjenesten. På den andre side er det større fokus på kjerneoppgaven som beholdes, og en tydelig informasjon om dette vil være god styringsinformasjon til de som skal benytte seg av rapporten.

Ut fra de forelagte opplysningene anbefaler sekretariatet at de foreslåtte endringene tas til følge.

Til kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Informasjon om endring av problemstillinger i prosjekt:

- **FR1249 Fylkesveg**
- **FR1250 Vegadministrasjon**

Disse to prosjektene er bestilt samtidig (13.12.2022) og skal leveres samtidig til sekretær 05.04.2024. Revisor har tidligere levert et diskusjonsnotat som grunnlag for problemstillingene for å finne en håndterbar innretning på dem (21.03.2023). Kontrollutvalget vedtok prosjektplanene 06.06.2023. Underveis i revisjonsarbeidet har det vist seg at det fortsatt har vært behov for å gjøre justeringer.

FR1249 Fylkesveg

Problemstillinger i vedtatt prosjektplan:

- Hvilke føringer finnes for bruk av midler til veg?
- Er trafikksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i drifts- og vedlikeholdskontrakter på fylkesveg?
- Er trafikksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i investeringsprosjekter på veg?
- Er trafikksikkerhet og klima og miljø ivaretatt i prioritering av vedlikeholdsetterslepet?

Omformulerte problemstillinger:

- Hvilke føringer finnes for bruk av midler til veg?
- Er trafikksikkerhet ivaretatt i drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter på fylkesveg?
- Er klima og miljø ivaretatt i drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter på fylkesveg?

Begrunnelse for endring:

Revisor har arbeidet med å strukturere prosjektet og utlede revisjonskriterier. I denne sammenhengen har det blitt klart at det vil bli en mer sammenhengende struktur hvis trafikksikkerhet behandles under ett og klima og miljø behandles under ett. Begge områdene har betydning for drift- og vedlikehold og investeringer. Den opprinnelige inndelingen med drift- og vedlikeholdskontrakter og investeringsprosjekter ville gitt en mer oppstykket rapportering. Vedlikeholdsetterslep er tatt ut som et eget område og lagt hovedsakelig til drift- og vedlikehold.

Endringen i problemstillingene har ikke betydning for selve innholdet i revisjonen, men er en strukturell tilpasning til en mer leservennlig rapport.

FR1250 Vegadministrasjon

Problemstillinger i vedtatt prosjektplan:

- Hvilken kompetanse fikk Trøndelag fylkeskommune overført fra sams vegadministrasjon sammenlignet med Møre og Romsdal fylkeskommune?
- Har Trøndelag fylkeskommune nødvendig kompetanse og kapasitet til å løse oppgavene?
- Har Trøndelag fylkeskommune rutiner for å håndtere ulike typer henvendelser til vegadministrasjonen og følges disse i praksis?
- Løser Trøndelag fylkeskommune forvaltningsoppgaver i henhold til forvaltningsloven og plan- og bygningslovens bestemmelser?
- Har vegavdelingen i Trøndelag fylkeskommune et fungerende avvikssystem.

Omformulerte problemstillinger:

- Fikk Trøndelag fylkeskommune overført nødvendig kompetanse fra sams vegadministrasjon? Herunder om det oppstod noen forskjeller mellom Trøndelag fylkeskommune og Møre og Romsdal fylkeskommune?
- Løser Trøndelag fylkeskommune nye forvaltningsoppgaver etter vegloven i henhold til forvaltningslovens bestemmelser?
- Har vegavdelingen i Trøndelag fylkeskommune et fungerende avvikssystem?
- Har Trøndelag fylkeskommune rutiner for å håndtere ulike typer henvendelser til vegadministrasjonen, og følges disse i praksis?

Begrunnelse for endring:

Rekkefølgen på problemstillingene er endret og det henvises til ny rekkefølge her. Den første problemstillingen er sammenslått av de to første opprinnelige problemstillingene og er gjort beskrivende fordi det er vanskelig å utlede egnede revisjonskriterier, for det finnes ikke egnede autorative kilder til revisjonskriterier. I den første problemstillingen er begrepet kapasitet tatt bort. Revisor har vurdert at dette fanges opp av kompetanse, som ser både på antall ansatte og hvilken fagkompetanse ansatte har.

Den andre problemstillingen er endret som følge av innsikten i hvilke forvaltningsoppgaver vegavdelingen løser. Vegavdelingen løser mange forvaltningsoppgaver og revisor har valgt å avgrense oppgavene som løses i henhold til forvaltningslovens regler om saksbehandling. Forvaltningsoppgaver etter plan- og bygningsloven er tatt ut da dette handlet om håndtering av nabovarsel. Endringen i den andre problemstillingen medfører en ytterligere avgrensning basert på den innsikten som revisor har fått gjennom arbeidet med revisjonen.

Steinkjer 31.01.2024

Margrete Haugum

oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og fylkesdirektørens innspill til plan for forvaltningsrevisjon

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

13.02.2024

Saknr

03/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-217, TI-&30

Arkivsaknr 23/583 - 4

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar revisors risiko- og vesentlighetsvurdering til orientering.
2. Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens informasjon til orientering.
3. Foreløpig merker kontrollutvalget seg følgende områder/tema for forvaltningsrevisjon:
 - a. xx
 - b. xx

Vedlegg

Risiko- og vesentlighetsvurdering pr 01.02.2024 fra Revisjon Midt-Norge
Arbeidsdokument for vurdering av forvaltningsrevisjon med utgangspunkt i revisjonens vurderinger

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Vi viser til kontrollutvalgets sak 57/23 den 14. desember 2023, der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.*
2. *Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon til 1.mars 2024. Dokumentet utarbeides og ses i sammenheng med ressursbruk til helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll.*

Forvaltningsrevisjon kan gjennomføres innen alle fylkeskommunale tjenesteområder og i selskaper som fylkeskommunen har eierinteresser i for å se om virksomheten er i tråd med forutsetningene.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Vurderingen for risiko og vesentlighet er nå mottatt fra revisor, se vedlegg.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Merete M. Montero vil orientere om revisjonens vurderinger og prioriteringer.

Rapporten er delt inn 9 områder, og det niende området omhandler eierskap. Dette området er nærmere omtalt i sak 4/24 "Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og fylkesdirektørens innspill til plan for eierskapskontroll".

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med plan for forvaltningsrevisjon. I innledningen av revisjonens vurdering går det frem at ROV er «en invitasjon til en dialog om risikoområder i fylkeskommunen og bør suppleres med

vrderinger fra organisasjonen og utvalget selv». Revisjonens risikovurdering er basert på sannsynlighet for en hendelse og mulig konsekvens med en kort beskrivelse. Det er bare de områdene som det er knyttet høy og moderat risiko til som er angitt, og disse områdene er angitt som henholdsvis rødt og gult område.

Skissert opplegg for planarbeidet

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. I tillegg til revisjonens vurderinger er sentrale aktører i kommunen invitert til å gi ytterligere innspill til risikoområder, slik at kontrollutvalget kan få et bredere grunnlag for utarbeidelse av planen.

I dagens møte er fylkesdirektøren med hans direktører invitert inn fra kl 14.00 – 16.00. Siden revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering ble klar til dagens møte, er denne oversendt til fylkesdirektøren.

Fylkesdirektøren er bedt om å gi en kort presentasjon av de ulike områdene i fylkeskommunen. Vi har også bedt om:

- Informasjon om kommunedirektørens internkontroll
- På hvilket område er størst problemer med henblikk på økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og etterlevelse av fylkestingets vedtak? Dette gjelder også de inntrykk dere har av fylkeskommunens selskaper.
- Hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon? Dette gjelder også de inntrykk dere har av fylkeskommunens selskaper

I neste møte legges det opp til at kontrollutvalget får informasjon fra hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, fylkesordførere, utvalgsledere og gruppeledere. Etter at kontrollutvalget har fått innspill fra samtlige deltakere skal utvalget komme fram til hvilke områder det er ønskelig å gjennomføre forvaltningsrevisjon i form av en plan.

Vurdering

Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderingen er utarbeidet ut fra revisjonens perspektiv. Sekretariatet vil understreke at aktørene som er invitert inn har ulike perspektiv og ser ulike behov. Kontrollutvalget må se etter sammenhenger og vekte informasjon ut fra hva de anser som mest vesentlig.

I forrige møte fikk kontrollutvalget en oversikt over gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Nye områder må sees i sammenheng med gjennomførte forvaltningsrevisjoner i forrige periode.

Det er lagt ved at arbeidsdokument med en stikkordsmessig oppsummering fra revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering. For en helhetlig forståelse vises det til revisjonens vurdering. Sekretariatet bruker dokumentet til å sammenstille innspill, slik at innspillene kan sees i sammenheng. Utvalget kan bruke dokumentet til egne notater. Innspill til forvaltningsrevisjoner i selskap fremgår av arbeidsdokumentet i sak 4/24 "Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og fylkesdirektørens innspill til plan for eierskapskontroll" og sees i sammenheng med denne saken.

På bakgrunn av dagens informasjon bes det om at kontrollutvalget peker på områder/temaer de finner aktuelle å ta inn i planen.

Det er lagt opp til at planen skal vedtas i utvalgets møte i april eller mai.

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Trøndelag fylkeskommune

2024

OPPSUMMERING

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med *plan for forvaltningsrevisjon* og *plan for eierskapskontroll*. Revisors vurderinger er kategorisert i fargene rød, gul og grønn, hvor rød er områder som revisor vurderer å ha høy risiko og vesentlighet. I denne rapporten er bare røde og gule områder presentert.

Tabellen under oppsummerer revisors risikovurderinger for Trøndelag fylkeskommune.

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	ROS og beredskap
Informasjonssikkerhet	Demografiske endringer
Avvikssystem	Helse, miljø og sikkerhet
Økonomisk bærekraft	Offentlige anskaffelser
Gjennomføring av videregående opplæring	Merverdiavgiftsbehandling
Klima og miljø	Skoleadministrativt system
Vedlikeholdsetterslep	Kollektivtransport
Tilskuddsordninger	Bærekraft
	Saksbehandling kulturminner
	Kulturtilbud
	Folkehelse – samfunnsutvikling og samordning
	Samisk forvaltningsområde
	Integrering
	Ressurser tannhelse
	Tannhelse Midt
HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Mange eierskap	Eierskapsmelding
	Interkommunale selskaper
	Utviklingsselskap
	Eiendomsselskap

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i fylkeskommunen skal utarbeide en *plan for forvaltningsrevisjon* (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en *plan for eierskapskontroll* (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i fylkeskommunen og bør suppleres med vurderinger fra organisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om fylkeskommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i fylkeskommunen, data fra offentlige kilder og årlige kontaktmøter med fylkeskommunen.

Denne rapporten er delt inn i åtte områder. Disse er:

- Organisasjon
- Økonomi
- Utdanning
- Samferdsel, veg og eiendom
- Plan, næring og kulturminner
- Kultur, folkehelse og integrering
- Tannhelse
- Eierstyring

2 ORGANISASJON

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	ROS og beredskap
Informasjonssikkerhet	Demografiske endringer
Avvikssystem	Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidsgiverpolitikk og ledelse

Generelt er det en kamp om arbeidskrafta og fylkeskommunen opplever utfordringer med å rekruttere nok og rett kompetanse. Det er flere yrkesgrupper som er vanskelig å rekruttere, som for eksempel undervisningspersonell, ingeniører, IT-kompetanse og tannhelsepersonell. Når fylkeskommunen ikke klarer å løse rekrutteringsproblemene settes det i verk tiltak som fører til høyere kostnader og mindre stabilitet i bemanningen, eksempelvis bruk av vikarbyråer. En konsekvens av rekrutteringsutfordringene er at fylkeskommunen ikke klarer å rekruttere kompetanse som fylkeskommunen er pålagt å ha og mangler kompetanse og kapasitet til å få utført nødvendige tjenester. Turnover og vakanse i viktige stillinger skjer med jevne mellomrom og kan gi konsekvenser i form av manglende kontinuitet og at taus kunnskap i organisasjonen forsvinner.

Fylkeskommunen har til nå tilbydd ansatte kompetansehevende tiltak. Når det blir strammere økonomi, vil det kunne bli vanskeligere å tilby kompetanseheving.

Informasjonssikkerhet

Sannsynligheten for ondsinnede handlinger mot IKT-systemer er økende i samfunnet. Fylkeskommunen er en kompleks organisasjon som er avhengig av IKT på de fleste områder. Dersom IKT-systemet rammes av en hendelse som setter det ut av funksjon, er konsekvensen at fylkeskommunens virksomhet blir skadelidende på ulike måter. Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger, men det er sannsynlig at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet kanskje ikke er til stede i hele organisasjonen, med eksempelvis den konsekvens at brukere trykker på en lenke som gir uvedkommende tilganger. IKT-sikkerhet er relatert til personvernforordningen og håndtering av personopplysninger, eksempelvis med den konsekvens at personopplysninger kommer på avveie. En annen risiko knyttet til informasjonssikkerhet, er å alltid være oppdatert på ny kunnskap på området.

Internkontroll – system og implementering

Formålet med kravet om internkontroll i kommuneloven § 25-1 er å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigert. Dette krever at fylkeskommunen har et system for internkontroll, som sikrer at de ulike sektorene rapporterer om de faktiske forhold i sektoren og jevnlig evaluerer og korrigerer egen praksis. Revisor har informasjon som tyder på at det kun er noen avdelinger som har system for risikovurderinger, og at fylkeskommunen mangler et helhetlig system. Fylkeskommunen anslår selv at det helhetlige systemet vil være på plass i 2024/2025. Fylkeskommunen er i ferd med å ansette en leder for kvalitet og internkontroll og rådgiver/seniorrådgiver for kvalitet og internkontroll.

Revisor har informasjon som tyder på at fylkeskommunen ikke har et godt avvikssystem implementert, noe som øker sannsynligheten for at det kan få konsekvenser for både tjenestemottakere og fylkeskommunen. Bevissthet og kultur rundt avvik og oppfølging av avvik som grunnlag for læring og forbedring, er sentralt i et internkontrollsystem.

ROS og beredskap

Det er viktig at fylkeskommunen er forberedt ved kriser innenfor alle områder. Dette kan være for eksempel kriser som påvirker veinettet og bruer, eller utagerende hendelser på videregående skoler.

Formålet med helseberedskapsloven er å sørge for at helsevesenet har de rettighetene de trenger for å verne befolkningens liv og helse under kriser og krig. Loven gir fylkeskommunen plikt til å utarbeide beredskapsplaner for de områder de har ansvar for. Eksempelvis gjelder dette tannhelsetjenesteloven og folkehelseloven.

Demografiske endringer

Utviklingen i størrelsen på og sammensetningen av befolkningen vil ha betydning for dimensjonering av tjenestetilbud og fylkeskommunens inntekter og utgifter.

Folketallet øker i Trøndelag. Tilgangen til arbeid er den store driveren for befolkningsutviklingen i kommunene, enten i form av tilgjengelig arbeid i kommunen eller gjennom tilgang til arbeidsplasser i nærliggende kommuner. Trenden i Trøndelag, som i resten av landet, er at de store kommunene blir større og de som alt er små fortsetter å miste innbyggere.

Den demografiske utviklingen vil ha stor betydning for utviklingen av tjenestene i fylkeskommunen.

Fylkeskommunen yter tjenester til hele befolkningen, der befolkningen i aldersgruppen 15 – 19 år utgjør en betydelig gruppe (videregående opplæring). Det er innført fritt skolevalg for Trondheim (karakterbasert skolevalg), mens for resten av fylket gjelder nærskoleprinsippet. Det er fritt skolevalg i hele Trøndelag for utdanningsprogrammet idrettsfag. Den demografiske utviklingen i fylket vil i et slikt tilfelle spille enda større rolle for skolestrukturen i fylket.

Den demografiske utviklingen vil også ha stor betydning for organiseringen av tannhelsetjenesten.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Sykefravær er en risiko i fylkeskommunen. Sykefraværet har en kostnad, og den konsekvens at tjenestene ikke blir bemannet med riktig og tilstrekkelig kompetanse. Sykefraværet kan påvirke kontinuitet, effektivitet og være en belastning for tjenestemottakere og kollegaer. Det kan medføre at det ikke er nok personell i skolen, at saksbehandling blir forsinket og at andre ansatte må jobbe overtid med den belastningen det kan medføre. Helse, miljø og sikkerhet kan være et tema knyttet til utdanningssektoren. Det kan også være relevant å undersøke hvordan verneombudene blir involvert i HMS-arbeidet.

Fylkeskommunen har et ansvar som byggherre i mange prosjekter. HMS-arbeidet er viktig for å ivareta ansatte på byggeplassene.

3 ØKONOMI

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Økonomisk bærekraft	Offentlige anskaffelser
	Merverdiavgiftsbehandling

Økonomisk bærekraft

En bærekraftig økonomi innebærer at fylkeskommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på fylkeskommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Driftsresultatet viser om fylkeskommunen klarer å frigjøre driftsmidler til investeringsformål, og dermed om det er mulig å fornye bygninger og anlegg uten at lånegjelden øker mer enn inntektene. I motsatt fall må en økende andel av inntektene brukes til å betjene gjelden i stedet for å gå til tjenesteyting. Konsekvensene blir dermed selvforsterkende, og før eller siden må fylkeskommunen kutte på bevilgninger til tjenesteproduksjon. Samtidig øker risikoen for at rentesjokk kan få store økonomiske konsekvenser.

Fylkeskommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre kan reduseres ved å fastsette tydelige og konkrete regler for hvordan fylkesdirektør og fylkesting skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles. En gjennomført forvaltningsrevisjon om gjeldsnivå viste at fylkeskommunen har store utfordringer med økonomisk bærekraft. Revisor anbefalte en prinsippavklaring for hvordan måltall og handlingsregler skal brukes som styringsverktøy. Etter revisors vurdering er ikke dette tilstrekkelig fulgt opp. Det kan være risiko forbundet med budsjettering. Det er konkrete krav til hvordan budsjettet skal utarbeides, men det gjøres også subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremisser. Forpliktelser til måltall og budsjettpremisser kan være utfordrende.

Offentlige anskaffelser

Regelverket omkring offentlige anskaffelser er komplisert, og det er sannsynlig at det kan oppstå feil. Klagenemnda for offentlige anskaffelser kan bøtelegge når det gjøres feil. Feil tildelinger kan også føre til dyre rettsaker, negativ omtale og prosjekter som må utsettes fordi det må gjennomføres ny konkurranse. Feil i offentlige anskaffelser har også konsekvenser for tilbydere som ikke får oppdrag fordi at regelverket ikke følges.

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner innenfor enkeltområder har vist at fylkeskommunen har hatt et forbedringspotensiale når det kommer til anskaffelser og oppfølging av kontrakter.

Regelverket om offentlige anskaffelser er til revidering i 2023 - 2024. Forslag til endringer omfatter forenklinger under EØS-terskelverdi, hvor oppdragsgiver er foreslått en betydelig større frihet og fleksibilitet.

Merverdiavgiftsbehandling

Regelverket om merverdiavgiftskompensasjoner, ordinær merverdiavgift og fradragsrett er komplisert. Det er sannsynlig at feil kan oppstå, og konsekvensen er at da vil det komme krav om tilbakebetaling fra Skatteetaten, og det kan ilegges bot på 40 prosent av feilen. Potensielt kan dette utgjøre store beløp som har betydning for fylkeskommunens økonomi.

Tannhelse har krav om tredelt regnskap, og det er ulik merverdibehandling innenfor tannhelse. Det er et til dels uavklart område. Dette kan utgjøre en risiko for feil. Det samme gjelder avgiftsbehandling på ferjer, der det er vedtatt at ferjen skal være gratis.

4 UTDANNING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Gjennomføring av videregående opplæring	Skoleadministrativt system

Gjennomføring av videregående opplæring

Ungdommer som ikke fullfører videregående opplæring har gjennomsnittlig lavere inntekt, høyere arbeidsledighet og har større behov for offentlig støtte. I tillegg er det en sterk sammenheng mellom å ikke ha gjennomført videregående skole, sosial ekskludering, kriminalitet, dårlig helse og lave materielle vilkår. I 2021 var det ca. 70 % som fullførte yrkesfaglige utdanninger og ca. 90 % som fullførte studieforberevende utdanninger¹. Det har vært noe stigende kurve de siste fem årene. Det er risiko for utenforskap for elever som ikke fullfører videregående skole.

Det er en risiko for at elever med særlige behov ikke fullfører videregående skole. Elever med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en sannsynlighet for at elevene med særlige behov ikke fanges opp og får den oppfølgingen de trenger. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for den enkelte elevs videre utvikling og muligheter videre i livet.

For å hjelpe elever til å fullføre videregående skole, kan det være behov for tverrfaglig samarbeid rundt eleven. Det er viktig med tydelige retningslinjer og rutiner for hva som kan deles av informasjon om eleven og hva som ikke kan deles uten samtykke. Dette er viktig for å ivareta personvern og taushetsplikt. Brudd på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte person og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for fylkeskommunen.

Revisor vil også trekke frem at informasjon fra kommuner i Trøndelag tyder på et forbedringspotensiale når det kommer til fylkeskommunens samarbeid med kommunale tjenester om gjennomføring av videregående opplæring.

Risiko innen fagopplæring har vært utfordringer med å til enhver tid tilby lærlingeplasser i samsvar med behov i nærings- og arbeidsliv og ønsker hos de som er under opplæring. Fylkeskommunen har ansvar for å godkjenne lærebedrifter.

¹ Trøndelag fylkeskommunes hjemmeside, informasjonstekst publisert 17.06.2022

Skoleadministrativt system

Fra skoleåret 23/24 begynte fylkeskommunen å bruke Visma InSchool som skoleadministrativt system. Det var innkjøringsproblemer for andre fylkeskommuner i 2020, der det ble pekt på både utfordringer med feil i systemet og sikkerhetsproblemer. Trøndelag fylkeskommune var siste fylkeskommune som tok systemet i bruk.

En studie ved Universitetet i Agder om Visma InSchool (2022) viser at det er et tidkrevende system, og at arbeidsoppgavene tar lenger tid nå enn før.

Et funksjonelt skoleadministrativt system er avgjørende for å effektivisere administrative prosesser, følge opp arbeid med stillings- og timeplanlegging, pedagogisk personale og generell saksbehandling. Videre er det et viktig verktøy i vurderingsarbeidet, og i dialogen mellom skole og elev. Det er risiko for svakheter i bruk av nye systemer, både brukerfeil og systemfeil. Ansatte må få tilgang og nødvendig opplæring i systemet. Det kan få konsekvenser for elevenes opplærings situasjon og ansattes arbeidsmiljø.

5 SAMFERDSEL, VEG OG EIENDOM

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Klima og miljø	Kollektivtransport
Vedlikeholdsetterslep	

Klima og miljø

Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for fylkeskommuner og regionalt næringsliv. Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. Fysisk risiko dreier seg om kostnader forbundet med fysisk skade som følge av klimaendringer (f.eks. mer ekstremvær, flom og ras). Overgangsrisiko dreier seg om samfunnsmessige konsekvenser som følge av endringer i politikk/reguleringer og teknologi når verden skal omstilles til et lavutslippssamfunn. Ansvarsrisiko handler om muligheten for erstatningskrav og søksmål knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger relatert til klimapolitikk eller klimaendringer.

Det kan være ulik vektning av klima- og miljøhensyn i forskjellige typer saker, og det kan også oppleves motstrid mellom ulike hensyn som samiske rettigheter og behovet for samfunnsutvikling. Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergripende forvaltning, blant annet i beredskap knyttet til veg og drift og vedlikehold av fylkeskommunal eiendom. Bærekraftsmålene sammen med de mer kjente

områdene som klima og miljø stiller krav til fylkeskommunene på mange områder, eksempelvis materialgjenvinning, omstilling i næringslivet og håndtering av et mer utfordrende klima.

Det kan være økonomisk krevende for fylkeskommunen å møte nasjonale og lokale klimakrav. Regjeringen har foreslått å innføre nullutslippskrav for både ferjer og hurtigbåter.

Vedlikeholdsetterslep

Gode systemer for vedlikehold når det kommer til eiendomsforvaltning og veg er en forutsetning for ivaretagelse av ansvaret. Det er et vedlikeholdsetterslep på disse områdene, som kan ha konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. En stor bygningsmasse og mye veg som skal vedlikeholdes og oppgraderes, belaster fylkeskommunens økonomi.

Fylkeskommunen har størst utfordringer når det kommer til vedlikehold av veg. Når etterslepet på vegvedlikehold blir for stort forfaller veistandarden noe som har konsekvenser for trafiksikkerhet og fremkommelighet. Gjeldsnivået og utviklingen i denne har medført nedgang i investeringer. Kostnadsnivået for drift av veg er så høyt at fylkeskommunen har vært nødt til å foreta omprioriteringer og utsette planlagte prosjekter slik at budsjetttrammene overholdes. Dårlig veinett kan også føre til lavere bolyst.

Det kan være risiko for at manglende bygningsmessige investeringer og at konsekvensen kan bli bygg som ikke tilfredsstillende behov og/eller lovkrav (tilgjengelighet, HMS). Dette gjelder skolebygg, administrasjonsbygg og kulturbygg. Det kan også være risiko knyttet til samspill mellom fylkeskommunen som eier og de fylkeskommunale tjenestene i byggene. Det er viktig med god dialog for å sikre hensiktsmessige bygg.

Kollektivtransport

Under pandemien ble kollektivreisende kraftig redusert, og det er fremdeles utfordringer knyttet til antall reisende. Det vil være behov for å gjennomføre løpende tilpasninger, når reisende kan oppleve kollektivtransporten som dyr eller dårlig. Utfordreren til kollektivtransporten er andre reiseformer, som bil, sykkel og gange, samt økt bruk av hjemmekontor.

6 PLAN, NÆRING OG KULTURMINNER

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Tilskuddsordninger	Bærekraft
	Saksbehandling kulturminner

Bærekraft

FNs bærekraftsmål angir viktige mål for felles retning i samfunnsutviklingen, globalt, nasjonalt og lokalt. Bærekraftsmålene berører alle deler av en fylkeskommunes virksomhet. Manglende lokalt arbeid for bærekraftsmålene kan medføre feil tiltak og feil utvikling på fylkeskommunale områder med hensyn til en bærekraftig utvikling.

Trøndelagsplanen 2019-2030 er fylkets overordnede plan, som gir mål og strategisk retning for utviklingen av sentrale samfunnsområder. Det er en risiko for at fylkeskommunens arbeid med klima og miljø ikke er tilstrekkelig for nå klima- og miljøambisjonene.

Næring

Fylkeskommunen finansierer og gir tilskudd til mange regionale utviklingstiltak. Det er risiko knyttet til om støtten treffer de riktige programmene, prosjektene og tiltakene, om resultat og effekten er slik som intensjonen var, og om fylkeskommunen følger opp og evaluerer finansieringen og tilskuddene. Konsekvensen kan være at fylkeskommunens ikke treffer riktig opp mot distrikts- og regionalpolitiske strategier og mål.

Det er risiko for at støtte ikke gis i henhold til regelverk og retningslinjer. Tilskuddsmottakere skal rapportere tilbake til fylkeskommunen om bruken av tilskuddet, og det er viktig med klare, objektive krav til revisors bekreftelse av vesentlige områder.

God internkontroll er en forutsetning for korrekt saksbehandling.

Kulturminner

Fylkeskommunen har ansvar for forvaltningen av fredede kulturminner og kulturmiljøer. Fylkeskommunen skal også sørge for at hensynet til verneverdige kulturminner blir ivaretatt i forbindelse med arealplaner, byggesaker og andre tiltak som planlegges gjennomført i kommunene.

Fra 01.01.2020 ble enkeltsaksbehandlingen i første linje etter kulturminneloven overført fra Riksantikvaren til fylkeskommunen. Dette innebar at forvaltningen av de fleste automatisk fredete kulturminnene ble overført fra Riksantikvaren til fylkeskommunene. Det samme gjelder fredete fartøyer, forvaltningen av fartøyer med status som «vernet fartøy», de fleste forskriftsfredete eiendommene i statlig og privat eie og 15 fredete tekniske og industrielle anlegg.

En forvaltningsrevisjon fra 2019 viste at de ansatte opplevde å ikke ha tilstrekkelig kapasitet til å utføre arbeidsoppgavene sine. Videre var det usikkerhet knyttet til framtidig kapasitet, når fylkeskommunen skulle overta oppgaver fra Riksantikvaren. Det har også vært utfordrende å rekruttere feltarkeologer, noe som også kan påvirke kapasiteten på saksbehandling og andre oppgaver.

7 KULTUR, FOLKEHELSE OG INTEGRERING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Kulturtilbud
	Folkehelse - samfunnsutvikling og samordning
	Samisk forvaltningsområde
	Integrering

Kulturliv

Fylkeskommunens rolle og ansvar på området er hovedsakelig indirekte bidrag gjennom tilrettelegging for at kulturlivet. På den måten kan både den profesjonelle og den frivillige kulturen utvikle seg positivt.

Fylkeskommunen deler ut tilskudd til drift, som skal bidra til et godt kulturtilbud til alle innbyggere. I 2023 ble det søkt om totalt 65,2 millioner kr til investering i kultursektoren, og fylkeskommunen hadde 2,5 millioner å dele ut. Dette er 4 % av omsøkt sum. Det er en risiko for et redusert kulturtilbud, når det er lite midler å fordele. I fylkeskommunens utfordringsdokument 2024-2027 trekkes det frem at det de neste årene skal arrangeres en rekke store nasjonale og internasjonale idrettsarrangement i Trøndelag. De fylkeskommunale tilskuddsordningene er ikke dimensjonert for å håndtere søknader om støtte til disse på en forutsigbar og forvaltningsmessig god måte.

Fylkeskommunen har også egne driftsoppgaver; Den kulturelle skolesekken, fylkesmusikere, kultur- og bibliotekbuss og lesesettutlån.

I tillegg har fylkeskommunen en betydelig eier- og tilskuddsrolle i, og overfor, en rekke kulturinstitusjoner i regionen – i mange tilfeller sammen med en eller flere kommuner. Både kommuner og kulturlivet etterspør arena for kompetansedeling og etterspør også fylkeskommunens kompetanse. Ifølge fylkeskommunens utfordringsdokument 2024-2027 er det behov for å utvikle et mer systematisk og forutsigbart samarbeid med kommunene om kulturfeltet.

Fylkeskommunen har etablert det kommunale foretaket UKM Norge Trøndelag FKF, som skal være ungdommens egen kulturarena både nasjonalt, regionalt og lokalt. Fylkeskommunen har oppgaver knyttet til organisering, utvikling og gjennomføring av Ung Kultur Møtes.

Folkehelse

Fylkeskommunen har et ansvar for folkehelse etter folkehelseloven. Fylkeskommunen skal være en pådriver for å samordne folkehelsearbeidet i fylket. Videre skal fylkeskommunen ha nødvendig oversikt over helsesituasjonen og påvirkningsfaktorer i fylket og formidle og stimulere til kunnskapsbaserte tiltak. Fylkeskommunen skal fremme folkehelse innen fylkeskommunens egne ansvarsområder.

I dette ligger:

- Folkehelse
- Friluftsliv og idrett
- Forvalte spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Psykiske plager og lidelser er en stor helse- og samfunnsutfordring i Trøndelag. Økningen av psykiske helseplager blant den unge befolkningen gir særlig grunn til bekymring.

Samisk forvaltningsområde

Trøndelag fylkeskommune er sørsamisk forvaltningsområde. Fylkeskommunen skal arbeide med samisk innhold innenfor samisk språk, kultur og samfunnsliv.

En samarbeidsavtale ble vedtatt i Sametinget og Fylkestinget i Trøndelag, desember 2022. Avtalen er gjeldene fra og med 01.01.2023. Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Trøndelag fylkeskommune, forplikter fylkeskommunen om å ta hensyn til samiske interesser på alle samfunnsområder. I avtalen legges det spesielt vekt på disse samfunnsområdene:

- Språk, helhetlige og forutsigbare utdanningsløp fra barnehage til endt utdanning
- Forskning, utvikling og internasjonalisering
- Demokrati og likeverdighet med hovedvekt på å bekjempe hverdagsrasisme og samehat
- Konsultasjon

Ifølge utfordringsdokumentet 2024-2027 bør fylkeskommunen bidra til å synliggjøre en større bredde i samiske kulturuttrykk i samarbeid med det samiske miljøet. Det er behov for å ta pulsen på dagens samiske kulturer i enda større grad enn i dag, ikke bare det som kan betegnes som kulturarv.

Konsultasjonsplikten kan også være krevende. Konsultasjonsplikten er forankret i sameloven. Konsultasjonsplikten er en plikt som pålegger Staten, fylkeskommuner og kommuner å konsultere Sametinget og andre samiske interesser som angår dem. Risikovurderingen på dette området bygger på at det er krevende å gjennomføre i praksis.

Integrering

Fylkeskommunen overtok regionale integreringsoppgaver fra 2020. Dette lå tidligere hos Integrerings – og mangfoldsdirektoratet. Fylkeskommunens oppgaver ble konkretisert fra 2021, da ny integreringslov trådte i kraft.

Fylkeskommunen er i hovedsak gitt et koordinerings – og rådgiveransvar. Fylkeskommunen har også fått en rolle knyttet til fordeling av midler til tilskuddordninger.

Ved nytt ansvarsområde, er det ofte forbundet en risiko knyttet til ivaretagelsen av oppgaven.

8 TANNHELSE

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Ressurser tannhelse
	Tannhelse Midt

Ressurser

Hovedutfordringen for tannhelsetjenesten er varierende kapasitet, samtidig som det må finnes handlingsrom for både nåværende og nye og økte prioriterte behov og utgifter. Teknologisk og medisinsk utvikling gir muligheter for nye og bedre, men dyrere behandlingsmetoder. Dette fører til økte krav og forventninger til kostbare løsninger. I deler av fylket er det et etterslep når

det gjelder fornying av utstyr, inventar og møbler og oppgradering av klinikklokaler. Det er dessuten ønskelig ikke bare å opprettholde utstyrsparken, men også kunne ta i bruk ny teknologi for å bedre diagnostikk og behandling. Tannhelsestrukturen skal i løpet av de neste årene utredes i en tannhelseplan.

Tannhelse er virksomhet med både utgifter og inntekter. Mens utgifter er relativt stabile, er inntektene avhengig av bemanning og hvordan behandlingsskapasiteten fordeles mellom såkalte prioriterte og betalende pasienter. Behandlingskapasiteten varierer stort med ansattes erfaring. Det blir derfor relativt vanskelig å styre inntektene og samtidig gi et stabilt tilbud til prioriterte grupper. I enkelte deler av fylket er det forholdsvis høy «gjennomtrekk» av tannleger.

TkMidt

Kompetansesenteret Tannhelse Midt (TkMidt) ble fra 1.1.2019 en del av Trøndelag fylkeskommune. Det er organisert som et kommunalt foretak. TkMidt skal være et regionalt kompetansemiljø, som tilbyr tjenester innen spesialisttannhelsetjeneste, forskning og utvikling og tjenester innenfor tilrettelagt behandling for personer utsatt for tortur, overgrep og/eller odontofobi. Det er økt behov for tjenestene, og TkMidt mangler lokaliteter og ansatte. Det er utfordringer knyttet til samhandling med kommuner om pasienter som har krav på behandling, som gjør at det er risiko for at fylkeskommunen mangler oversikt over brukere med rettigheter.

9 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Mange eierskap	Eierskapsmelding
	Interkommunale selskaper
	Utviklingsselskap
	Eiendomsselskap

Eierskapsmelding - generell eierskapskontroll

Kommuneloven § 26-1 sier at fylkeskommunen minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av fylkestinget. Bestemmelsen stiller også krav til eierskapsmeldingens innhold.

Revisjon Midt-Norge gjennomførte i 2023 en generell eierskapskontroll. Rapporten viser at fylkeskommunen kan jobbe med å forbedre eierskapsmeldingen slik at informasjon om formål med eierskapene går frem av denne.

Trøndelag fylkeskommune deltar i et pilotprosjekt i Framsikt, der det skal utvikles en modul for eierstyring. Formålet er at det skal bli lettere å følge opp eierskap.

Mange eierskap – generell eierskapskontroll

Fylkeskommunen har eierinteresser i mange ulike selskaper. Dette kan bidra til at fylkeskommunens fokus på sine eierskap blir fragmenterte. Det er risiko for at fylkeskommunen ikke har en god nok plan for utøvelse av eierstyring av sine selskaper, og ikke er bevisst sin rolle som eier, enten som passiv eller aktiv eier.

Videre er det en risiko for at styringsprinsippene ikke er tilstrekkelig forankret hos dagens representanter. Det er også en risiko for at bestemmelsene i eierskapsmeldingen ikke følges opp av de som er oppnevnt som eierrepresentanter, om fylkeskommunen har rigget sine eierrepresentanter til å være gode eiere av ulike selskaper. Konsekvensene av dette kan bli at fylkeskommunens eierinteresser ikke blir underlagt tilfredsstillende folkevalgt styring og kontroll.

Forvaltningsrevisjon i selskaper

Fylkeskommunale tjenester ivaretas i noen av selskapene som fylkeskommunen eier. Dette gjør at fylkeskommunen bør være tettere på disse selskapene for å følge opp eierskapet når det gjelder fylkeskommunens forventninger og at fylkeskommunen er aktiv i eierstyringen. Når fylkeskommunen både kjøper tjenester fra selskaper og samtidig eier selskapet, kan det være en risiko for at disse rollene blandes. Deltakelse i interkommunale samarbeid utfordrer også fylkeskommunen på god eierstyring.

Av de interkommunale selskapene ønsker revisor å trekke frem Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS. Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS ble etablert i år 2000 da institusjonen ble et interkommunalt selskap, opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999. Selskapet skal følge opp arkivlovens intensjoner og bestemmelser og fungere som et arkivdepot for eieren med papirbaserte og elektroniske arkiv. Det er behov for nytt administrasjonsbygg. En gjennomgang av om oppgavene utføres i samsvar med krav kan være sentralt her, også eierstyring av selskapet. Eierstyring og forvaltningsrevisjon kan være aktuelt i et samarbeid med eierkommunene. Det er en viktig tjeneste, som ikke er revidert tidligere.

Aksjeselskap er juridisk selvstendige fra fylkeskommunen. Noen av disse er utviklingselskap, som investerer i lokale bedrifter. Det er viktig at selskapene har gode prosesser for arbeidet. Eksempel på selskap er Tidligfasefondet AS, som skal investere i oppstartsselskap som jobber med løsninger som bidrar til å løse klimautfordringene. Der fylkeskommunen har høy

eierandel, har fylkeskommunen mulighet til å drive aktiv eierstyring. Eksempel på selskap med høy eierandel er Grønt Hjerte AS, Trøndelag reiseliv AS og Vegamot AS.

Fylkeskommunen har mange selskaper som driver innen bransjen eiendom. Mange er også heleid av fylkeskommunen. Det kan være aktuelt å gjennomføre en samlet eierskapskontroll for alle selskap innen eiendomsbransjen, der aktuelle tema kan være organisering av selskapene og om eierstyringen er lik for selskapene.

Arbeidsdokument for vurdering av områder for forvaltningsrevisjon med utgangspunkt i revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

HØY RISIKO					
OMRÅDE	TEMA	INNSPILL FRA FYLKESDIREKTØREN	INNSPILL FRA TILLITSVALGTE	INNSPILL FRA POLITIKERE	UTVALGETS VURDERING
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	Manglende kompetanse og kapasitet.				
Informasjonssikkerhet	Uønskede handlinger Kunnskap om IKT-sikkerhet blant ansatte. Håndtering av personvernopplysninger. Oppdatering på ny kunnskap på området.				
Avvikssystem	Manglende implementering av avvikssystem. Kultur og holdninger.				
Økonomisk bærekraft	Prinsippavklaring for hvordan måltall og handlingsregler skal brukes som styringsverktøy. Risiko ved budsjettering.				
Gjennomføring av videregående opplæring	Elever med særlig behov og lavere gjennomføringsgrad av opplæring. Retningslinjer og rutiner for deling av informasjon ved tverrfaglig samarbeid. Samarbeid med kommunale tjenester. Mangel på lærlingeplasser.				

Klima og miljø	Ulik vektning i ulike saker og motstridende hensyn. Klimarisiko utgjør fysisk risiko (kostnader ved fysisk skade), overgangsrisiko(samfunnsmessige konsekvenser ved ytre endringer) og ansvarsrisiko(erstatningskrav og søksmål knyttet til beslutninger).				
Vedlikeholdsetterslep	Konsekvenser av økende etterslep på veg. Eiendomsforvaltning og konsekvenser ved manglende investering. Samspill mellom eier av bygg og de fylkeskommunale tjenestene.				
Tilskuddsordninger	Risiko om støtten treffer de riktige programmene, prosjektene og tiltakene, om resultat og effekten er slik som intensjonen var, og om fylkeskommunen følger opp og evaluerer finansieringen og tilskuddene.				

MODERAT RISIKO					
OMRÅDE	TEMA	INNSPILL FRA FYLKESDIREKTØREN	INNSPILL FRA TILLITSVALGTE	INNSPILL FRA POLITIKERE	UTVALGETS VURDERING
ROS og beredskap	Beredskapsplaner for FKs ansvarsområder som f.eks. tannhelsetjenesteloven og folkehelseloven.				
Demografiske endringer	Økt sentralisering, endringer i sammensetning av befolkning påvirker tjenestetilbud og FKs inntekter/utgifter. Særlig påpekt skolevalg og tannhelsetjeneste.				
Helse, miljø og sikkerhet	Sykefravær og påvirkning på tjenesten. HMS i utdanningssektoren og som byggherre. Verneombudenes involvering i HMS-arbeidet.				
Offentlige anskaffelser	Komplisert regelverk som revideres i løpet av 2024. Forenklinger under EØS-terskelverdi fører til større frihet og fleksibilitet.				
Merverdiavgiftsbehandling	Komplisert regelverk og sannsynlighet for feil. Størst risiko innen tannhelse og avgiftsbehandling på ferjer.				

Skoleadministrativt system	Risiko for systemfeil og brukerfeil kan påvirke brukere og ansatte.				
Kollektivtransport	Antall reisende i tilbakegang etter pandemi. Behov for løpende tilpasninger.				
Bærekraft	Trøndelagsplanen 2019-2030 og fylkeskommunes arbeid med klima- og miljø.				
Saksbehandling kulturminner	Fra 01.01.2020 ble enkeltsaksbehandlingen i første linje etter kulturminneloven overført fra Riksantikvaren til fylkeskommunen. Kapasitet?				
Kulturtilbud	Lite midler til fordeling og påvirkning av kulturtilbudet. Flere store idrettsarrangement og manglende dimensjonering for god håndtering. Fylkeskommunens driftsoppgaver. Betydelig eier- og tilskuddsrolle i flere institusjoner hvor flere ønsker arena for kompetansedeling og tilgang til kompetanse.				
Folkehelse tilbud – samfunnsutvikling og samordning	Ansvar, pådriver og oversikt. Økning psykiske helseplager – særlig blant unge.				
Samisk forvaltningsområde	Større bredde i samiske kulturuttrykk i samarbeid				

	med det samiske miljøet. Krevende å gjennomføre konsultasjonsordningen i praksis.				
Integrering	Ansvar for regionale integreringsoppgaver fra 2020.				
Ressurser tannhelse	Variierende kapasitet, økte krav og forventninger. Delvis etterslep på fornyelse av enkelte klinikker. Ønsket bruk av ny teknologi. Stort gjennomtrekk av tannleger i enkelte områder.				

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og fylkesdirektørens innspill til plan for eierskapskontroll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

13.02.2024

Saknr

04/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug**Arkivkode** FE-037, TI-&30**Arkivsaknr** 23/584 - 4

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar revisors risiko- og vesentlighetsvurdering til orientering.
2. Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens informasjon til orientering.
3. Etter en foreløpig vurdering merker kontrollutvalget seg behov for eierskapskontroll og eventuelt forvaltningsrevisjon i følgende selskap:
 - XX
 - XX
4. Etter en foreløpig vurdering merker kontrollutvalget seg behov for eierskapskontroll i følgende tema:
 - XX
 - XX

Vedlegg

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering om eierstyring - sammendrag, innledning og kap. 9

Arbeidsdokument for vurdering av eierskap med utgangspunkt i revisjonens vurderinger

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for eierskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes eierinteresser i kommunens selskaper.

Vi viser til kontrollutvalgets sak 58/23 den 14. desember 2023, der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.*
2. *Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll til 1. mars 2024. Dokumentet utarbeides og ses i sammenheng med ressursbruk til helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon.*

Siden arbeidet skal munne ut i to separate planer, så legges det frem to saker.

I denne saken tas det utgangspunkt i kapittel 9 i revisors risiko- og vesentlighetsvurdering hvor det er gjort en helhetlig vurdering av eierskap.

Det gjennomføres ofte en kombinasjon av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i et selskap for å få frem forhold som både er knyttet til driften av selskapet og eierstyringen.

Saken sees i sammenheng med foregående sak, sak 3/24 "Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og fylkesdirektørens innspill til plan for forvaltningsrevisjon".

Eierskapskontroll

En eierskapskontroll fokuserer på hvordan fylkeskommunen utøver eierstyring og om den som representerer fylkeskommunen sine interesser opptre i tråd med fylkeskommunens vedtak og forutsetninger for eierinteressene. Strategier og målsetninger for eierskapene skal fremkomme av fylkeskommunens eierskapsmelding.

For at kontrollutvalget skal få en bedre forståelse av hva en eierskapskontroll er, så følger noen eksempler på problemstillinger ved en eierskapskontroll:

- Har fylkeskommunen etablert tydelige føringer for eierskapene sine?
- Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
 - Har fylkeskommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser
 - Er rutinene gode nok og blir de etterlevd
- Blir eierinteressene til fylkeskommunen utøvd i samsvar med fylkestingets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovkrav og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Det er gjort to eierskapskontroller i forrige periode. Den ene gjelder Blått kompetansesenter AS i i sak 66/22 den 22.november 2022. I sak 26/23 den 16.mai 2023 ble det lagt frem en rapport for en generell eierskapskontroll med utgangspunkt i disse selskapene:

- Kolstad Arena AS
- Idrettstunet AS
- Vegamot AS
- Turnéteateret i Trøndelag
- Museet Midt IKS
- IKA Trøndelag IKS
- Vigo IKS

Rapporten viser at fylkeskommunen kan jobbe med å forbedre eierskapsmeldingen slik at informasjon om formål med eierskapene går frem av denne. En oppfølging av denne eierskapskontrollen er i samråd med fylkesdirektøren planlagt til april møtet.

Konklusjon

Vedlagte arbeidsdokument har en stikkordsmessig oppsummering fra revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering for kapittel 9 om eierskap. Dette supplerer arbeidsdokumentet i foregående sak 3/24. Innspill til forvaltningsrevisjoner i selskap sees i sammenheng med foregående sak om innspill til forvaltningsrevisjoner.

Nye områder må sees i sammenheng med gjennomførte eierskapskontroller og forvaltningsrevisjoner i forrige periode. For gjennomførte eierskapskontroller så vises det til gjennomgangen lenger opp i saken.

På bakgrunn av dagens informasjon bes det om at kontrollutvalget gjør en foreløpig vurdering av selskap og tema for eierskapskontroll.

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Trøndelag fylkeskommune

2024

OPPSUMMERING

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med *plan for forvaltningsrevisjon* og *plan for eierskapskontroll*. Revisors vurderinger er kategorisert i fargene rød, gul og grønn, hvor rød er områder som revisor vurderer å ha høy risiko og vesentlighet. I denne rapporten er bare røde og gule områder presentert.

Tabellen under oppsummerer revisors risikovurderinger for Trøndelag fylkeskommune.

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	ROS og beredskap
Informasjonssikkerhet	Demografiske endringer
Avvikssystem	Helse, miljø og sikkerhet
Økonomisk bærekraft	Offentlige anskaffelser
Gjennomføring av videregående opplæring	Merverdiavgiftsbehandling
Klima og miljø	Skoleadministrativt system
Vedlikeholdsetterslep	Kollektivtransport
Tilskuddsordninger	Bærekraft
	Saksbehandling kulturminner
	Kulturtilbud
	Folkehelse – samfunnsutvikling og samordning
	Samisk forvaltningsområde
	Integrering
	Ressurser tannhelse
	Tannhelse Midt
HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Mange eierskap	Eierskapsmelding
	Interkommunale selskaper
	Utviklingsselskap
	Eiendomsselskap

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i fylkeskommunen skal utarbeide en *plan for forvaltningsrevisjon* (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en *plan for eierskapskontroll* (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i fylkeskommunen og bør suppleres med vurderinger fra organisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om fylkeskommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i fylkeskommunen, data fra offentlige kilder og årlige kontaktmøter med fylkeskommunen.

Denne rapporten er delt inn i åtte områder. Disse er:

- Organisasjon
- Økonomi
- Utdanning
- Samferdsel, veg og eiendom
- Plan, næring og kulturminner
- Kultur, folkehelse og integrering
- Tannhelse
- Eierstyring

9 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Mange eierskap	Eierskapsmelding
	Interkommunale selskaper
	Utviklingsselskap
	Eiendomsselskap

Eierskapsmelding - generell eierskapskontroll

Kommuneloven § 26-1 sier at fylkeskommunen minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av fylkestinget. Bestemmelsen stiller også krav til eierskapsmeldingens innhold.

Revisjon Midt-Norge gjennomførte i 2023 en generell eierskapskontroll. Rapporten viser at fylkeskommunen kan jobbe med å forbedre eierskapsmeldingen slik at informasjon om formål med eierskapene går frem av denne.

Trøndelag fylkeskommune deltar i et pilotprosjekt i Framsikt, der det skal utvikles en modul for eierstyring. Formålet er at det skal bli lettere å følge opp eierskap.

Mange eierskap – generell eierskapskontroll

Fylkeskommunen har eierinteresser i mange ulike selskaper. Dette kan bidra til at fylkeskommunens fokus på sine eierskap blir fragmenterte. Det er risiko for at fylkeskommunen ikke har en god nok plan for utøvelse av eierstyring av sine selskaper, og ikke er bevisst sin rolle som eier, enten som passiv eller aktiv eier.

Videre er det en risiko for at styringsprinsippene ikke er tilstrekkelig forankret hos dagens representanter. Det er også en risiko for at bestemmelsene i eierskapsmeldingen ikke følges opp av de som er oppnevnt som eierrepresentanter, om fylkeskommunen har rigget sine eierrepresentanter til å være gode eiere av ulike selskaper. Konsekvensene av dette kan bli at fylkeskommunens eierinteresser ikke blir underlagt tilfredsstillende folkevalgt styring og kontroll.

Forvaltningsrevisjon i selskaper

Fylkeskommunale tjenester ivaretas i noen av selskapene som fylkeskommunen eier. Dette gjør at fylkeskommunen bør være tettere på disse selskapene for å følge opp eierskapet når det gjelder fylkeskommunens forventninger og at fylkeskommunen er aktiv i eierstyringen. Når fylkeskommunen både kjøper tjenester fra selskaper og samtidig eier selskapet, kan det være en risiko for at disse rollene blandes. Deltakelse i interkommunale samarbeid utfordrer også fylkeskommunen på god eierstyring.

Av de interkommunale selskapene ønsker revisor å trekke frem Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS. Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS ble etablert i år 2000 da institusjonen ble et interkommunalt selskap, opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999. Selskapet skal følge opp arkivlovens intensjoner og bestemmelser og fungere som et arkivdepot for eieren med papirbaserte og elektroniske arkiv. Det er behov for nytt administrasjonsbygg. En gjennomgang av om oppgavene utføres i samsvar med krav kan være sentralt her, også eierstyring av selskapet. Eierstyring og forvaltningsrevisjon kan være aktuelt i et samarbeid med eierkommunene. Det er en viktig tjeneste, som ikke er revidert tidligere.

Aksjeselskap er juridisk selvstendige fra fylkeskommunen. Noen av disse er utviklingselskap, som investerer i lokale bedrifter. Det er viktig at selskapene har gode prosesser for arbeidet. Eksempel på selskap er Tidligfasefondet AS, som skal investere i oppstartsselskap som jobber med løsninger som bidrar til å løse klimautfordringene. Der fylkeskommunen har høy

eierandel, har fylkeskommunen mulighet til å drive aktiv eierstyring. Eksempel på selskap med høy eierandel er Grønt Hjerte AS, Trøndelag reiseliv AS og Vegamot AS.

Fylkeskommunen har mange selskaper som driver innen bransjen eiendom. Mange er også heleid av fylkeskommunen. Det kan være aktuelt å gjennomføre en samlet eierskapskontroll for alle selskap innen eiendomsbransjen, der aktuelle tema kan være organisering av selskapene og om eierstyringen er lik for selskapene.

Arbeidsdokument for vurdering av eierskap med utgangspunkt i revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

HØY RISIKO					
OMRÅDE	TEMA	INNSPILL FRA FYLKESDIREKTØREN	INNSPILL FRA TILLITSVALGTE	INNSPILL FRA POLITIKERE	UTVALGETS VURDERING
Mange eierskap	Fragmentert fokus? Manglende plan for eierstyring? Bevisst sin rolle som eier? Forankring av styringsprinsipper hos nye folkevalgte? Opplæring av nye folkevalgte knyttet til eierstyring? Blanding av roller som eier og kjøper av tjenester?				

MODERAT RISIKO					
OMRÅDE	TEMA	INNSPILL FRA FYLKESDIREKTØREN	INNSPILL FRA TILLITSVALGTE	INNSPILL FRA POLITIKERE	UTVALGETS VURDERING
Eierskapsmelding	Evaluerings i løpet av perioden? Oppfølging fra eierskapskontroll i 2023 om formål med eierskapene?				

	Status for ny modul for eierstyring?				
Interkommunale selskaper	Interkommunalt arkiv IKS: <ul style="list-style-type: none"> - Behov for nytt administrasjonsbygg - Tjeneste som ikke er revidert - Kombinere eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon? 				
Utviklingselskap	Aktiv eierstyring i selskap med høy eierandel som Grønt hjerte AS, Trøndelag reiseliv AS og Vegamot AS. Kombinere med forvaltningsrevisjon for å vurdere om utviklingselskaper har gode prosesser.				
Eiendomsselskap	Samlet eierskapskontroll for selskap innen eiendomsbransjen med tema organisering og om eierstyringen er lik for selskapene.				

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

13.02.2024

Saknr

05/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/116 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Oppfølging av fylkestingets vedtak - filmsatsingen i Trøndelag

Vedlegg 1. Bekreftelse på oppfølging av forvaltningsrevisjon fra Filminvest

Vedlegg 2. Bekreftelse på oppfølging fra Midtnorsk Filmsenter

vedlegg 3. Filminvest. Investeringsstrategi

Vedlegg 4. Filminvest. Etske retningslinjer

Vedlegg 5. Filminvest. Varslingsrutiner

Vedlegg 6. Filminvest. Bestemmelser vedrørende vurdering av habilitet

Vedlegg 7. Midtnorsk Filmsenter. Juridisk vurdering habilitet

Vedlegg 8. Midtnorsk Filmsenter. Revidert styreinstruks (habilitet)

Vedlegg 9. Midtnorsk Filmsenter. Varslingsrutiner

Vedlegg 10. Midtnorsk Filmsenter. Økonomireglement og investeringsstrategi

Vedlegg 11. Vedtak HUK, sak 2-23. Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag 2022 - rapport utført av Menon Economics

Melding om politisk vedtak - rapport fra forvaltningsrevisjon - Innovative anskaffelser

Vedtaket FT, 06122023, Sak 128_23, Økonomiplan 2024-2027, med budsjett for 2024

Rapportering 2023 - Trøndelag fylkeskommune

Saksopplysninger

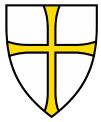
Følgende referatsaker legges frem i møtet:

1. Fylkesdirektørens oppfølging av filmsatsingen i Trøndelag.
Vedlagt følger innsendt dokumentasjon på oppfølging av forvaltningsrevisjon for filmsatsingen i Trøndelag som ble behandlet i sak 59/23 den 14. desember 2023. Oppfølging av fylkestingets vedtak er hoveddokumentet hvor det tilhører 11 vedlegg.
2. Vedtak i fylkesting sak 101/23, den 6. desember "Rapport fra forvaltningsrevisjon - Innovative anskaffelser".
3. Vedtak i fylkesting sak 128/23 den 6. desember "Økonomiplan 2024 - 2027 , med budsjett for 2024".
Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2024 var vedlagt denne saken, og som det fremgår av vedtaket ble det ikke foreslått noen endringer til utvalgets budsjettforslag.
4. Rapportering fra Revisjon Midt-Norge SA på forbrukte timer til øvrige revisjonstjenester for 2023 og perioden 2020 - 2023.
Øvrige revisjonstjenester er timer brukt til alt revisjonsarbeid unntatt regnskapsrevisjon.

Vurdering og konklusjon

Sekretariatet tar en kort gjennomgang av referatsakene i møtet.

Kontrollutvalget kan ta vedlagte referatsaker til orientering.

Til: Kontrollutvalgets sekretariat
Fra: Inge Eiliv Sørgård, Seksjon Kunst og kultur
Dato: 14.12.2023
Dokumentnr.: 202314703-6

Oppfølging av fylkestingets vedtak - filmsatsingen i Trøndelag

I juni 2020 bestilte Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune en forvaltningsrevisjon av Filminvest AS og Midtnorsk filmsenter fra Revisjon Midt-Norge SA (sak 32/20). Revisjonen ble behandlet i kontrollutvalget i mai 2021, og kontrollutvalget bestilte da en tilleggsrapport vedrørende effekten av selskapenes aktivitet for bransjens lønnsomhet og vekst (sak 31/21).

Revisors anbefalinger på bakgrunn av revisjonen var som følger:

Til fylkesdirektøren:

- Gjennomgå og eventuelt revidere de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk

Til ledelsen i Filminvest:

- Fastsette og protokollføre generalforsamlingens disponering av overskudd/dekning av underskudd
- Utarbeide skriftlige retningslinjer/rutiner for:
 - Økonomiforvaltning og plassering av likvide midler
 - Etikk og varsling
 - Habilitetsvurderinger

Til ledelsen i Midtnorsk Filmsenter:

- Få juridiske vurderinger knyttet til habilitet
- Utarbeide varslingsrutiner i henhold til kravene arbeidsmiljøloven
- Utarbeide reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler

Saken ble på nytt behandlet i kontrollutvalget i oktober 2022, og deretter i fylkestinget i desember 2022. Fylkestinget fattet da vedtak om at fylkesdirektøren måtte påse at revisors anbefalinger ble fulgt opp, samt at fylkeskommunens eierrepresentant skulle følge opp revisors anbefalinger ovenfor virksomhetene (sak 115/22).

I april 2023 tok fylkeskommunens eierrepresentant kontakt med virksomhetene og ba om tilbakemelding på hvorvidt revisors anbefalinger var fulgt opp. I perioden mai til juni mottok deretter fylkesdirektøren på vegne av eierrepresentanten bekreftelse på dette (vedlegg 1 og 2), samt dokumentasjon på at revisors anbefalinger var fulgt opp (vedlegg 1, samt vedlegg 3-10).

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kunst og kultur

Fylkesdirektøren gjennomgikk innsendt dokumentasjon, og informerte i juli 2023 eierrepresentanten om at fylkesdirektørens vurdering var at virksomhetene hadde fulgt opp revisors anbefalinger.

Når det gjelder revisors anbefalinger ovenfor fylkesdirektøren knyttet til revidering av de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk hadde Menon Economics i 2022 på oppdrag fra fylkeskommunen evaluert det audiovisuelle virkemiddelapparatet i Trøndelag. 8.februar 2023 ble sluttrapporten fra Menon Economics tema for en felles temadag for hovedutvalg kultur, fylkesdirektørens stab og bransjen. Påfølgende dag behandlet hovedutvalg kultur i sak 2/23 tema, og fattet følgende vedtak (vedlegg 11):

Arbeid med fornying/rullering av strategien Film og øvrige audiovisuelle uttrykk i Trøndelag, Regional strategi 2015-2025 settes i gang med det første. Fylkesdirektøren bes komme tilbake til hovedutvalg for kultur med en skisse til prosess for dette arbeidet til neste hovedutvalgsmøte, den 12. april.

I hovedutvalgets møte i april orienterte så fylkesdirektøren om at arbeidet ville igangsettes våren 2023 med målsetning om å ferdigstille arbeidet høsten 2024 og da legge frem en sak for politisk behandling. Parallelt med dette har det vært arbeidet med nasjonale prosesser rundt regionale filmvirksomheter. Fylkesdirektørens arbeid med saken er i samarbeid med Trondheim kommune igangsatt, men av forskjellige årsaker er arbeidet noe forsinket, noe som også er nevnt i fylkesdirektørens forslag til økonomiplan 2024-2027 med budsjett for 2024. Fylkesdirektøren har imidlertid som målsetning å ha strategien ferdig revidert til 2025, for politisk behandling.

Vedlegg:

1. Bekreftelse på oppfølging av forvaltningsrevisjon fra Filminvest, samt henvisning til virksomhetens vedtekter vedrørende disponering av overskudd/dekning av underskudd
2. Bekreftelse på oppfølging fra Midtnorsk Filmsenter
3. Filminvest. Investeringsstrategi
4. Filminvest. Etske retningslinjer
5. Filminvest. Varslingsrutiner
6. Filminvest. Bestemmelser vedrørende vurdering av habilitet
7. Midtnorsk Filmsenter. Juridisk vurdering habilitet
8. Midtnorsk Filmsenter. Revidert styreinstruks (habilitet)
9. Midtnorsk Filmsenter. Varslingsrutiner
10. Midtnorsk Filmsenter. Økonomireglement og investeringsstrategi
11. Vedtak HUK, sak 2-23. Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag 2022 - rapport utført av Menon Economics

From: "mari Haugen" <haugen@filminvest.no>
Sent: Fri, 28 Apr 2023 19:24:13 +0200
To: "Postmottak Trøndelag fylkeskommune" <postmottak@trondelagfylke.no>
Cc: "Inge Sørgård" <ingesor@trondelagfylke.no>
Subject: Oppfølging av forvaltingsrevisjon Filminvest ref: 202314703 - 2
Attachments: Filminvest Etske retningslinjer Filminvest vedtatt 16. juni 2021.pdf, Filminvest Filminvests bestemmelser vedrørende vurdering av habilitet vedtatt 08.09.21.pdf, Filminvest Investeringsstrategi Filminvest vedtatt 16. juni 21.pdf, Filminvest Varslingsrutiner vedtatt 16. juni 2021 .pdf

Denne eposten er sendt fra en person utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg før du er sikker på hvem avsender er og at innholdet er trygt.

Oppfølging av forvaltingsrevisjon Filminvest ref: 202314703 - 2

Viser til brev om Oppfølging av forvaltingsrevisjon Filminvest ref: 202314703 - 2

Forbedringspunktene er tatt hensyn til og vedlagt følger retningslinjer vedtatt av styret 16.06.2021

Når det gjelder punktet om disponering av overskudd/dekning av underskudd er dette regulert i våre vedtekter under §3 Formål:

"§3 Formål

Selskapets formål er å legge til rette for audiovisuell produksjon i hele regionen. Fondet skal i hovedsak tilby finansiering til spillefilm, større dokumentarer, tv-serier og spillproduksjon.

Selskapet skal både tilby finansiering og bidra til utvikling av produksjoner i samarbeid med regional bransje.

Selskapet kan ikke utdele utbytte, og har ikke økonomisk gevinst som formål. Overskudd ved driften skal anvendes til å realisere de formål som er angitt i 1. og 2. ledd ovenfor.»

Med vennlig hilsen MARI HAUGEN

Filminvest

Midtnorsk filmsenter
Kjøpmannsgata 35
7011 Trondheim

Trondheim, 12.05.2023

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Kunst og kultur
Att: Inge Eiliv Sørgård

Oppfølging av forvaltningsrevisjon, ref: 202314703-1

I brev fra Trøndelag fylkeskommune fra 15.04.2023 bes det om tilbakemelding på hvorvidt revisors anbefalinger i forvaltningsrevisjon av Midtnorsk filmsenter AS er fulgt opp. Revisor kom med følgende anbefalinger for Midtnorsk filmsenter AS:

- Få juridiske vurderinger knyttet til habilitet
- Utarbeide varslingsrutiner i henhold til kravene i arbeidsmiljøloven
- Utarbeide reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler

Alle disse tre punktene er adressert og fulgt opp av Midtnorsk filmsenter AS.

En glipp i våre rutiner førte til at brevet fra fylkeskommunen via Altinn fra 15.04, som skulle vært besvart innen utgangen av april, først ble registrert - og dermed besvares - først i dag. Beklager det.

Vennlig hilsen

Eli Gjerde
Daglig leder

(sign)
Marius Thorvaldsen
Styreleder

Investeringsstrategi film og spillprosjekt Filminvest AS

1. Investeringsstrategiens forutsetninger

- FI skal kunne tilby toppfinansiering av kommersielle film- og spillprosjekter med regional tilknytning.
- Investeringer skal utvikle regional bransje gjennom bidrag til finansiering av prosjekter som øker bransjens aktivitet, styrker arbeidsplasser og bidrar til sunn prosjektøkonomi.
- Investering fra FI krever et regionalt forbruk på minst 160% av investert kapital, hvorav minst 100% benyttes til kjøp av tjenester i regionens audiovisuelle bransje.
- Investeringer bør normalt vurderes til å ha middels risiko for tap, og et potensiale for tilbakebetaling med minst 10% avkastning.

2. Finansielle mål

- Bevare investert kapital og gradvis sørge for at tilgjengelig kapital for investeringer øker.

Investeringsstrategi ledig likviditet for Filminvest AS

1. Investeringsstrategiens forutsetninger

- Bevare verdien av investert kapital
- Porteføljen skal være løpende likvid (2-3 dager)
- Porteføljen skal i minst mulig grad utsettes for risiko som reduserer kapitalen fra påløpt inngangsverdi
- Daglig leder har ansvar for å utøve styrets vedtatte investeringsstrategi på daglig basis, samt rapportere jevnlig tilbake til styret på oppnådd avkastning

2. Finansielle mål

- Sikre bedre avkastning enn ordinære rentebetingelser som kan oppnås på driftskonto
- Kapitalen skal bevare sin kjøpekraft

3. Plassering

- Det skal alltid være tilstrekkelig kapital i bankinnskudd for å sikre driftslikviditeten og svingninger i denne de neste 3 mnd.
- Obligasjoner anses som mest hensiktsmessig investering
- Portefølje for plassering i annet enn bankinnskudd kan ikke overstige 35 MNOK.

Vedtatt i styremøte 16.06.2021

Etiske retningslinjer for Filminvest AS (FI)

Gjelder styret, ledelse og ansatte som representerer FI.

Formålet med etiske retningslinjer for FI er å skape en felles holdning til hvordan vi utøver vår rolle, slik at våre eiere, samarbeidspartnere og offentlige myndigheter til enhver tid har tillit til FIs integritet og redelighet.

ETISKE RETNINGSLINJER:

- ⇒ Alle som representerer FI plikter å overholde lover, forskrifter, instruksjoner og avtaler som gjelder for FIs virksomhet.
- ⇒ Alle som representerer FI skal være bevisst at de ved sine handlinger og sin adferd danner grunnlag for omgivelsenes oppfatning av organisasjonen. FI forventer at det utvises godt skjønn i arbeid og fritid.
- ⇒ Alle som representerer FI sørger for at fortrolige opplysninger ikke kommer på avveie, og misbruker ikke tilgang til informasjon.
- ⇒ Alle som representerer FI skal behandle medmennesker med høflighet og respekt. FI aksepterer ingen form for diskriminering, trakassering, mobbing eller truende og nedverdiggende oppførsel.
- ⇒ Alle som representerer FI har ansvar for å bidra til et godt arbeidsmiljø. Vi har rett og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold. Ledelsen skal ivareta den som varsler, og ta ansvar for at kritikkverdige forhold rettes opp. Den som varsler skal ikke utsettes for gjengjeldelse.
- ⇒ Gaver og tilbud som kan føre til personlige fordeler i jobbsammenheng, skal avvises. Dette gjelder ting som kan påvirke handlinger, saksbehandling eller beslutninger, eller kan gi andre grunn til å tro at så er tilfelle. Gaver av ubetydelig verdi kan mottas, dersom det er avklart med nærmeste leder.
- ⇒ Kostnader for reise/opphold for FI, kan bare dekkes av FI. Tilbud om fritidsreiser betalt av bedrifter og organisasjoner, som en på vegne av FI har kontakt med, skal avvises.
- ⇒ I saker der personlige interesser vil kunne påvirke avgjørelsen i saker knyttet til FI, tas spørsmålet opp med nærmeste leder.

Andre eksempler på interessekonflikter:

- Forretningsmessige forhold (eksempelvis til tidligere arbeidsgiver eller arbeidskollegaer)
- Lønnet biverv som er i konflikt med jobben
- Engasjement i interesseorganisasjoner eller politisk virksomhet som berører saker/forhold som vedkommende møter i jobbsammenheng
- Familiære- og andre nære sosiale forbindelser

Generelt:

- Bruk av FIs eiendeler utenfor tjenestetiden kan kun skje i samsvar med gitte retningslinjer eller etter avtale med overordnede.
- FIs brevhode og logo skal aldri brukes i privat korrespondanse.
- Ingen som representerer FI kan delta i reklameøyemed i media for leverandører som har levert produkter eller tjenester til FI, med mindre dette er avklart med nærmeste leder.

- Fortrolig informasjon som mottas i forbindelse med saksbehandling, skal behandles fortrolig og ikke brukes til personlig vinning. Personalopplysninger, herunder sykdom/helseforhold, er alltid underlagt taushetsplikt.
- All informasjon som gis i forbindelse med FIs virksomhet, skal være korrekt og pålitelig.
- Medarbeidere og representanter skal opptre med et godt skjønn i sosiale medier.
- Medarbeidere og representanter i FI skal være bevisste de konsekvenser vår adferd og beslutninger kan få for miljøet. Miljøvurderinger og miljøkostnader skal inkluderes i alle beslutninger.

Vedtatt i styremøte 16.06.2021

Rutiner for varsling Filminvest AS.

1. Filminvest AS vektlegger en åpen ytringskultur. En slik kultur er viktig for det generelle arbeidsmiljøet og for den enkeltes trivsel. I tillegg er den sentral for at virksomheten skal kunne drives på best mulig måte. Forhold av ulovlig eller uetisk karakter kan være til skade for arbeidsmiljøet, den enkelte og virksomheten. Det er derfor viktig at slike forhold gripes fatt i og håndteres på en forsvarlig måte.

I tillegg til behovet for en åpen ytringskultur, har den enkelte arbeidstaker en lovfestet rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Med dette menes ulovlige forhold, brudd på alminnelige etiske normer og brudd på virksomhetens etiske retningslinjer. Retten gjelder også for innleide arbeidstakere. Arbeidstaker skal beskyttes mot gjengjeldelse som følge av slik varsling.

Disse retningslinjene tar også sikte på å legge forholdene til rette for intern varsling, slik arbeidsmiljøloven krever.

Arbeidstaker kan alltid varsle internt i samsvar bedriftens rutiner for varsling, til arbeidsgiver eller en representant for arbeidsgiver, eller via advokat. Det samme gjelder varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter.

En varsling vil imidlertid kunne anses uforsvarlig dersom arbeidstakeren bevisst fremsetter ugrunnede påstander eller varsler. For øvrig er det viktig at varsler går frem på en måte som ikke er trakasserende eller klart unødig belastende for enkeltpersoner eller arbeidsmiljøet. Varsling til personer utenfor virksomheten – med unntak for varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter – vil normalt utgjøre brudd på den enkeltes plikter i arbeidsforholdet, hvis det ikke først er varslet internt i virksomheten eller varsleren har grunn til å tro at intern varsling ikke vil være hensiktsmessig.

2. Ansatte og innleide som har grunn til å tro at det foreligger kritikkverdige forhold knyttet til virksomheten oppfordres til å varsle om dette.
I tillegg til å ha en rett til å varsle, kan det følge av den enkeltes stilling eller arbeidsavtalen at man har en plikt til å varsle. Arbeidstakere kan også ha varslingsplikt etter arbeidsmiljøloven, blant annet om man blir kjent med at det foregår trakassering eller diskriminering på arbeidsplassen, og om man blir oppmerksom på feil eller mangler som kan medføre fare for liv og helse, og vedkommende ikke selv kan rette på forholdet.
3. Varsling bør i utgangspunktet skje til nærmeste leder. Dersom arbeidstaker ikke har mottatt tilfredsstillende tilbakemelding innen rimelig tid etter å ha varslet om et kritikkverdig forhold, kan han/hun melde fra om forholdet til styrets leder. Varsling kan skje muntlig eller ved skriftlig henvendelse (brev, e-post eller lignende). Ved muntlige henvendelser, se punkt 5 nedenfor. Et skriftlig varsel om kritikkverdige forhold bør fortrinnsvis inneholde informasjon:

- Navn på varsler og varslers stilling
- Dato for varselet
- Dato og tid for observasjoner av kritikkverdige forhold
- Hva, spesifisert, varsler har opplevd eller fått kjennskap til
- Andre potensielle vitner
- Om liknende forhold har funnet sted nylig

4. Den representant for virksomheten som mottar melding om forhold som beskrevet i punkt 1, skal nedtegne opplysningene dersom de gis muntlig. Representanten bør sørge for at nedtegnelsen minimum inneholder informasjon som nevnt i punkt 4. Vedkommende skal også alltid sende den skriftlige meldingen eller nedtegnelsen til styrets leder. Den som har varslet skal få kopi av nedtegnelsen. Den representant for virksomheten som mottar meldingen har ansvar for å følge opp meldingen og for å sørge for at denne behandles av rett instans/person i selskapet.
5. Rett instans / person i selskapet skal sørge for at varselet innen rimelig tid blir tilstrekkelig undersøkt. Etter at saken er tilstrekkelig godt opplyst skal den i virksomheten som er ansvarlig for det forholdet varselet gjelder konkludere og vurdere eventuelle tiltak. Det skal gis informasjon til den som varslet om at saken behandles. Det skal alltid vurderes om den enkelte varslingssak gir grunnlag for generelle tiltak i virksomheten.
6. Den som har varslet i tråd med arbeidsmiljøloven og disse retningslinjene skal være vernet mot enhver ugunstig behandling som er en reaksjon på at det er blitt varslet (gjengjeldelse i arbeidsmiljølovens forstand). Det samme gjelder den som har gitt tilkjenne at retten til varsling vil bli brukt.
For å forebygge gjengjeldelse og sikre varslerens arbeidsmiljø skal det avtales og gjennomføres oppfølgingssamtaler med varsleren, med mindre varsleren selv ikke ønsker det.
7. I varslingssaker, som typisk gjelder sensitive opplysninger, er det særlig viktig å iaktta de gjeldende reglene i selskapet om taushetsplikt. For øvrig må personopplysningsloven iakttas ved behandling av alle personopplysninger.
Personopplysningsloven av 2018 gjennomfører personvernforordningen. Etter forordningen har både varsler og den det blir varslet om flere rettigheter som kan utøves mot arbeidsgiver. Artikkel [13](#) og [14](#) pålegger arbeidsgiver en informasjonsplikt og [artikkel 15](#) gir varsler og den det varsles mot rett til innsyn i sine opplysninger. I tillegg oppstiller regelverket krav om korrigerende av uriktige opplysninger ([artikkel 16](#)), rett til sletting av opplysninger ([artikkel 17](#)) og rett til begrensning av behandlingen av opplysningene ([artikkel 18](#)).

Rettighetene nevnt over gjelder imidlertid ikke betingelsesløst. Etter personopplysningsloven [§ 16](#) kan man gjøre unntak fra retten til informasjon og innsyn dersom man har en lovpålagt taushetsplikt, eller dersom informasjonen «utelukkende finnes i tekst som er utarbeidet for intern saksforberedelse» så langt det er «nødvendig å nekte innsyn for å sikre interne avgjørelsesprosesser» jf. § 16 bokstav e). Det kan også gjøres unntak for opplysninger som det vil være i strid med «åpenbare og grunnleggende private eller offentlige interesser» å informere om. Avslag på innsyn må imidlertid begrunnes skriftlig jf. § 16 tredje ledd.

Dokumentasjon fra en varslingssak skal etter personvernregelverket slettes når det ikke lenger er nødvendig å ha opplysningene for å oppfylle formålet med varslingssaken.

Vedtatt i styremøte 16.06.2021

Bestemmelser om habilitet og tillit i Filminvest AS

Filminvest AS er omfattet av habilitetsbestemmelsene i forvaltningslovens kapittel II «Om ugilthet» Bestemmelsene gjelder også eksterne enkeltpersoner som bidrar i Filminvests saksbehandling.

1. DEFINISJONER:

Part:

En part er en person eller organisasjon som en avgjørelse retter seg mot, eller som saken direkte gjelder, jf. forvaltningslovens § 2e.

HABILITETSKRAV OG AVGJØRELSE AV HABILITETSSPØRSMÅL:

Ved vurdering av habilitetsforhold vil det ofte være behov for å bruke skjønn. Ved vurdering av habilitet må ansatt, konsulent eller medlem av styrende organ, samt enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for Filminvest, stille seg følgende overordnede spørsmål:

- Er det noen forhold i saken som kan svekke, eller kan antas å svekke, min profesjonelle dømmekraft?
- Er det noen forhold i saken som kan svekke, eller antas svekke, min profesjonelle dømmekraft sett utenfra?
- Er min opptreden egnet til å svekke tilliten til beslutningen?

2.1 Automatisk inhabilitet

Ansatt, konsulent eller medlem av styrende organ i Filminvest samt enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for Filminvest, er i alle tilfelle inhabil mtp å tilrettelegge grunnlaget for avgjørelse i en sak:

- Når han eller hun selv er part i saken
- Når han eller hun er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nært som søsken.
- Når han eller hun er eller har vært gift med eller i forlovet med, eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part.
- Når han eller hun er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte.
- Når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 - et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelsesom er part i saken, eller
 - et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken

1.2 Relativ inhabilitet

Ansatt, konsulent eller medlem av styrende organ i Filminvest samt enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Filminvest, er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse, eller treffe avgjørelse i en sak når det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans eller hennes upartiskhet.

Ved vurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham eller henne selv eller noen som han eller hun har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om habilitetsinnsigelse er reist av en part.

I denne vurderingen er det snakk om de ytre forhold, og en vurdering av om disse generelt og objektivt sett er egnet til å svekke tilliten, uavhengig av hvor stor tillit man måtte ha til den

aktuelle personens personlige integritet. Det at noen anses som inhabil, innebærer ikke noen form for mistillit til vedkommende personlig. Det må særlig tas hensyn til hvor direkte interesse det er tale om, hvor stor økonomisk og praktisk betydning avgjørelsen vil kunne ha for ham eller henne, hvilken reell betydning det kan ha for sakens utfall at vedkommende fratrer, og i hvilken grad det er tale om en særinteresse.

I skjønnsvurdering skal en særlig vurdere og vektlegge følgende:

- a) Samboerskap; som vil føre til automatisk inhabilitet selv om det ikke inngår i listen ovenfor.
- b) Personlig interesse for utfallet i saken
- c) Nært faglig samarbeid, herunder vurdere betydningen av veiledning
- d) Nært vennskap
- e) Personlig eller faglig motsetningsforhold
- f) Personlig eierskap – aksjer, eierandeler e.l.

Vedtatt i styremøte 08.09.2021

JURIDISK BETENKNING - ADDENDUM

Dato 20.10.2022
Til Midtnorsk filmsenter AS v/daglig leder
Fra Bjerkan Stav Advokatfirma v/adv. Markus Waterloo og Odd Gunnar Hammernes.
Tema Addendum til habilitetsvurdering knyttet til filmsenterets produksjonsrådgiver

Det vises til Bjerkan Stavs juridiske betenkning av 02.11.2021 knyttet til habilitetsvurderinger, særlig opp mot produksjonsrådgiver i Midtnorsk filmsenter AS («MNFS»). Betenkningen av nevnte dato ble fremlagt for styret i MNFS den 16.12.2021.

I etterkant av styrebehandlingen har det blitt arbeidet videre med habilitet internt hos MNFS, og – i samarbeid med Bjerkan Stav – har det blitt utarbeidet nye etiske retningslinjer for MNFS. Dette addendumet redegjør for vurderingene som er gjort *etter* at den juridiske betenkningen ble utarbeidet.

1. Kort om innholdet i den juridiske betenkningen

Betenkningen ble utarbeidet som følge av Revisjon Midt-Norges bemerkninger/spørsmål knyttet til habilitet internt hos MNFS, spesifikt knyttet til habilitetsvurderingen av produksjonsrådgivers («PR») rolle i saksbehandling og søknadsprosesser. I betenkningen ble det gjort grundig rede for de faktiske forhold, herunder hvilke roller PR og andre ansatte, samt styremedlemmer, har i saksbehandlingen av søknader om økonomisk støtte. De relevante, juridiske vurderingstema ble presentert og drøftet.

Betenkningens konklusjon var at søknadsbehandlingen utført av PR – under tvil – ble funnet å være i henhold til reglene om habilitet. På grunn av nevnte forbehold ble det foreslått flere tiltak som kunne redusere eller fjerne tvil knyttet til PR sin habilitet.

2. Videre saksvurderinger etter at betenkningen forelå

I etterkant av at betenkningen ble styrebehandlet, har det vært arbeidet videre med problemstillingene om habilitet.

Både Bjerkan Stav og MNFS har vært i direkte dialog med Norsk filminstitutt (NFI) for å få rede på hvordan de har vurdert lignende habilitetsspørsmål i deres organisasjon. Dette er av

stor relevans, idet NFI møter problematikk som har stor grad av likhet med det MNFS står overfor.

NFI er statens forvaltningsorgan på film- og spillområdet, underlagt Kulturdepartementet, og gir tilskudd til utvikling, produksjon, lansering og formidling av filmer, serier og spill. NFI administrerer også en incentivordning og gir tilskudd til store internasjonale film- og serieproduksjoner som helt eller delvis produseres i Norge. I tillegg har NFI både utadrettet virksomhet (promotering, deltakelse på internasjonale arenaer mv.) og interne arrangement, så som kurs, verksteder og seminarer. NFI som organisasjon har altså i stor grad de samme oppgaver som MNFS, bare i en større, nasjonal skala.

I henhold til de siste tallene som er publiserte på eget nettstedet, så forvaltet NFI 625 millioner kroner til fordeling, behandlet 2000 søknader årlig og har 87 ansatte.¹

Overordnet, og litt grovt oppsummert, kan man kalle NFI storebror til de regionale filmselskapene, herunder MNFS. NFI har en langt større organisasjon, de behandler de største audiovisuelle prosjektene i landet og har mye større pengesummer til fordeling.

Som nevnt også i den juridiske betenkningen av 02.11.21, så har NFI utarbeidet retningslinjer for habilitetsspørsmål.² Gjennom dialog med NFI så har det fremkommet at retningslinjene ble utarbeidet/gitt en grundig bearbeidelse etter at NFI fikk tilsyn av Riksrevisjonen for noen år siden.³ Riksrevisjonens rettet da kritikk, særlig mot NFI sin saksbehandling, habilitetsregler mv. Gjeldende retningslinjer er altså et resultat av arbeidet som gjort ifm. den mottatte kritikken. Det er ukjent for Bjerkan Stav/MNFS hvorvidt gjeldende retningslinjer er kvalitetssikret ytterligere, av departementet, revisor eller andre.

Dette gjør det uansett naturlig for MNFS å tilpasse eget habilitetsregelverk opp mot den bearbejdede «bransjestandarden» fra NFI. Det ville vært lite naturlig dersom MNFS – som ressursmessig og ut fra verdi på summene som forvaltes ikke kan sammenlignes med NFI – skulle ha *et strengere regelverk* enn NFI.

Dette er også i henhold til de anbefalinger som ble gitt i den første juridiske betenkningen, se dens punkt 7, bokstav C). Som ett av flere mulige tiltak, så ble det her anbefalt å skjele til NFI sitt regelverk og harmonisere MNFS's eget regelverk ut fra dette.

3. Relevante endringer som er foretatt i MNFS sitt regelverk

I forbindelse med gjennomgangen av habilitetsregelverket, så har det blitt foretatt en rekke større og mindre endringer i MNFS sine etiske retningslinjer. Her gjennomgås kort de endringer som har forbindelse med vurderingen av habilitet, særlig knyttet til produksjonsrådgiverens saksbehandling.

¹ <https://www.nfi.no/dette-gjor-nfi/dette-gjor-nfi>. (Lest/sjekket: 01.06.22)

² Retningslinjer for habilitet i Norsk filminstitutt, dokumentnummer. 17/01636-9. Gyldig fra 01.09.2018.

³ Adv. Markus Waterloo - telefonsamtale med avdelingsdirektør Lars Løge i NFI den 26.01.2022.

3.1 Antall søkerunder, overføring av midler mellom pottes

Som nevnt i betenkningen, så har MNFS allerede utvidet antallet søkerunder per år fra to til tre. I likhet med MNFS, så har NFI ordninger som følger tilsvarende rutiner som MNFS, dvs. uten at midlene er låst mellom hver søkerunde. Dette innebærer at midler kan overføres mellom «pott» 1, 2 og 3 og at hverken MNFS eller NFI, i enkelte av sine ordninger, opererer med separate pottes.

For MNFS sitt vedkommende så ville en låsing av midler medført betydelige, praktiske problemer. MNFS har valgt å beholde dagens ordning, og har i denne forbindelse lagt vekt på at NFI har vurdert dette til å være akseptabelt opp mot reglene for habilitet. Det legges til grunn at bevisst overføring av midler mellom pottene, for slik å tilgodese søkere i en annen søkerunde, fremstår som en til dels hypotetisk mulighet – især gjelder dette for medarbeidere (herunder PR) som ikke har selvstendig innstillingsmulighet. Dersom NFI⁴ senere finner at en slik praksis likevel ikke er akseptabel, så kan MNFS vurdere å endre eget regelverk på dette punkt.

3.2 Minimumsstørrelse på hver søknadsrunde

Både NFI og MNFS har – selvfølgelig – hatt rutine for at en inhabil medarbeider fratrer behandlingen av den aktuelle søknaden vedkommende er inhabil for. For MNFS har man allerede i de opprinnelige etiske retningslinjene fastsatt hvem som skal tre inn i stedet for filmkonsulent eller produksjonsrådgiver, dersom disse er inhabile. Men MNFS regler tok ikke stilling til om den inhabile skulle fratre fra behandling av søknader *utover* den vedkommende var direkte inhabil for.

NFI har regulert dette slik:⁵

Utgangspunktet er derfor at en medarbeider som er inhabil for en søknad i en søknadsrunde må fratre fra behandling av hele søknadsrunden fordi søknadsrunden anses som «en sak». For medarbeidere som ikke har innstillingsmyndighet, eksempel produksjonsrådgiver, har NFI besluttet at medarbeideren må fratre dersom det er færre enn åtte søknader i en søknadsrunde. For søknadsrunder med åtte eller flere søknader fratrer medarbeidere kun behandlingen av søknaden denne er inhabil for.

For medarbeidere som innstiller til vedtak må disse fratre hele søknadsrunden dersom de er inhabile for en søknad.

MNFS har vurdert dette som en fornuftig regulering, også for egen organisasjon. Bjerkan Stav skrev i sin betenkning at det *ideelle* ville være at PR *alltid* fratrådte, uavhengig av antall søknader. Selv om det i seg selv er korrekt, så deler Bjerkan Stav MNFS sitt synspunkt om at de nevnte endringene fjerner mye av eventuell tvil knyttet til habilitet. Som nevnt ville det

⁴ Alternativt: at noen andre finner at NFI sin praksis ikke kan opprettholdes. Dette kan for eksempel være Kulturdepartementet (som er overordnet NFI), Riksrevisjon (som reviderer NFI) og/eller eventuelt domstol, andre avgjørelsesorganer mv.

⁵ Ref. retningslinjer nevnt i fotnote 2.

BJERKAN STAV

ADVOKATFIRMA

også fremstått underlig om MNFS sitt regelverk var strengere enn NFI sitt, gitt ulikhetene i organisasjonene og de midler hver av dem disponerer over.

Etter endringer, så innebærer dette at de etiske retningslinjene fastsetter at

- 1) PR (medarbeider uten innstillingsmyndighet) skal fratre ved behandlingen av potter med færre enn åtte søknader, og for øvrig alltid for den søknaden vedkommende er inhabil på grunn av.
- 2) Film-/spillkonsulent skal også fratre behandling av de(n) søknaden(e) vedkommende er inhabil for, og det oppnevnes en settekonsulent for dette arbeidet. I tillegg skal daglig leder overta arbeidet med den samlede innstillingen til styret. Ved hver søknadsrunde hvor film-/spillkonsulenten er inhabil for én eller flere søknader, skal det også foretas en konkret vurdering om hvorvidt settekonsulent skal overta arbeidet med hele søknadsrunden.

* * * * *

Trondheim, 20. oktober 2022.

Bjerkan Stav advokatfirma AS

Markus Waterloo
Advokat

Styreinstruks for Midtnorsk filmsenter AS

1. Styreinstruksens virkeområde samt forhold til lovgivningen

- 1.1 Styret i Selskapet («Styret») og dets medlemmer skal til enhver tid opptre aktsomt og i samsvar med alle relevante lover og regler, samt denne styreinstruksen («Styreinstruksen»).
- 1.2 Styreinstruksen er underordnet og skal ved eventuell motstrid vike for bestemmelser i lov eller forskrift, Selskapets vedtekter og beslutninger i generalforsamlingen. Styret kan med $\frac{3}{4}$ flertall av de tilstedeværende styremedlemmene i styremøte vedta å fravike Styreinstruksen i enkeltsaker
- 1.3 Styreinstruksen skal gjelde inntil Styret vedtar noe annet.

2. Styreinstruksens formål

Denne styreinstruksen har til formål å fastsette retningslinjer som skal gjelde for styrets arbeid og saksbehandling, herunder de viktigste regler som gjelder for daglig leders arbeidsoppgaver og plikter ovenfor styret og styrets myndighet og kompetanse i overensstemmelse med gjeldende rett.

Det er i tillegg det som fremgår av denne instruks, fastsatt nærmere regler for daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret og retningslinjer for hvilke saker som skal styrebehandles.

3. Styremøter

- 3.1 Det skal avholdes minimum 5 styremøter i året.
- 3.2 Daglig leder skal en eller to ganger i året i samråd med styrets leder sette opp forslag til møteplan og hovedpunkter på dagsorden for styremøtene i perioden. Daglig leder har rett og plikt til å møte på styremøtene. Andre medlemmer fra administrasjonen innkalles ved behov i samråd med styrets leder. Styremøter skal innkalles av styrets leder eller daglig leder.
- 3.3 Styremedlemmene innkalles skriftlig og med tilstrekkelig varsel, avhengig av styresakenes omfang og karakter. Normalt innkalles møter med sju dagers varsel, men styrelederen kan - hvis det finnes nødvendig - innkalle med kortere varsel. Fristen skal ved slike tilfeller være lang nok til at styremedlemmene får tid til å forberede seg og ta stilling til sakene omhandlet i innkallingen. Innkallingen sendes også til alle varamedlemmene. Innkallingen skal inneholde en dagsorden som angir hvilke saker som skal behandles.
- 3.4 Ekstraordinære styremøter avholdes dersom styrelederen finner det nødvendig. Det enkelte styremedlem og daglig leder kan kreve at styrelederen kaller inn til ekstraordinært styremøte for å behandle bestemte

saker. Det skal sendes innkalling til ekstraordinært styremøte senest 1 virkedag fra begjæringen om styremøte ble fremsatt, med mindre styrelederen i samråd med daglig leder mener at det trengs en rimelig tilleggsfrist for å forberede saken. Varamedlemmer har ikke selvstendig rett til dette, med mindre de utøver funksjon som styremedlem

- 3.5 Styremedlemmer og varamedlemmer skal varsle styrets leder og daglig leder ved forfall. Varamedlem inviteres til alle styremøter. Der styremedlemmer er forhindret fra å delta på styremøtene, trår varamedlem inn som styremedlem. Om varamedlemmer møter når alle styremedlemmene er til stede har de kun talerett, ikke stemmerett.

4. Saksforberedelse til styremøtene

- 4.1 Styreleder er i samråd med daglig leder ansvarlig for forsvarlig forberedelse og dokumentasjon av saker styret skal behandle. Som vedlegg til innkalling skal det følge nødvendig saksforberedende dokumenter (styredokumenter) som redegjør for sakene som skal behandles, herunder forslag til vedtak.
- 4.2 Styredokumentene skal så langt det er mulig inneholde tilstrekkelig og fullstendig informasjon til at styremedlemmene får oversikt og nødvendig grunnlag for å fatte vedtak i angjeldende sak. Styredokumentene sendes ut elektronisk.
- 4.3 Dersom styrets leder anser det som forsvarlig, eller det er svært viktig å få behandlet angjeldende sak på kommende styremøte, kan redegjørende styredokumentasjon ettersendes, eventuelt utleveres på selve styremøtet.
- 4.4 Styrets medlemmer og daglig leder kan kreve at styret behandler bestemte saker. Slike saker skal forberedes på vanlig måte. Varamedlemmers rett til å kreve styrebehandling er betinget av at varamedlemmet utøver funksjon som styremedlem i det aktuelle tilfellet.

5. Styrets beslutninger

- 5.1 Styret skal behandle sakene på dagsordenen i fysisk eller digitalt møte, med mindre styrelederen finner at behandling utenfor møte er forsvarlig. I slike tilfeller kan man benytte seg av skriftlig korrespondanse, e-post eller en annen trygg kommunikasjonsmåte. Styrelederen skal i alle tilfeller sørge for at styremedlemmene så langt det er mulig kan delta i en samlet behandling av saken.
- 5.2 Styret skal alltid behandle årsregnskap og årsrapport i et fysisk eller digitalt møte. Virksomheten er p.t. ikke pliktig til å utarbeide årsberetning.
- 5.3 En andel på mer enn halvparten av styrets medlemmer kan kreve at det avholdes fysisk eller digitalt møte.

6. Saksbehandlingen i styremøtet / styrets beslutningsdyktighet

- 6.1 Styremøtet ledes av styrelederen. Dersom styreleder ikke deltar, ledes møtet av styrets nestleder eller en annen person som utpekt av styreleder.
- 6.2 Daglig leder eller den hen utpeker skal stå for presentasjonen av den enkelte styresak.
- 6.3 Ved styrebeslutninger er det styrets medlemmer, og eventuelle varamedlemmer som gjør tjeneste som styremedlemmer i det aktuelle styremøtet, som er stemmeberettigede.
- 6.4 Styrets er beslutningsdyktig når flertall (3 medlemmer) av styrets medlemmer er til stede i form av personlig oppmøte, via telefonkonferanse eller har gitt sin skriftlige tilslutning. Med «styrets medlemmer» menes også varamedlemmer som gjør tjeneste som styremedlem i det aktuelle styremøtet.
- 6.5 Styret kan ikke treffe beslutning dersom innkallingen til styremøtet ikke er gitt i samsvar med bestemmelsene i denne Styreinstruksen. Ved behandling uten fysisk møte, kan Styret ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene så vidt mulig er gitt anledning til å delta i saken.
- 6.6 Styrebeslutning treffes ved flertallsvedtak blant de som deltar i behandlingen av saken. Ved stemmelikhet gjelder det som styrelederen har stemt for (jf. Aksjelovens § 6-25 om alminnelig flertallskrav).

7. Inhabilitet

- 7.1 Et styremedlem må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme gjelder for daglig leder og/eller andre som ikke er stemmeberettigede.
- 7.2 Bedømmingen av om et styremedlem er inhabil skal tilsvare forvaltningslovens regler om habilitetskrav. Det samme gjelder daglig leder og/eller andre som ikke er stemmeberettigede.

8. Protokoll fra styremøter

- 8.1 Daglig leder skal sørge for at det føres protokoll fra styremøter og andre møter. Protokollen skal inneholde
 - tidspunkt
 - sted
 - deltakere til stede
 - hvorvidt møtet var et fysisk møte, eller om sakene ble behandlet på annen måte
 - opplysninger om innkallelsen til møtet
 - styrets beslutninger sammen med beskrivelse av stemmegivningen

- eventuelle andre krav som følger av Styreinstruksen, lov eller vedtekter
- 8.2 Møteprotokollen skal sendes til alle styremedlemmene innen rimelig tid etter hvert styremøte. Uttalelser om møteprotokollen skal meddeles daglig leder eller styrelederen innen rimelig tid etter at protokollen er mottatt.
- 8.3 Protokollen skal underskrives av alle de medlemmene som har deltatt i styrebehandlingen. Et styremedlem som ikke er enig i en beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen.
- 8.4 Et styremedlem som ikke deltok på styremøtet, skal innen rimelig tid informeres av styreleder eller daglig leder om hva som ble besluttet på møtet.

9. Saker som skal styrebehandles - styrets myndighet og plikter

- 9.1 Styret skal behandle saker som særskilt lovbestemmelse legger til styret, og saker som etter Selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Styret skal også føre tilsyn og kontroll med at Selskapet ledes i overenstemmelse med relevante lover og regler, Selskapets vedtekter og vedtak fattet av generalforsamlingen og styret selv.
- 9.2 Saker av vesentlig betydning for virksomheten skal alltid forelegges styret. Dette gjelder spesielt:
- Fastlegge retningslinjer for arbeidsdeling, bemyndigelser og instruksjoner mellom styret og administrasjonen
 - Føre tilsyn med selskapets organisasjon, herunder regnskapsfunksjon, internkontroll og budsjettering
 - Gjennomgå selskapets perioderegnskaper i løpet av hvert regnskapsår og vurdere avvik fra budsjett, samt behov for budsjettkorreksjoner/korrektive tiltak
 - Vedta og underskrive selskapets årsregnskap (og evt. årsberetning)
 - Tilskudd til utvikling og produksjon
 - Investeringer
 - Saker som involverer filmsenterets eiere
 - Saker som involverer Kulturdepartementet
 - Strategi
- 9.3 Styret skal ikke ta beslutninger i saker som i henhold til lov eller Selskapets vedtekter er lagt til generalforsamlingen.
- 9.4 Styret og daglig leder skal ikke etterkomme en beslutning tatt av generalforsamlingen dersom denne strider mot lov eller Selskapets vedtekter.
- 9.5 De plikter som tilligger Styret etter punkt 9.1-9.4, er ikke uttømmende.

10. Konfidensialitet

- 10.1 Styremedlemmene og eventuelle varamedlemmer og observatører skal holde all konfidensiell informasjon som de mottar som styremedlem konfidensiell. Dette betyr at det ikke skal videreformidles konfidensiell informasjon, kunnskap eller annet som mottas som styremedlem om filmsenteret og virksomheter som er i befatning med filmsenteret til utenforstående.
- 10.2 Taushetsplikten etter punkt 10.1 gjelder så langt det motsatte ikke følger av lov, forskrift, selskapets vedtekter eller styrevedtak. Plikten gjelder ikke for informasjon som allerede er allment kjent, eller som er tilgjengelig for allmennheten.
- 10.3 Alt materiale et styremedlem mottar som følge av sin stilling som styremedlem, må returneres når vedkommende fratrer stillingen som styremedlem.

11. Daglig leders plikter

Det er vedtatt egen rutinebeskrivelse for daglig leders plikter.

* * * * *

Første gang vedtatt av styret, 17. juni 2013
Revidert og vedtatt av styret, 27. oktober 2022

Marius Thorvaldsen

Arild Kalkvik

Merethe Baustad Ranum

Ina Dahl

Håvard Wettland Gossé

Per Fikse

Asbjørn Tiller

Varslingsrutiner for Midtnorsk filmsenter AS

Alle medarbeidere oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold. Å varsle er ikke det samme som å klage. Varsling er en spesiell form for yttring om kritikkverdige forhold på egen arbeidsplass.

Hvem kan varsle?

Alle arbeidstakere har rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Varslingsrutinen gjelder for alle fast ansatte, midlertidige ansatte, innleide og andre som utfører arbeid for filmsenteret.

Hvorfor skal du varsle?

Du skal varsle fordi det er i Midtnorsk filmsenters interesse å rette opp alle kritikkverdige forhold. På den måten ivaretar vi fellesskapets verdier og arbeidsmiljøet i filmsenteret bedre.

Hva er kritikkverdige forhold?

Loven definerer kritikkverdig forhold til å være forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten og etiske normer med bred tilslutning i samfunnet. Loven gir disse eksemplene på kritikkverdige forhold:

- fare for liv og helse
- fare for klima og miljø
- korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet
- myndighetsmisbruk
- uforsvarlig arbeidsmiljø
- brudd på personopplysningssikkerheten

Loven presiserer at ytringer om forhold som kun gjelder arbeidstakerens eget arbeidsforhold, ikke regnes som varsling med mindre det omfattes av et av kulepunktene over. En konflikt eller et arbeidsmiljøproblem, samt klage på egen leder, er i utgangspunktet ikke varsling før saken har blitt prøvd løst på ordinært vis.

Hvordan kan du varsle?

Varslet kan være skriftlig eller muntlig. Midtnorsk filmsenter vil gjerne at varsel er skriftlig og underskrevet med navn. Da kan arbeidsgiver både innhente ytterligere opplysninger og gi tilbakemelding om hva som gjøres med forholdet. Du kan likevel velge å varsle anonymt. Slike varsel vil også tas alvorlig.

Hvem skal jeg varsle?

Normalt bør varsel leveres daglig leder. Dersom du ikke ønsker å ta opp saken med daglig leder, eller varslet gjelder daglig leder, kan du levere varsel til styreleder eller annet medlem i styret. En varsling til daglig leder eller en representant fra filmsenterets styre, regnes som en intern varsling.

Du kan alltid varsle eksternt til offentlig tilsynsmyndighet eller annen offentlig myndighet. Normalt vil eierne, Trondheim kommune eller Trøndelag fylkeskommune, eller offentlige tilsynsmyndigheter som Arbeidstilsynet eller Statsforvalteren være aktuelle varselmottakere.

Kan du varsle til media?

Du kan bare varsle eksternt til media dersom du først har varslet internt, eller har grunn til å tro at intern varsling ikke vil være hensiktsmessig. Det er et krav for varsling til media at varselet har allmenn interesse og at arbeidstakeren er i aktsom god tro om innholdet i varselet.

Du har ytringsfrihet og rett til å delta på egne vegne i den offentlige samfunnsdebatten. Du har lov til å være kritisk til forhold ved din egen arbeidsgiver, men du må være tydelig på at du uttaler deg på egne vegne. Slike ytringer er ikke varsling i lovens forstand, og du er ikke vernet som varsler og må forhold deg til ordinære regler om taushetsplikt mv.

Hva skal varselet inneholde?

Når du varsler bør du gjengi så mange opplysninger som du kan om hendelsen:

- Ditt navn og arbeidssted (for ikke anonyme varsel)
- Varslingsdato
- Tid, sted og eventuelt klokkeslett for forholdet det varsles om
- Sted for hendelsen
- Beskrivelse av hendelsen
- Vitner eller ting som kan bekrefte forholdet

Når skal du varsle?

Når du oppdager kritikkverdige forhold skal du ikke vente og se det an, men varsle så snart du har blitt oppmerksom for forholdet. Du bør varsle selv om du er i tvil om de faktiske forhold. Det er varslingsmottakeren som skal vurdere alvorlighetsgraden.

Taushetsplikt

Dette gjelder ikke ved intern varsling. Midtnorsk filmsenters interne varslingsrutiner kan ikke inneholde løfter om fortrolighet eller anonymitet for varsler fordi den det varsles om i noen tilfeller kan ha rett på informasjon.

Tilsynsmyndigheter og andre eksterne offentlige myndigheter som mottar varsel har absolutt taushetsplikt om varslers navn og andre identifiserbare opplysninger. Taushetsplikten gjelder overfor sakens parter og deres representanter og den går foran reglene om partsinnsyn etter forvaltningsloven.

Både interne og eksterne offentlige myndigheter har som varslingsmottakere taushetsplikt, men den er knyttet til bestemmelser i forvaltningsloven, personopplysningsloven og offentlighetsloven. Den eller de det varsles om har i noen tilfeller rett til partsinnsyn. Forvaltningsloven kan etter omstendighetene gi den opplysningene handler om rett til innsyn i varslers identitet. Som et alminnelig utgangspunkt kan det legges til grunn at hvis opplysningene som er gitt ikke er entydige bekreftet og dokumentert, må parten ha krav på å få vite hvem som er kilden. I så fall vil man be varsleren om samtykke til å oppgi identiteten.

Vær likevel oppmerksom på at vi er en liten organisasjon. Dersom det kommer varsel kan andre i noen tilfelle kunne slutte seg frem til hvem som har varslet, selv om taushetsplikten er ivaretatt.

Tar du noen risiko ved å varsle?

Varslere er lovbeskyttet mot alle former for *gjengjeldelse* Loven definerer gjengjeldelse som: «enhver ugunstig handling, praksis eller unnlattelse som er en følge av, eller en reaksjon på, at arbeidstaker har varslet». Loven gir følgende eksempel på gjengjeldelse:

- trusler, trakassering, usaklig forskjellsbehandling, sosial ekskludering
- advarsel, endring i arbeidsoppgaver, omplassering, degradering
- suspensjon, oppsigelse, avskjed, ordens-straff

Arbeidsgiver skal selv avstå fra gjengjeldelse og har også en plikt til å sørge for at varslere ikke utsettes for gjengjeldelse fra andre. Hvis du blir utsatt for gjengjeldelse etter å ha varslet kan du kreve oppreisning og erstatning.

Vær likevel oppmerksom på at varsling kan være belastende både for den som varsler og den det blir varslet om. Midtnorsk filmsenter har plikt til å undersøke varsel og kan i den forbindelse stille spørsmål og komme med motargumenter. Motargumenter regnes ikke som gjengjeldelse. Den som varsler må regne med at det kommer saklige motargumenter som opplyser saken fra flere sider.

Hva skjer videre med et varsel?

Arbeidsgiver har plikt til å undersøke og registrere alle varsel. Varslingsmottakere behandler opplysningene som er gitt med stor varsomhet. De har taushetsplikt om personlige opplysninger og plikter å hindre at andre får kjennskap til det de i tjenesten får vite om. Identiteten til den som varsler gis ikke til andre enn de som har en berettiget interesse, dvs. de trenger opplysningen for å utføre en oppgave de er satt til å gjøre, eller selv er den det varsles om.

Du vil få en bekreftelse på at varselet er mottatt og vil bli fulgt opp i tråd med intern rutine. Arbeidsgiver vil ta nærmere kontakt dersom det er behov for ytterligere informasjon i saken, eller det er grunnlag for å gi deg ytterligere informasjon om hva som skjer med saken du har varslet om.

Den som varsler regnes ikke som part i saken og har derfor ikke automatisk rett til innsyn i selve saksbehandlingen. Men varsler skal få beskjed om at varselet er mottatt og hvordan arbeidsgiver håndterer saken.

Hva skjer med den eller de det varsles om

Midtnorsk filmsenter skal følge opp alle involverte på en forsvarlig og respektfull måte. Dersom varslingen gjelder en eller flere navngitte personer, vil alt bli gjort for å ivareta deres rettssikkerhet. Det innebærer at den/de vil bli orientert om opplysningene som er mottatt, og at de får anledning til å uttale seg.

Varslingsplikt

Det er i alles interesse at problemer løses på laveste mulige nivå. Derfor har ansatte i visse tilfeller ikke bare en *rett* men også en *plikt* til å si ifra slik at problemene ikke utvikler seg videre.

Ifølge Arbeidsmiljøloven § 2-3 har arbeidstakere en plikt til å medvirke ved utforming, gjennomføring og oppfølging av virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Arbeidstaker skal straks underrette arbeidsgiver* når han eller hun blir oppmerksom på:

- feil eller mangler som kan medføre fare for liv eller helse
- blir kjent med at det foregår trakassering eller diskriminering

Grensen mellom ytringsfrihet og lojalitetsplikt

Det lar seg ikke gjøre å trekke opp en klar grense mellom ytringsfrihet og lojalitetsplikt. Arbeidstaker kan uttale seg på egne vegne, også om forhold som angår arbeidsplassen. Ansatte bør likevel avstå fra enkelte ytringer dersom disse kan bli oppfattet som et uttrykk for mer enn den ansattes personlige standpunkt. En forutsetning for at arbeidsgiver skal kunne reagere på en frimodig ytring, er at ytringen har medført åpenbar risiko for skade på Midtnorsk filmsenters interesser. Sosiale medier regnes som et offentlig rom, i mange tilfeller også i lukkede grupper, og rettsreglene om ytringsfrihet og lojalitetsplikt har derfor fått et videre anvendelsesområde, samtidig som terskelen for å ytre seg offentlig har blitt senket.

Midtnorsk filmsenter vil være varsom med å sanksjonere i tvilstilfeller. Dersom filmsenteret innkaller til samtale etter at arbeidstaker har ytret seg, skal leder være seg bevisst hvordan samtalen oppfattes for arbeidstaker.

Plan for internkontroll

Plan for internkontroll og medvirkning knyttet til HMS vil gjennomføres i forbindelse med planlagt sertifisering som Miljøfyrtårn i 2022.

Mer informasjon?

Varsling er regulert i Arbeidsmiljøloven kap 2A, som du kan finne her:

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62?q=arbeidsmilj%C3%B8loven#KAPITTEL_3

Du kan også få ytterligere informasjon hos Arbeidstilsynet her:

<https://www.arbeidstilsynet.no/tema/varsling/>

Vedtatt av styret i Midtnorsk filmsenter, 28.10.2021

*Dersom ansatte blir enige om å velge verneombud/tillitsvalgt vil dette suppleres i teksten.

Økonomireglement og investeringsstrategi, Midtnorsk filmsenter AS

Forutsetninger:

Midtnorsk filmsenter AS (MNFS) er et selskap av ideell karakter som har som formål å bidra til en faglig og kunstnerisk utvikling av audiovisuell produksjon i Midt-Norge.

MNFS forvalter statlige midler til profesjonalisering og faglig og kunstnerisk utvikling av film- og spillbransjen i Trøndelag gjennom tildeling av tilskudd til utvikling og produksjon av audiovisuelle verk. Filmsenteret bidrar i tillegg med kompetansehevende tiltak og rådgivning for den profesjonelle bransjen, og har også et ansvar for talentutvikling og tiltak rettet mot barn og unge.

MNFS mottar et årlig statstilskudd fra Kulturdepartementet via Norsk filminstitutt. Statstilskuddet forvaltes etter forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon og forskrift om tilskudd til utvikling, lansering og formidling av dataspill. MNFS mottar driftstilskudd fra Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune, som også dekker drift og aktivitet ved Midgard filmkommisjon, som ligger under filmsenteret.

Filmsenterets inntekter fra stat og regionale eiere kommer inn i starten av hvert år, før utgifter påløper. Tildelt prosjektstøtte til film og spill utbetales etterskuddsvis i rater. Det kan gå år fra tilsagn om prosjektstøtte er gitt, til hele støttebeløpet er utbetalt. Filmsenteret har dermed alltid likvide midler. Per i dag har filmsenteret en Pluss-konto med 1,07 % rente der uttak/overføringer til driftskonto må bestilles én måned i forkant. Størstedelen av filmsenterets likvide midler er dermed plassert med lav rente og lang bestillingstid. I perioden 2014 til i dag, har laveste sum på Plusskonto vært 4,2 MNOK. Høyeste sum i perioden; knapt 15 MNOK.

Investeringsstrategi for ledig likviditet for Midtnorsk filmsenter AS:

- 1. Investeringsstrategiens forutsetninger:**
 - Bevare investert kapital.
 - Porteføljen skal være løpende likvid (2-3 dager).
 - Porteføljen skal i svært liten grad oppta risiko som reduserer kapitalen fra påløpt inngangsverdi.
 - Daglig leder har ansvar for å utøve vedtatt investeringsstrategi på daglig basis, samt rapportere jevnlig tilbake til styret på oppnådd avkastning.

- 2. Finansielle mål:**
 - Sikre bedre avkastning enn ordinære rentebetingelser som kan oppnås på driftskonto og Pluss-konto.
 - Kapitalen skal bevare sin kjøpekraft.

- 3. Investeringsstrategi:**
 - Bankinnskudd, tilstrekkelig for å dekke driftens løpende kapitalbehov og svingninger.

- Plusskonto/sparekonto for høyere avkastning.
 - Obligasjoner med lav til middels risiko.
- 4. Portefølje:**
- Portefølje for plassering i annet enn bankinnskudd kan ikke overstige
 - 4 MNOK.
 - Det skal være tilstrekkelig kapital i bankinnskudd for å sikre driftslikviditet og svingninger de neste 3 mnd.

Vedtatt på styremøte i Midtnorsk filmsenter, 7. september 2021

Saksprotokoll

Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag 2022 - rapport utført av Menon Economics

Arkivsak-dok. 202209420
Saksbehandler Marit Ødegaard Hagen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedutvalg for kultur 2019-2023	09.02.2023	2/23

Hovedutvalg for kultur 2019-2023 har behandlet saken i møte 09.02.2023 sak 2/23

Hovedutvalg for kultur 2019-2023 sitt vedtak

1. Hovedutvalg for kultur tar rapporten *Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag 2022* (Menon Economics 77-2022) til orientering.
2. Rapporten *Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag 2022* brukes som grunnlag for fylkeskommunens videre arbeid på film- og spillområdet. Hovedutvalg for kultur ber om at innspill som fremkom i temamøtet 8. februar blir med i vurderingene i det videre arbeidet.
3. Anbefalingen om å overføre tilskuddsforvaltningen av festivalene til filmsenter følges ikke.
4. Det er viktig at de ulike regionene i størst mulig grad samordner sine interesser inn mot den nasjonale prosessen.
5. Arbeid med fornying/rullering av strategien *Film og øvrige audiovisuelle uttrykk i Trøndelag, Regional strategi 2015-2025* settes i gang med det første. Fylkesdirektøren bes komme tilbake til hovedutvalg for kultur med en skisse til prosess for dette arbeidet til neste hovedutvalgsmøte, den 12. april.

Behandling

Alternativforslag fra Ellen Haugen Bergsrønning (A) på vegne av A, SP, H og SV:

Tillegg til punkt 2:

Hovedutvalg for kultur ber om at innspill som fremkom i temamøtet 8. februar blir med i vurderingene i det videre arbeidet.

Nytt punkt 3:

Anbefalingen om å overføre tilskuddsforvaltningen av festivalene til filmsenter følges ikke.

Punkt 3 i Fylkesdirektørens innstilling blir nytt punkt 4.

Tilleggsforslag fra Lillian Hatling (SP) på vegne av alle:

Nytt punkt 4:

Det er viktig at de ulike regionene i størst mulig grad samordner sine interesser inn mot den nasjonale prosessen.

Votering

Fylkesdirektørens innstilling	Enstemmig vedtatt
Alternativforslag fra Ellen Haugen Bergsrønning (A)	Enstemmig vedtatt
Tilleggsforslag fra Lillian Hatling (SP)	Enstemmig vedtatt

Fylkesdirektørens innstilling:

1. Hovedutvalg for kultur tar rapporten *Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag 2022* (Menon Economics 77-2022) til orientering.
2. Rapporten *Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag 2022* brukes som grunnlag for fylkeskommunens videre arbeid på film- og spillområdet.
3. Arbeid med fornying/rullering av strategien *Film og øvrige audiovisuelle uttrykk i Trøndelag, Regional strategi 2015-2025* settes i gang med det første. Fylkesdirektøren bes komme tilbake til hovedutvalg for kultur med en skisse til prosess for dette arbeidet til neste hovedutvalgsmøte, den 12. april.

Saksprotokoll

Rapport fra forvaltningsrevisjon - Innovative anskaffelser

Arkivsak-dok. 202325431
Saksbehandler Hanne Kongsvik

Saksgang	Møtedato	Saknr
Fylkesting 2023-2027	06.12.2023	101/23

Fylkesting 2023-2027 har behandlet saken i møte 06.12.2023 sak 101/23

Fylkestingets vedtak

Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å:

1. Etablere rutiner for innovasjonsmetodikk som legger til rette for etterlevelse og evaluering.
2. Bruke informasjon og erfaringer fra allerede gjennomførte anskaffelser i utarbeidelsen av rutinene nevnt i punkt 1.
3. Rapportere tilbake til kontrollutvalget om oppfølging og implementering av punkt 1 og 2 til kontrollutvalget innen utgangen av 2024.

Behandling

Votering

Kontrollutvalgets innstilling	Enstemmig vedtatt
-------------------------------	-------------------

Kontrollutvalgets innstilling:

Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å:

1. Etablere rutiner for innovasjonsmetodikk som legger til rette for etterlevelse og evaluering.
2. Bruke informasjon og erfaringer fra allerede gjennomførte anskaffelser i utarbeidelsen av rutinene nevnt i punkt 1.
3. Rapportere tilbake til kontrollutvalget om oppfølging og implementering av punkt 1 og 2 til kontrollutvalget innen utgangen av 2024.

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Saksprotokoll

Økonomiplan 2024-2027, med budsjett for 2024

Arkivsak-dok. 202313335
Saksbehandler Einar Spjøtvoll

Saksgang	Møtedato	Saknr
Administrasjonsutvalget 2023-2027	07.11.2023	16/23
Rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne 2023-2027	09.11.2023	42/23
Eldrerådet 2023-2027	09.11.2023	46/23
Saemien raerie - Samisk råd 2023-2027	09.11.2023	
Hovedutvalg for kultur 2023-2027	15.11.2023	62/23
Hovedutvalg for næring og industri 2023-2027	15.11.2023	24/23
Hovedutvalg for samferdsel 2023-2027	15.11.2023	13/23
Hovedutvalg for utdanning 2023-2027	15.11.2023	66/23
Fylkesutvalget 2023-2027	21.11.2023	260/23
Ungdommens fylkesutvalg 2023	02.12.2023	48/23
Fylkesting 2023-2027	06.12.2023	128/23

Fylkesting 2023-2027 har behandlet saken i møte 06.12.2023 sak 128/23

Fylkestingets vedtak

1. Fylkestinget vedtar det framlagte forslaget til økonomiplan 2024-2027 med budsjett for 2024, med de endringer som fremkommer under punkt 6 og det som fremkommer av notat datert 05.12.2023 fra fylkesdirektøren.

Forslag til økonomiplan med budsjett består av drifts- og investeringsbudsjett for 2024-2027 og forslag til økonomiplan for kontrollarbeidet 2024- 2027, med budsjett for 2024.

2. De finansielle målene er styrende for den langsiktige styringen av fylkeskommunens økonomi, jf. kommuneloven § 14-2, pkt. c.
 - netto driftsresultat for fylkeskommunen over tid bør utgjøre om lag 4 prosent av brutto driftsinntekter.
 - Gjeldsgrad på 113 prosent av driftsinntektene
 - Disposisjonsfond (fritt) på fire prosent av driftsinntektene
3. Fylkestinget vedtar, med hjemmel i skatteloven, en sats for inntektsskatt til Trøndelag fylkeskommune på 2,35 prosent av skattbar inntekt for personlige skatteyttere og dødsboer. Hvis Stortinget vedtar en annen maksimalsats for 2024 gjøres denne

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

gjeldende.

- 4.** Trøndelag fylkeskommune tar opp lån på inntil 1 307 383 000 kroner i 2024.
- 5.** Fylkestinget vedtar følgende endringer i budsjettskjema §5-4 og §5-5 sammenliknet med fylkesdirektørens forslag:

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

Driftsbudsjett – §5-4, første ledd

DRIFT (tusen kroner)	2024	2025	2026	2027
Avdelinger				
Rammetilskudd (budsjettforlik på Stortinget, jf. notat datert 05.12.2023 fra fylkesdirektøren)	-27 200	-27 200	-27 200	-27 200
Sum netto driftsutgifter (styrking avdelinger)	90 900	140 400	156 000	155 800
Finansposter				
Endring rente og avdrag	1 600	5 600	13 000	20 800
Endring avdrag				2 500
Sum finansposter	1 600	5 600	13 000	23 300
Interne finanstransaksjoner				
Redusert overføring fra drift til investering	-35 000	-97 000	-112 800	-117 900
Økt overføring investeringer, fylkesdirektørens notat	4 500	4 500	4 500	4 500
Redusert avsetning til disp.fond	-8 000	-7 000	-7 000	-7 000
Bruk av samferdselsfond og tunnelsikkerhetsfond			-20 000	-30 000
Bruk av regionalt næringsutviklingsfond	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Bruk av disposisjonsfond, rentebufferfond	-25 300	-17 800	-5 000	
Sum interne finanstransaksjoner	-65 300	-118 800	-141 800	-151 900
Budsjettbalanse	0	0	0	0

Driftsbudsjett - §5-4, andre ledd

DRIFT (tusen kroner)	2024	2025	2026	2027
<i>Alle avdelinger (fordeles etter bruk av konsulenttjenester)</i>				
Reduksjon i konsulentbruk		-5 000	-7 500	-7 500
<i>Avdeling utdanning og kompetanse</i>				
Styrking av budsjetttramme	33 200	61 200	71 800	81 600
Disponering av deler av handlingrom utdanning			-15 000	-25 000
<i>Avdeling veg</i>				
Styrking av budsjetttramme	2 000	2 000	2 000	2 000
<i>Avdeling samferdsel</i>				
Styrking av budsjetttramme - kollektiv	30 500	59 500	78 500	78 500
<i>Avdeling kultur og folkehelse</i>				
Styrking av budsjetttramme	2 000	2 000	2 000	2 000
<i>Avdeling plan, næring og kulturminner</i>				
Styrking av budsjetttramme	1 500	1 500	1 500	1 500
Fylkesdirektørens notat	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
<i>Tannhelse</i>				
Styrking av budsjetttramme	2 500			
Budsjettforlik på Stortinget, jf. notat datert 05.12.2023 fra fylkesdirektøren	27 200	27 200	27 200	27 200
<i>Finansiering</i>				
Reduksjon utredning skolestruktur	-3 500	-3 500		
Sum avdelinger	90 900	140 400	156 000	155 800

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Investeringsbudsjett §5-5, første ledd

INVESTERING Tall i 1000 kroner	2024	2025	2026	2027
Melhus vgs - igangsetting i 2026			100 000	107 000
Sum investeringsutgifter	0	0	100 000	107 000
Mva. kompensasjon			-15 000	-16 000
Økt bruk av lån	-30 500	-92 500	-193 300	-204 400
Sum investeringsinntekter	-30 500	-92 500	-208 300	-220 400
Overføring fra drift	35 000	97 000	112 800	117 900
Overføring fra drift , fylkesdirektørens notat	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Sum interne finanstransaksjoner	30 500	92 500	108 300	113 400
Budsjettbalanse	0	0	0	0

Investeringsbudsjett §5-5, andre ledd

INVESTERING Tall i 1000 kroner	2024	2025	2026	2027
Melhus vgs			100 000	107 000
Sum investeringsutgifter	0	0	100 000	107 000

En bærekraftig økonomi som sikrer gode tjenester

Innledning

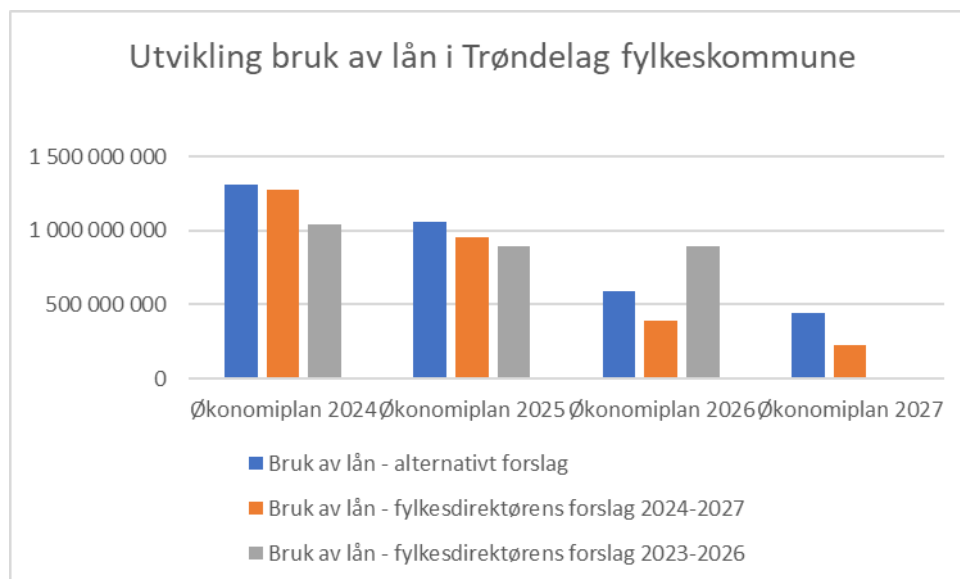
Trøndelag fylkeskommune har ansvar for viktige tjenester til innbyggerne i fylket vårt innenfor utdanning, samferdsel, fylkesveger, tannhelse, kultur og regional utvikling. Inntektene fylkeskommunene får fra staten i form av rammetilskudd og skatteinngang skal sørge for at fylkeskommunen kan levere gode likeverdige tjenester til trønderne.

Trøndelag fylkeskommune har høy gjeld og vil være blant fylkeskommunene med høyest gjeldsbelastning om noen år. Bakgrunnen for denne høye gjelden er investeringer i nye skolebygg og i nye veger i fylket vårt. Alternativet til denne gjelden ville vært å ha gjeld i form av nedslitte skolebygg. Mange av skolebyggene, spesielt i sørdelen av Trøndelag, var i en slik forfatning at det måtte gjøres store grep. Investeringer i nye skolebygg og sammenslåinger av skoler ble gjort for å møte disse utfordringene. I dag er resultatet at vi har mange nye, flotte og verdifulle skolebygg hvor ungdommen vår får førsteklasse opplæring, men som også gir oss lavere drifts- og vedlikeholdskostnader. Det er likevel viktig å ta innover seg at en stadig økende del av inntektene vil gå til å betale renter og avdrag. Det er ikke bærekraftig over tid.

Fylkeskommunen må over tid omstille seg slik at en større del av inntektene går til tjenesteproduksjon og mindre til å betale ned renter og avdrag. Det er flere alternativer for å lykkes med det. Det sentrale i Ap, SV, MDG, Rødt, KrF og INP sitt budsjettforslag er at dette må gjøres over lengre tid og uten så dramatiske kutt i utdanningstilbudet til ungdommen og i kollektivtilbudet i regionen som fylkesdirektøren har foreslått.

Fylkeskommunen må trappe ned investeringene, spesielt på skole. Som nevnt har fylkeskommunen allerede gjort store grep på skolebygg. Etter at Melhus videregående skole og Orkdal videregående skole blir bygd ut, og fellesprosjektet Olav Duun videregående skole med Namsos kommune står ferdig er det ikke like stort behov for store skoleinvesteringer. Melhus videregående startes opp i 2026 og Orkdal videregående

skole deretter. Denne reduksjonen i investeringer på skolebygg vil medføre et vesentlig lavere låneopptak enn tidligere, og vil også ligge på et lavere nivå enn tidligere forslag fra fylkesdirektøren - se figur 1. Fra å ha investert i overkant av 1 milliard kroner i skole hvert år foreslår vi en betydelig reduksjon ned til rundt 150 millioner i 2027.

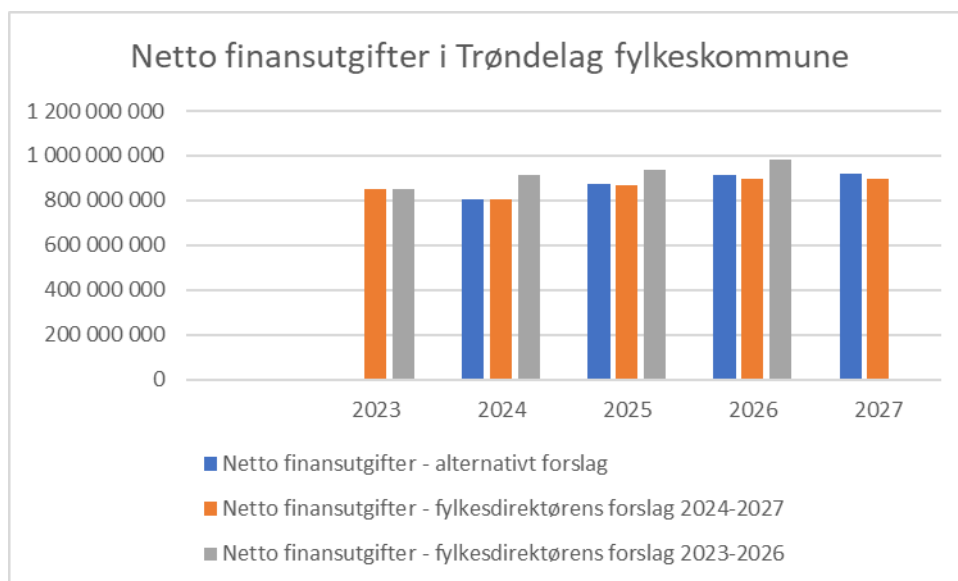

Figur 1

Det foreslås altså en betydelig lavere investeringstakt fremover. I tillegg betales det ned mer på lån enn lovlig minsteavdrag, og det overføres penger fra drift til investeringer. Eventuelle fremtidige overskudd/mindreforbruk i fylkeskommunen bør benyttes til å betale ned gjeld. Med disse grepene vil fylkeskommunens økonomi være sunn, samtidig som vi kan opprettholde et godt tjenestetilbud.

Med vårt forslag vil finansutgiftene ligge på et marginalt høyere nivå enn fylkesdirektörens forslag for 2024-2027, men mye lavere enn det fjorårets forslag til økonomiplan fra fylkesdirektören la opp til. Dette kommer frem av figur 2.

Trøndelag fylkeskommune Tröndelagen fylhkentjielte

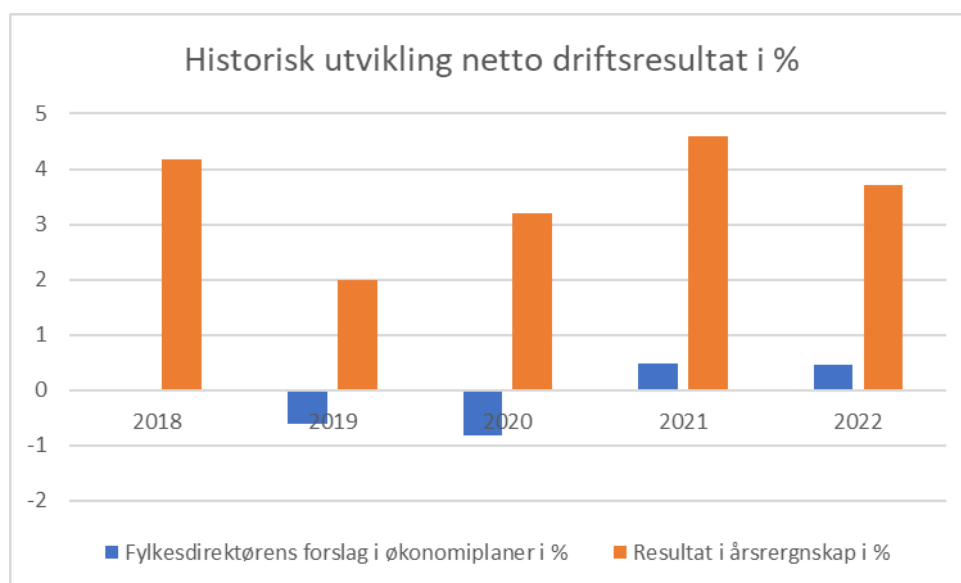

Figur 2

Måltall, sentrale inntekter og bruk av lån

Det er satt et finansielt måltall for Trøndelag fylkeskommune på 4% netto driftsresultat. Dette kan karakteriseres som fylkeskommunens bunnlinje. Dette er etter anbefalinger fra Teknisk beregningsutvalg (TBU) som sier at fylkeskommunene samlet over tid bør ha et netto driftsresultat på 4%. For kommunesektoren er det samme kravet 1,75%. Det samlede nivået for alle fylkeskommunene i 2022 var på 6,4%.

Trøndelag fylkeskommune har over flere år budsjettert i økonomiplaner med lave netto driftsresultat, men som det kommer frem av figur 3 så har resultatet alltid havnet godt over budsjett. Snittet for de siste 5 årene er et netto driftsresultat på 3,53%.

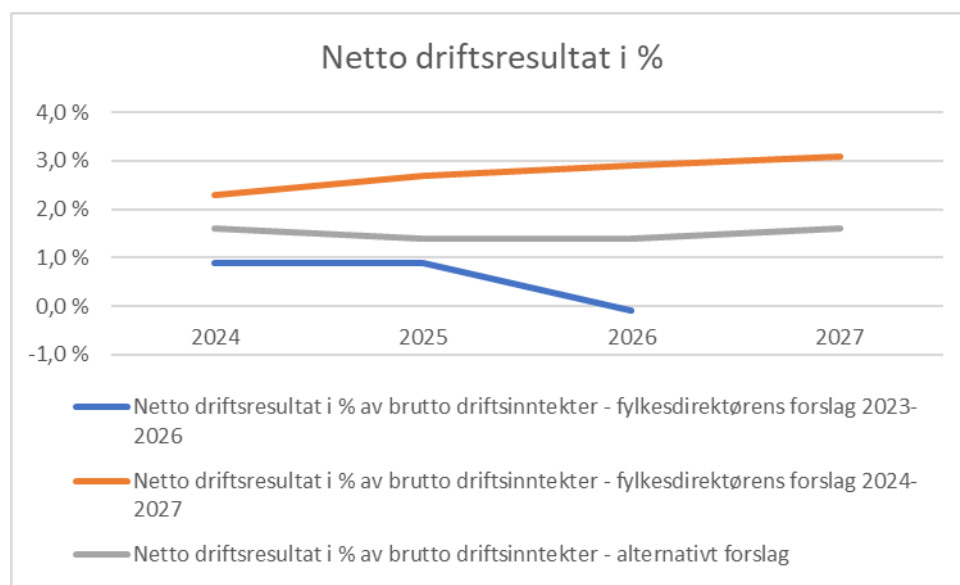

Figur 3

Trøndelag fylkeskommune Tröndelagen fylhkentjielte

Det er fra fylkesdirektøren sin side pekt på at det trengs vesentlige endringer i driftsbudsjettet for at fylkeskommunen skal nå måltallet på 4% på netto driftsresultat. Dette er riktig. Det har vært en påpekning fra fylkesdirektøren gjennom flere økonomiplaner, men fylkesdirektøren har historisk likevel valgt å legge frem budsjett- og økonomiplanforslag som har ligget langt under. I forslag til budsjett- og økonomiplan for 2023-2026 som fylkesdirektøren la frem for fylkestinget i desember 2022 var netto driftsresultat budsjettet med 0% i 2023 til -0,1% i 2026. Dette kommer frem av figur 4.

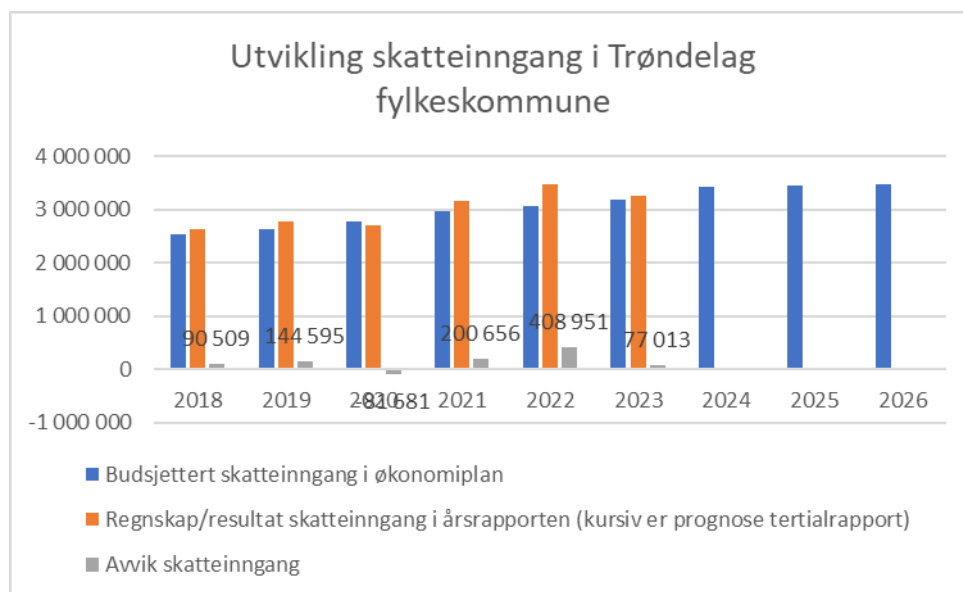
Fylkesdirektøren har gjort en vesentlig endring i budsjettene for årene fremover. Det er foreslått store kutt i tjenesteområdene for å oppnå et finansielt måltall i budsjettene, selv om historien viser at disse måltallene er nær oppfylt for årene vi har lagt bak oss. I forslaget fra fylkesdirektøren som er fremmet for fylkestinget i budsjett- og økonomiplan 2024-2027 er driftsresultatet vesentlig forbedret. Det er flyttet i overkant av 200 millioner fra tjenestene for å oppnå et forbedret resultat. I vårt alternative forslag ligger vi godt over fjorårets forslag fra fylkesdirektøren.

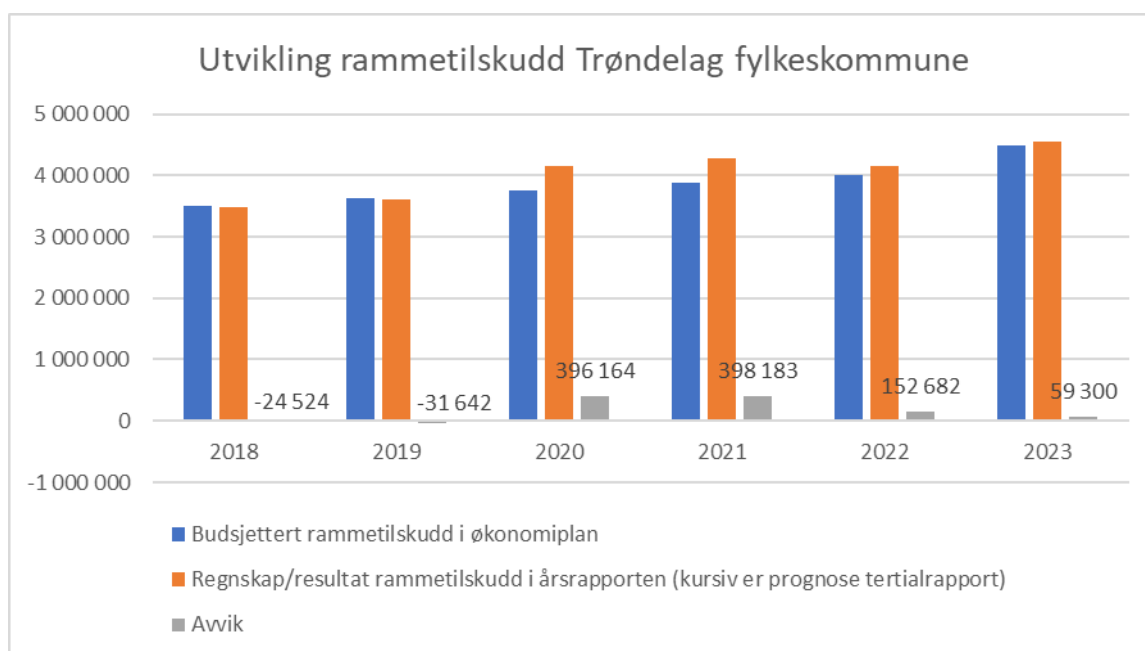
Figur 4

Dette kommer mye av at det er vanskelig å budsjettere riktig med inntektene. Over tid har skatteinngangen vært høyere enn budsjett, og rammetilskuddene har også ligget noe over. Dette er en felles utfordring for alle kommuner og fylkeskommuner. Likevel er det til ettertanke at kuttene i tjenestene som foreslås for Trøndelag fylkeskommune i kommende økonomiplanperiode er innenfor avviket på sentrale inntekter fra staten for 2022. Dette har det også vært tidligere år - som det kommer frem av figur 5 og figur 6: (merk at i 2020 var skatteinngangen lav på grunn av Covid, men rammetilskuddet desto høyere på grunn av ekstra kompensasjon for økte kostnader under pandemien.)

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

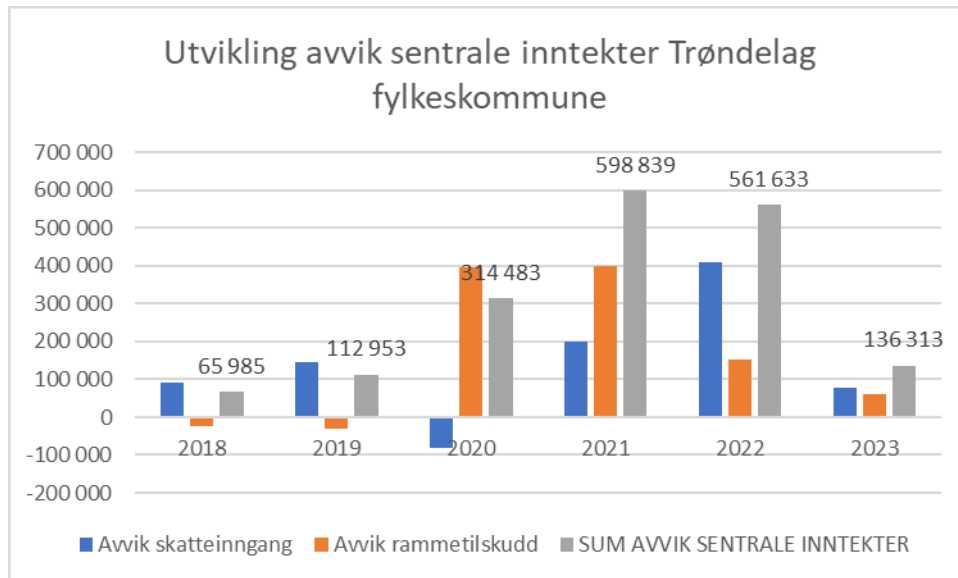
Figur 5

Figur 6

Når vi ser skatteinngangen og rammetilskuddet under ett slik som i figur 7, så har inntektene til fylkeskommunen ligget fra 65 millioner (2013) til 598 millioner høyere (2021) i regnskapet - enn i de opprinnelige budsjettene som er vedtatt av fylkestinget. Ser vi bort fra pandemiårene med ekstraordinære overføringer fra staten til så ligger spennet mellom 65 millioner i 2018 og 136 millioner i 2023 (om prognosen slår til).

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Figur 7

Ut fra dette foreslår vi at den finansielle handlingsregelen om at netto driftsresultat skal ligge på minst fire prosent av brutto driftsinntekter endres til det som er i tråd med TBU sine anbefalinger: netto driftsresultat for fylkeskommunen over tid bør utgjøre om lag 4 prosent av brutto driftsinntekter.

Rentebufferfondet: Sparing i gode tider - til bruk i trangere tider

Trøndelag fylkeskommune har som en av få fylkeskommuner et rentebufferfond. Rentebufferfondet utgjør 180 millioner kroner av et disposisjonsfond som ved utgangen av 2022 var på hele 1,5 milliarder kroner. Fondet ble opprettet i gamle Sør-Trøndelag fylkeskommune gjennom at de budsjetterte med en fast rente på 4% på kostnadssiden i budsjettet. Dette ble tatt av ramma og satt over i en egen låneportefølje. De spesifikke lånene ble deretter tatt opp til den enhver tid gjeldende rente. Differansen mellom 4% og reell rente ble satt av på fond slik at fylkeskommunen hadde økonomi til å opprettholde tjenestene om renta gikk over 4% en periode. Da skulle fondet benyttes for å dekke denne forskjellen.

I utfordringsdokumentet lagt frem av fylkesdirektøren til fylkestinget i juni 2023 skriver fylkesdirektøren følgende:

"Ved utgangen av april 2023 står det 180 millioner kroner som er merket rentefond. Dette er midler som er satt av for å redusere behovet for reduksjon i tjenesteproduksjonen i perioder der renteutgiftene er høyere enn budsjettert. I økonomiplan 2023-2026 er det ikke vedtatt bruk av rentebufferfondet, jf. fylkestingssak 87/22. Rentemarkedet er høyst usikkert, men de siste prognoser fra Norges bank viser en økning i renteutgifter i årene 2023-2025 utover det som er vedtatt i økonomiplan 2023-2026. Det ligger allerede betydelige innsparingskrav i gjeldende økonomiplan, og fylkesdirektøren vil vurdere å bruke noe av midlene i rentebufferfondet til å finansiere renteutgiftstoppen før renten er

forventet å gå noe ned igjen. Det vil da være viktig å avsette til rentefondet i årene etterpå for å opprettholde bufferen over tid. Fylkesdirektøren kommer tilbake til dette i økonomiplandokumentet for 2024-2027.”

Fylkestinget vedtok følgende i juni:

”For neste økonomiplanperiode ber derfor fylkestinget om at fylkesdirektøren legger opp til et budsjett til de videregående skolene uten vesentlige kutt. Rentebufferfondet kan brukes i en overgangsperiode for å demme opp for store endringer.”

Fylkestinget og fylkesdirektøren har pekt på at rentebufferfondet kan og bør brukes i perioder for å redusere nedtrekket i tjenesteproduksjonen. Forslaget vårt innebærer noe bruk av rentebufferfondet i første del av økonomiplanperioden.

Styrka rammer til utdanning, samferdsel, kultur og næring

Med denne bakgrunnen er det tydelig for oss at det er mulig å prioritere tjenestetilbudet til innbyggerne i Trøndelag, samtidig som vi over tid omstiller økonomien til fylkeskommunen. Det er bred enighet om betydelige endringer i investeringsbudsjettet og en opptrapping av midler fra drift til investering. Om fylkestinget holder seg til den planen, og samtidig benytter eventuelle mindreforbruk til å betale ned på lån, så vil de finansielle måltallene nås. Samtidig kan det gode utdanningstilbudet vi har i Trøndelag opprettholdes og kollektivtilbudet kan unngå vesentlige kutt.

Derfor foreslår vi endringer i budsjett- og økonomiplan for Trøndelag fylkeskommune for 2024 - 2027 som innebærer noe lavere netto driftsresultat i kommende økonomiplanperiode og en bruk av rentebufferfondet. Forslaget innebærer fortsatt et netto driftsresultat på et vesentlig høyere nivå enn tidligere budsjettforslag fra fylkesdirektøren.

Forslaget ivaretar derfor behovet for, og ønsket om, en bærekraftig økonomi samtidig som det opprettholder de tjenestene vi er satt til å levere. Vi opprettholder et godt utdanningstilbud til ungdommen i Trøndelag, et kollektivtilbud uten vesentlige kutt og med lavere pris på månedskort, vi styrker tilskuddsordningen innenfor kultur og øker bevilgningen til trafiksikkerhet.

Arbeidsgiverpolitikken

Fylkestinget har det overordna ansvaret for Trøndelag fylkeskommune sin arbeidsgiverpolitikk. Det krever at folkevalgte tar en aktiv rolle overfor tillitsvalgte og administrasjon, spesielt gjennom administrasjonsutvalget. Utvalgets rolle bør forsterkes, og målene som er satt for arbeidsgiverpolitikken bør følges opp regelmessig i møtene.

Ansatte i fylkeskommunen skal ha hele, faste stillinger, og alle nye stillinger skal fortsatt lyses ut i 100 %, med mindre noe annet er godkjent av tillitsvalgte. Det er arbeidsgiver som må bevisse at det ikke kan, eller trengs, å lyse ut 100 % stillinger. Fylkestinget ber

fylkesdirektøren løpende legge frem en oversikt over arbeidet med heltid i fylkeskommunen til administrasjonsutvalget.

I årene fremover er det flere omstillinger på gang i organisasjonen. Det blir da ekstra viktig at dette arbeidet går i tett dialog med de tillitsvalgte og at informasjonsflyten sikres.

Trøndelag fylkeskommune har mange ansatte med stor kompetanse. Samfunnet endrer seg raskt, og med det endres også måten det jobbes på. I dette må vi også huske våre egne ansatte i fylkeskommunen. Fylkestinget mener derfor det er viktig at fylkeskommunens egne ansatte får gode muligheter til å ta etter- og videreutdanning, og at fylkesdirektøren har fokus på dette arbeidet fremover.

En reduksjon i konsulentbruken

Fylkestinget vil ha en effektiv bruk av ressursene i fylkeskommunen og ber om at det legges frem en oversikt i utfordringsdokumentet i juni som viser bruken av konsulenttjenester. Det legges opp til en innsparing på bruk av konsulenttjenester på totalt 20 millioner i økonomiplanperioden.

Et utdanningstilbud som møter arbeidslivets behov over hele Trøndelag

Innledning

Rundt om i hele Trøndelag skrikes det etter arbeidskraft, og Norge vil mangle opp mot 90 000 fagarbeidere frem mot 2035. Noe av det viktigste Trøndelag fylkeskommune skal gjøre i årene som kommer er å utdanne ungdommene våre slik at de får gjennomført videregående opplæring og kommer seg ut i et arbeidsliv som venter på dem. Skal vi lykkes med det trenger vi en videregående skole nært der folk bor. Skolene må ha en tilbudsstruktur som er tilpasset næringsstrukturen, og et tilbud som gir mestring og motivasjon for ulike elever.

Vi trenger en mer praktisk skole, og en styrking av yrkesfagene, ikke dramatiske skolekutt som vil gjøre utdanningstilbudet i Trøndelag smalere og fattigere. Kutt i yrkesfag, musikk, dans og drama og idrett til fordel for flere plasser på studiespesialiserende vil kunne gi lavere gjennomføring. Det vil også gjøre det vanskeligere å levere på arbeidslivets behov for kompetanse.

Derfor foreslår vi store endringer i fylkesdirektørens innstilling på tilbudsstruktur, og styrker de økonomiske rammene til våre videregående skoler.

En styrking av yrkesfagene

Fylkesdirektøren har i sitt forslag redusert kraftig på en rekke yrkesfag, og økt tilbudene på studiespesialisering. Det går spesielt hardt utover utdanningstilbudet nord i Trøndelag. Dette er ikke i tråd med behovet for arbeidskraft i årene fremover, eller ønsket om en mer praktisk skole med mer motivasjon og mestring. Yrkesfag må styrkes, og vi opprettholder derfor flere yrkesfagslinjer som i administrasjonens forslag er foreslått

nedlagt. Vi foreslår at det totale nivået på yrkesfag i Trøndelag opprettholdes som i dag. Det er feil vei å gå at all elevtallsvekst i Trondheim skal tas på studiespesialisering slik fylkesdirektøren foreslår. Trondheim er allerede i en situasjon hvor vesentlig flere velger studiespesialisering fremfor yrkesfag. Dette vil bli forsterket med forslaget fra administrasjonen. Om vi skal møte arbeidslivets behov for praktikere, så trenger vi at flere ungdommer i Trondheim velger yrkesfag, ikke færre!

Musikk, dans og drama

Vi trenger mer variasjon i utdanningstilbudet, ikke mindre. Vi trenger at alle ungdommene fullfører, og skal vi lykkes med det er høringsforslaget som er sendt ut helt feil vei å gå. MDD-linjene er svært viktige for gjennomføring, mangfold og ikke minst for kulturlivet vårt i Trøndelag. Ikke alle elevene som går MDD blir musikere av yrke, men de har med seg en utrolig viktig kompetanse inn i andre yrker og sørger for at det er kulturtilbud i hele fylket.

Spisset toppidrett

Vi foreslår å bevare dagens tilbud på spisset toppidrett i Trøndelag. Et godt, offentlig tilbud innenfor toppidrett har gjennom årenes løp gitt en rekke trønderske ungdommer mulighet til å kombinere utdanning og satsing på idrett - uavhengig av egen økonomi. Og det har gitt store idrettsopplevelser og medaljer til Trøndelag. Trøndelagsmodellen innenfor idrettsfag må utvikles, ikke avvikles.

Dersom vi kutter drastisk, eller legger ned det offentlige tilbudet, er det sannsynlig at private aktører vil etablere seg i Trøndelag. En slik etablering vil gjøre at tilbudet ikke lenger i samme grad blir tilgjengelig for alle - i tillegg til at det vil kunne tappe fylkeskommunen for mer midler enn det vi i dag bruker på spisset toppidrett.

Økt tildeling til de videregående skolene

Store osthøvelkutt vil føre til at det blir vanskeligere å nå målene vi har satt oss om kvalitet og gjennomføring i videregående skole. I tillegg vil det kunne føre til økte utgifter til spesialundervisning, større frafall, og økte hjelpebehov for våre ungdommer senere i livet. Det lønner seg å investere i ungdommen, og vi vet hvor viktig våre videregående skoler er for rekruttering av arbeidskraft, bosetting og utvikling i hele Trøndelag. Derfor foreslår vi å stanse fylkesdirektørens kutt i ressursfordelingsmodellen for 2024 og 2025. Kuttene tas også betydelig ned i 2026 og 2027. 162 millioner kroner tilføres ressursfordelingsmodellen for å ivareta den desentraliserte skolestrukturen og gi likeverdige driftsforhold.

Fortsatt veiledningsordning for nyutdanna lærere

De siste årene har det vært markant færre søkere til lærerutdanningen i Norge. I tillegg viser beregninger gjort av KS' lønnsstatistikk at omtrent en tredjedel av nyutdannede lærere slutter i løpet av de fem første årene de jobber i skolen. Vi har dermed en utfordring med både å rekruttere og beholde lærere i skolen. Forskning viser at introduksjonsprogrammer og veiledning av nyutdannede lærere kan være med på å redusere antallet lærere som går over i andre yrker. Fylkestinget ønsker derfor å opprettholde veiledningsordningen for nyutdannede lærere i videregående skole i

Trøndelag for å redusere praksissjokket for nyutdannede lærere, og øke sjansen for at lærere blir i skolen.

Gode skolebibliotek

For at alle elevene skal ha tilgang på et godt skolebibliotek uavhengig av hvilken skole de går på, ber fylkestinget fylkesdirektøren om å kostnadsberegne oppfølging av tiltakene i planen for bibliotek i videregående skole i Trøndelag, og komme tilbake med en vurdering av dette i neste økonomiplan.

Et rimeligere kollektivtilbud som knytter Trøndelag sammen

Unngå vesentlige kutt i kollektivtrafikken

Den sterke pris- og kostnadsveksten utfordrer kollektivområdet sterkt. Det vil svekke fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler, og kollektivtransportens betydning for å binde Trøndelag sammen. For å unngå stor reduksjon i tjenestetilbudet styrkes kollektiv med 20 millioner i 2024. Det vil fortsatt være behov for at AtB gjør bruk av ubenyttet tilskudd/reserve for å hindre rutekutt i 2024 og i 2025.

Halvering av prisen på månedskortet for buss i regionen

Pris- og kostnadsveksten treffer også vanlige husholdninger hardt. Fylkeskommunen kan dempe konsekvensene av dette, gjennom å senke prisene på kollektivtrafikken. Dette er riktig både for klima og for lommeboka til folk. Derfor legger vi inn 7 millioner kroner i 2024 for å halvere prisene på periodekort utenfor miljøpakkeområdet fra midten av august. Tilsvarende prisreduksjon vil bli foreslått i forbindelse med handlingsprogram for miljøpakken.

Fleksibel billett i regionen

Folks reisevaner er stadig i endring, og blant annet pandemien har gjort at arbeidshverdagen ser annerledes ut for mange. For at kollektivtilbudet også skal være attraktivt for de som ikke vet hvor ofte de vil bruke det, innføres det et fleksibelt billettsystem etter modell fra pilot i Trondheim. Dette vil gjøre det billigere for de som ønsker å bruke kollektivtilbudet når det er praktisk, men som andre dager har behov for å ta f.eks. bilen.

Økte ressurser til trafikksikkerhet

Mer til trafikksikkerhet

Delstrategi Trafikksikkerhet peker på betydningen av å aktivt søke kunnskap i lokale og nasjonale trafikksikkerhetsfaglige miljøer. Nord Universitet, Stjørdal har laget en prosjektskisse som tar for seg rekrutterings- og trafikksikkerhetsutfordringer i busstransportbransjen. Formålet med studiet er:

- 1. forstå de underliggende årsakene til utfordringer busselskapene opplever med rekruttering av bussjåfører*
- 2. kartlegge sjåførenes rolle for en sikker og attraktiv busstransport i Trøndelag*

3. identifisere suksesskriterier for å beholde sjåførar med god kundebehandling og lav ulykkesrisiko.

Prosjektet treffer med andre ord flere utfordringer innanfor Tröndelag fylkeskommune sitt ansvarsområde: kollektivtransport og trafikksikkerhet.

Stjørdal kommune har vedtatt et stipendiatprogram der de bevilger kr. 500 000,- hvert år fram til 2028. Støtten fordrer at også andre aktører deltar med finansiering. Problemstillingen er så tydelig innanfor fylkeskommunens ansvarsområde at det naturlig å delta i finansieringen på Nord Universitet sitt prosjekt, på linje med Stjørdal kommune sin innsats, altså 500 000,-

Tröndelag fylkeskommune har jobbet målrettet overfor ungdom som søker risiko i trafikken. Prosjektet Kjør for livet opereres av Drive Norge og er evaluert av SINTEF. Evalueringen viser gode resultater og at deltakelse i prosjektet gir en reell endring i ungdommene sitt liv. Avtalen med Drive Norge er at de skal drive minimum 10 klubber i 10 kommuner i Tröndelag. Rammen til prosjektet styrkes med 1 million slik at aktiviteten kan økes ut over det som er avtalefestet.

Resterende 500 000,- går til generell styrking av FTU sitt handlingsprogram.

Gode kulturopplevelser

Innledning

Tilskudd til kulturtiltak styrkes med 1,5 millioner. Fylkestinget har bedt om en sak hvor det skal trekkes opp føringer/retningslinjer for hva som skal gjelde for å få faste tilskudd, da det ikke foreligger slike, dette følges opp i 2024. Fylkestinget er enig i at det ikke tildeles faste tilskudd til nye arrangement/festivaler/institusjoner før retningslinjer er på plass.

Fylkestinget vil påpeke at det med en styrking på 1,5 millioner vil være rom for å kunne gi flere faste tilskudd. Samtidig er det også viktig at det fortsatt skal være en relativt stor andel til "frie" tilskudd åpent å søke på for arrangement, spel, festivaler og lignende. I en tid hvor stadig flere opplever at økonomien blir trangere mener fylkestinget at det er viktig å støtte opp under arrangement/festivaler over hele fylket, for, så langt det er mulig, å holde prisene på et nivå som gjør at mange kan delta. En økt støtte vil også bidra til å sikre økonomien til profesjonelle utøvere i ei dyrtid.

Vrimmefestival

Kr 500 000,- øremerkes Vrimmefestival slik at det kan arrangeres to festivaler pr år. Fylkestinget er opptatt av at alle tröndere skal kunne få gode kulturopplevelser der de bor. Vrimmefestivalen er med å bidra til nettopp dette, og her kan alle delta uavhengig av lommebok.

Nytt museum kunst og form

I økonomiplanperioden er det avsatt kr 400 000- i 2024, 2,1 millioner i 2025 og 2,5 millioner i 2026 til videre prosjektering av nytt museum for kunst og form i Trondheim.

Trondheim kommune sitt vedtak høsten 2023 om ytterligere utredninger før en kvalitetssikring (KS1) av konseptvalgutredningen (KVU) kan gjøre at det vil kunne ta tid før man kommer i gang med neste fase.

Fylkestinget er kjent med de store utfordringene med å bevare samlingene ved Nordenfjeldske kunstindustrimuseum (NKIM) Det er et omfattende arbeid som pågår for å få flyttet gjenstandene. Skulle prosessen med videre utredninger i Trondheim kommune ta uforholdsmessig lang tid, mener fylkestinget at avsatt beløp til prosjektering kan omdisponeres til arbeidet med å flytte samlingene ved NKIM.

Fylkesmusikerne

Et viktig virkemiddel for å nå ut til hele Trøndelag med gode kulturopplevelser er våre egne fylkesmusikere. Gjennom fylkesmusikerne bidrar fylkeskommunene til levende og gode lokalsamfunn og bidrar dermed til å gi flere et godt liv og en god folkehelse. Fylkestinget er opptatt av at vi opprettholder antallet på våre musikere slik at de fortsatt kan glede trønderne med musikkopplevelser av høy kvalitet

Regional utvikling

Oppfølging av Trondheimsfjordrapporten

Trøndelag tar ansvar for Trondheimsfjorden, og skal gjennom at det settes av 1,5 millioner årlig i økonomiplanperioden for å følge opp prosjektet "Ren og levende Trondheimsfjord". Området styrkes da med nødvendige ressurser til ansatte og oppfølgingsaktiviteter.

En god tannhelse

Tannhelseplanen

Den fylkeskommunale tannhelsetjenesten leverer gode tjenester til innbyggerne i Trøndelag. Nærhet til tilbudet har vært viktig for å gi pasienter god oppfølging og lett tilgang til tjenesten. Fylkestinget mener den fylkeskommunale tannhelseplanen bør komme til behandling i Fylkestinget før det vedtas store endringer i den fylkeskommunale tannhelsestrukturen. En eventuell innsparing på tannhelseområdet utsettes til 2025 etter at Fylkestinget har fått tannhelseplanen til behandling.

Tallbudsjett

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylkhkentjielte

Forslag til Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027				
Endringer drift	2024	2025	2026	2027
Styrket ramme avdeling utdanning	33,20	61,20	71,80	81,60
- opprettholdelse av yrkesfag, spissa toppidrett og musikk, dans og drama - tilbudsstruktur	4,70	14,70	25,30	35,10
- styrking av ramme til ressursfordelingsmodell/mindre ostepølvelkutt	27,00	45,00	45,00	45,00
- veiledningsordning for nye lærere	1,50	1,50	1,50	1,50
Styrket ramme avdeling samferdsel	30,50	59,50	78,50	78,50
- unngå vesentlige kutt på kollektiv	20,00	41,00	60,00	60,00
- halvering av månedskortet på buss i region	7,00	15,00	15,00	15,00
- innføring av fleksibel billett i regionen	3,50	3,50	3,50	3,50
Styrket ramme avdeling veg	2,00	2,00	2,00	2,00
- trafiksikkerhet	2,00	2,00	2,00	2,00
Styrket ramme avdeling kultur og folkehelse	2,00	2,00	2,00	2,00
- kulturtilskudd	2,00	2,00	2,00	2,00
Styrket ramme avdeling plan, næring og kulturminner	1,50	1,50	1,50	1,50
- oppfølging Trondheimsfjordrapporten	1,50	1,50	1,50	1,50
Styrket ramme tannhelse	2,50			
- opprettholdelse av biklinikker	2,50			
Sum styrket ramme drift	71,70	126,20	155,80	165,60
Inndekning	-73,30	-131,80	-168,80	-188,90
- Reduksjon utredning skolestruktur	-3,50	-3,50		
- Reduksjon i konsulentbruk		-5,00	-7,50	-7,50
- Disponering av deler av handlingsrom utdanning			-15,00	-25,00
- Bruk av samferdselsfond og tunnelsikkerhetsfond til redusert låneopptak for investeringer på veg			-20,00	-30,00
- Reduksjon overføring til investering	-35,00	-97,00	-112,80	-117,90
- Reduksjon avsetning disp.fond	-8,00	-7,00	-7,00	-7,00
- Bruk av rentebufferfondet i en periode når renten er høy. Renten skal ned igjen i 2025 iflg pengepolitisk rapport 3/23	-25,30	-17,80	-5,00	
- Økt bruk av regionalt næringsutviklingsfond til styrka ramme næring	-1,50	-1,50	-1,50	-1,50
Endring finansutgifter	1,60	5,60	13,00	23,30
- Økte renteutgifter	1,60	5,60	13,00	20,80
- Økt avdrag	0,00	0,00	0,00	2,50
SUM	0,00	0,00	0,00	0,00

Endringer investeringer	2024	2025	2026	2027
Melhus vgs - igangsetting av utbygging i 2026	0,00	0,00	100,00	107,00
	0,00	0,00	0,00	0,00
Mva kompensasjon	0,00	0,00	-15,00	-16,00
Økt låneopptak	-35,00	-97,00	-197,00	-213,00
Redusert overføring fra drift	35,00	97,00	112,00	122,00
SUM	0,00	0,00	0,00	0,00

Behandling

Alternativt forslag fremmet av Per Olav Skurdal Hopsø (A) på vegne av A, SV, KrF, R og MDG:

- Fylkestinget vedtar det framlagte forslaget til økonomiplan 2024-2027 med budsjett for 2024, med de endringer som fremkommer under punkt 6 og det som fremkommer av notat datert 05.12.2023 fra fylkesdirektøren.

Forslag til økonomiplan med budsjett består av drifts- og investeringsbudsjett for 2024-2027 og forslag til økonomiplan for kontrollarbeidet 2024- 2027, med budsjett for 2024.

- De finansielle målene er styrende for den langsiktige styringen av fylkeskommunens økonomi, jf. kommuneloven § 14-2, pkt. c.
 - netto driftsresultat for fylkeskommunen over tid bør utgjøre om lag 4 prosent av brutto driftsinntekter.
 - Gjeldsgrad på 113 prosent av driftsinntektene
 - Disposisjonsfond (fritt) på fire prosent av driftsinntektene
- Fylkestinget vedtar, med hjemmel i skatteloven, en sats for inntektsskatt til Trøndelag fylkeskommune på 2,35 prosent av skattbar inntekt for personlige skatteyttere og

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

dødsboer. Hvis Stortinget vedtar en annen maksimalsats for 2024 gjøres denne gjeldende.

9. Trøndelag fylkeskommune tar opp lån på inntil 1 307 383 000 kroner i 2024.

10. Fylkestinget vedtar følgende endringer i budsjettskjema §5-4 og §5-5 sammenliknet med fylkesdirektørens forslag:

Driftsbudsjett – §5-4, første ledd

DRIFT (tusen kroner)	2024	2025	2026	2027
Avdelinger				
Rammetilskudd (budsjettforlik på Stortinget, jf. notat datert 05.12.2023 fra fylkesdirektøren)	-27 200	-27 200	-27 200	-27 200
Sum netto driftsutgifter (styrking avdelinger)	90 900	140 400	156 000	155 800
Finansposter				
Endring rente og avdrag	1 600	5 600	13 000	20 800
Endring avdrag				2 500
Sum finansposter	1 600	5 600	13 000	23 300
Interne finanstransaksjoner				
Redusert overføring fra drift til investering	-35 000	-97 000	-112 800	-117 900
Økt overføring investeringer, fylkesdirektørens notat	4 500	4 500	4 500	4 500
Redusert avsetning til disp.fond	-8 000	-7 000	-7 000	-7 000
Bruk av samferdselsfond og tunnelsikkerhetsfond			-20 000	-30 000
Bruk av regionalt næringsutviklingsfond	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Bruk av disposisjonsfond, rentebufferfond	-25 300	-17 800	-5 000	
Sum interne finanstransaksjoner	-65 300	-118 800	-141 800	-151 900
Budsjettbalanse	0	0	0	0

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Driftsbudsjett - §5-4, andre ledd

DRIFT (tusen kroner)	2024	2025	2026	2027
<i>Alle avdelinger (fordeles etter bruk av konsulenttenester)</i>				
<i>Reduksjon i konsulentbruk</i>		-5 000	-7 500	-7 500
<i>Avdeling utdanning og kompetanse</i>				
Styrking av budsjetttramme	33 200	61 200	71 800	81 600
Disponering av deler av handlingrom utdanning			-15 000	-25 000
<i>Avdeling veg</i>				
Styrking av budsjetttramme	2 000	2 000	2 000	2 000
<i>Avdeling samferdsel</i>				
Styrking av budsjetttramme - kollektiv	30 500	59 500	78 500	78 500
<i>Avdeling kultur og folkehelse</i>				
Styrking av budsjetttramme	2 000	2 000	2 000	2 000
<i>Avdeling plan, næring og kulturminner</i>				
Styrking av budsjetttramme	1 500	1 500	1 500	1 500
Fylkesdirektørens notat	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
<i>Tannhelse</i>				
Styrking av budsjetttramme	2 500			
Budsjettforlik på Stortinget, jf. notat datert 05.12.2023 fra fylkesdirektøren	27 200	27 200	27 200	27 200
<i>Finansiering</i>				
<i>Reduksjon utredning skolestruktur</i>	-3 500	-3 500		
Sum avdelinger	90 900	140 400	156 000	155 800

Investeringsbudsjett §5-5, første ledd

INVESTERING Tall i 1000 kroner	2024	2025	2026	2027
Melhus vgs - igangsetting i 2026			100 000	107 000
Sum investeringsutgifter	0	0	100 000	107 000
Mva. kompensasjon			-15 000	-16 000
Økt bruk av lån	-30 500	-92 500	-193 300	-204 400
Sum investeringsinntekter	-30 500	-92 500	-208 300	-220 400
Overføring fra drift	35 000	97 000	112 800	117 900
Overføring fra drift , fylkesdirektørens notat	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Sum interne finanstransaksjoner	30 500	92 500	108 300	113 400
Budsjettbalanse	0	0	0	0

Investeringsbudsjett §5-5, andre ledd

INVESTERING Tall i 1000 kroner	2024	2025	2026	2027
Melhus vgs			100 000	107 000
Sum investeringsutgifter	0	0	100 000	107 000

En bærekraftig økonomi som sikrer gode tenester

Innledning

Trööndelag fylkeskommune har ansvar for viktige tenester til innbyggerne i fylket vårt innenfor utdanning, samferdsel, fylkesveger, tannhelse, kultur og regional utvikling.

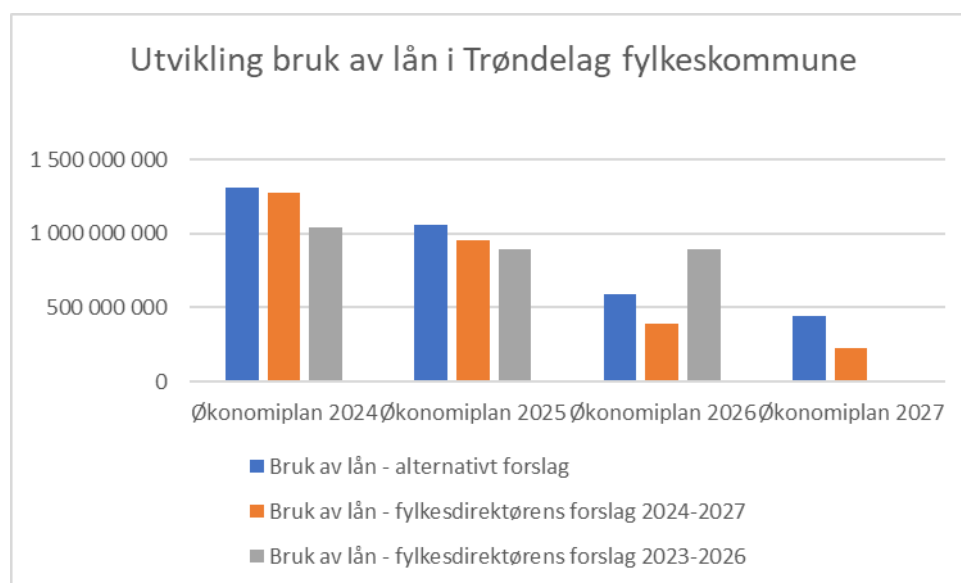
Trøndelag fylkeskommune Trööndelagen fylhkentjielte

Inntektene fylkeskommunene får fra staten i form av rammetilskudd og skatteinngang skal sørge for at fylkeskommunen kan levere gode likeverdige tjenester til trønderne.

Trøndelag fylkeskommune har høy gjeld og vil være blant fylkeskommunene med høyest gjeldsbelastning om noen år. Bakgrunnen for denne høye gjelden er investeringer i nye skolebygg og i nye veger i fylket vårt. Alternativet til denne gjelden ville vært å ha gjeld i form av nedslitte skolebygg. Mange av skolebyggene, spesielt i sørdelen av Trøndelag, var i en slik forfatning at det måtte gjøres store grep. Investeringer i nye skolebygg og sammenslåinger av skoler ble gjort for å møte disse utfordringene. I dag er resultatet at vi har mange nye, flotte og verdifulle skolebygg hvor ungdommen vår får førsteklases opplæring, men som også gir oss lavere drifts- og vedlikeholdskostnader. Det er likevel viktig å ta innover seg at en stadig økende del av inntektene vil gå til å betale renter og avdrag. Det er ikke bærekraftig over tid.

Fylkeskommunen må over tid omstille seg slik at en større del av inntektene går til tjenesteproduksjon og mindre til å betale ned renter og avdrag. Det er flere alternativer for å lykkes med det. Det sentrale i Ap, SV, MDG, Rødt, KrF og INP sitt budsjettforslag er at dette må gjøres over lengre tid og uten så dramatiske kutt i utdanningstilbudet til ungdommen og i kollektivtilbudet i regionen som fylkesdirektøren har foreslått.

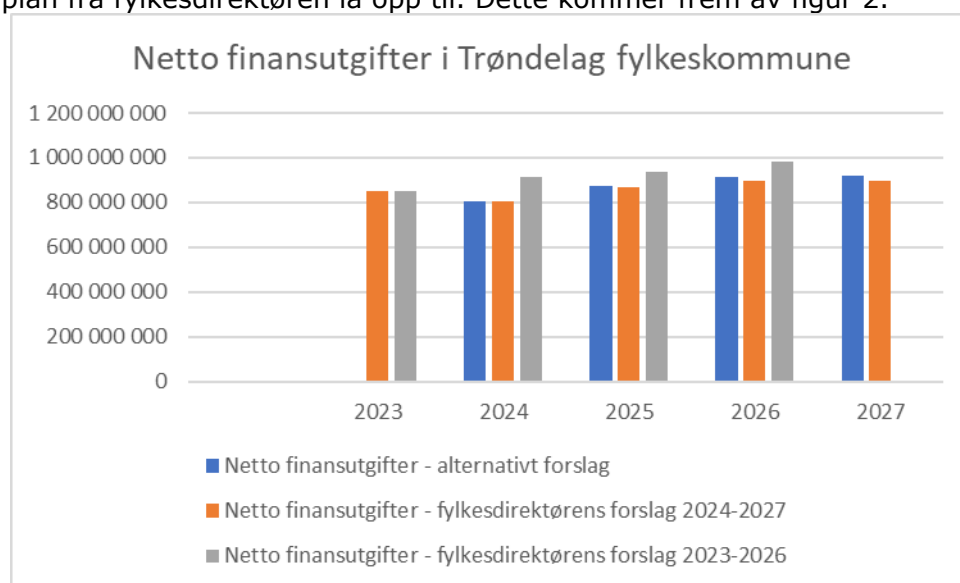
Fylkeskommunen må trappe ned investeringene, spesielt på skole. Som nevnt har fylkeskommunen allerede gjort store grep på skolebygg. Etter at Melhus videregående skole og Orkdal videregående skole blir bygd ut, og fellesprosjektet Olav Duun videregående skole med Namsos kommune står ferdig er det ikke like stort behov for store skoleinvesteringer. Melhus videregående startes opp i 2026 og Orkdal videregående skole deretter. Denne reduksjonen i investeringer på skolebygg vil medføre et vesentlig lavere låneopptak enn tidligere, og vil også ligge på et lavere nivå enn tidligere forslag fra fylkesdirektøren - se figur 1. Fra å ha investert i overkant av 1 milliard kroner i skole hvert år foreslår vi en betydelig reduksjon ned til rundt 150 millioner i 2027.

Figur 8

Det foreslås altså en betydelig lavere investeringstakt fremover. I tillegg betales det ned mer på lån enn lovlig minsteavdrag, og det overføres penger fra drift til investeringer. Eventuelle fremtidige overskudd/mindreforbruk i fylkeskommunen bør benyttes til å betale ned gjeld. Med disse grepene vil fylkeskommunens økonomi være sunn, samtidig som vi kan opprettholde et godt tjenestetilbud.

Med vårt forslag vil finansutgiftene ligge på et marginalt høyere nivå enn fylkesdirektørens forslag for 2024-2027, men mye lavere enn det fjorårets forslag til økonomiplan fra fylkesdirektøren la opp til. Dette kommer frem av figur 2.

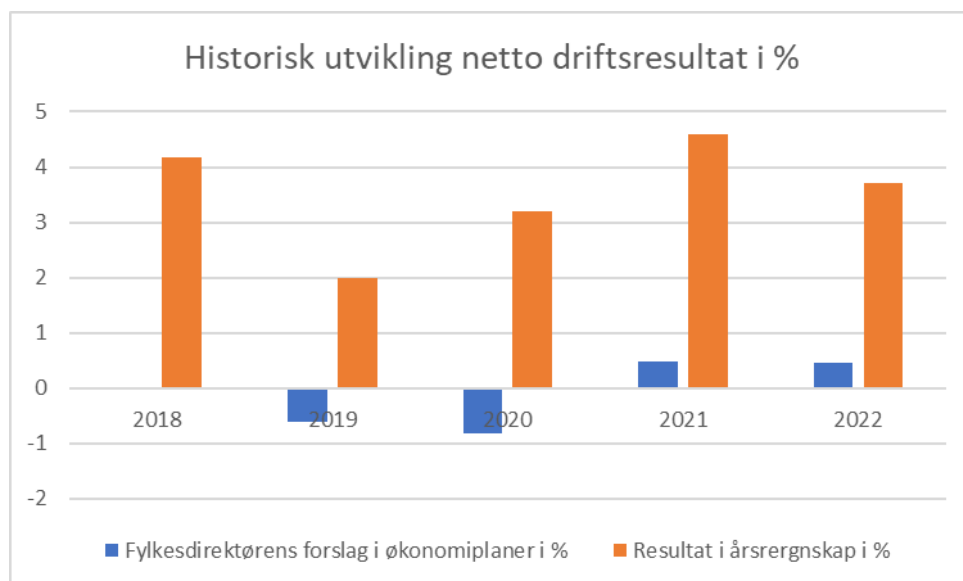
Figur 9

Måltall, sentrale inntekter og bruk av lån

Det er satt et finansielt måltall for Trøndelag fylkeskommune på 4% netto driftsresultat. Dette kan karakteriseres som fylkeskommunens bunnlinje. Dette er etter anbefalinger fra Teknisk beregningsutvalg (TBU) som sier at fylkeskommunene samlet over tid bør ha et netto driftsresultat på 4%. For kommunesektoren er det samme kravet 1,75%. Det samlede nivået for alle fylkeskommunene i 2022 var på 6,4%.

Trøndelag fylkeskommune har over flere år budsjettet i økonomiplaner med lave netto driftsresultat, men som det kommer frem av figur 3 så har resultatet alltid havnet godt over budsjett. Snittet for de siste 5 årene er et netto driftsresultat på 3,53%.

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

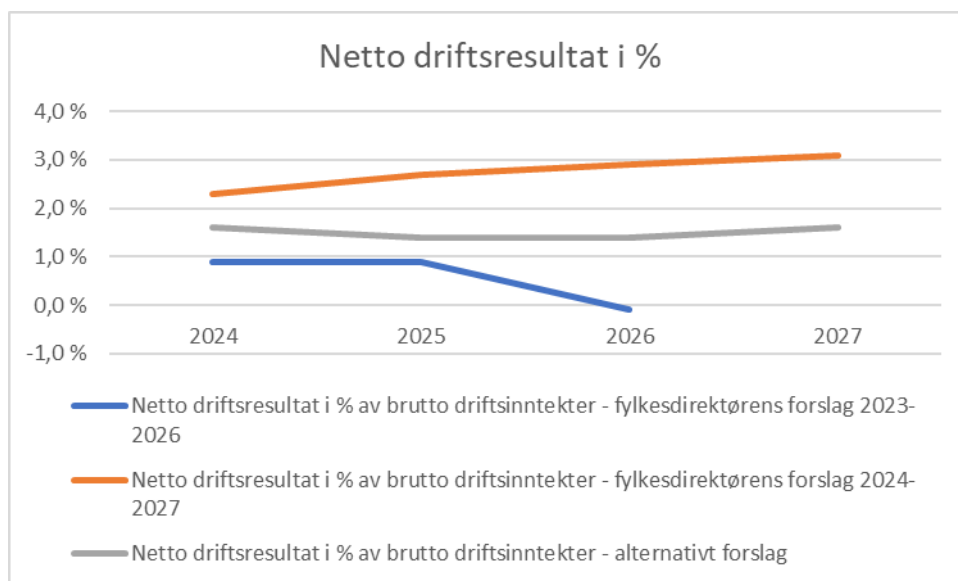

Figur 10

Det er fra fylkesdirektören sin side pekt på at det trengs vesentlige endringer i driftsbudsjettet for at fylkeskommunen skal nå måltallet på 4% på netto driftsresultat. Dette er riktig. Det har vært en påpekning fra fylkesdirektören gjennom flere økonomiplaner, men fylkesdirektören har historisk likevel valgt å legge frem budsjett- og økonomiplanforslag som har ligget langt under. I forslag til budsjett- og økonomiplan for 2023-2026 som fylkesdirektören la frem for fylkestinget i desember 2022 var netto driftsresultat budsjettert med 0% i 2023 til -0,1% i 2026. Dette kommer frem av figur 4.

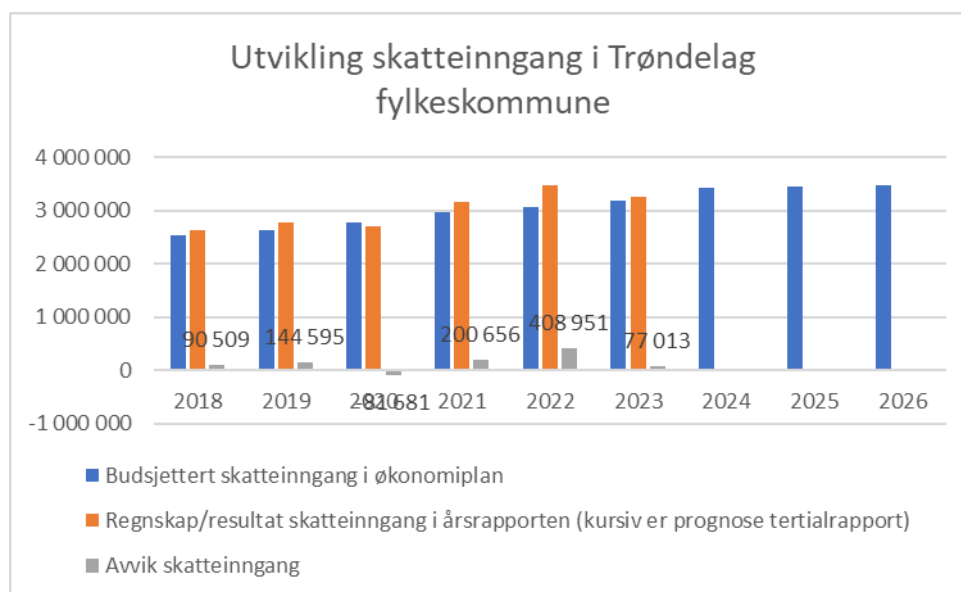
Fylkesdirektören har gjort en vesentlig endring i budsjettene for årene fremover. Det er foreslått store kutt i tjenesteområdene for å oppnå et finansielt måltall i budsjettene, selv om historien viser at disse måltallene er nær oppfylt for årene vi har lagt bak oss. I forslaget fra fylkesdirektören som er fremmet for fylkestinget i budsjett- og økonomiplan 2024-2027 er driftsresultatet vesentlig forbedret. Det er flyttet i overkant av 200 millioner fra tjenestene for å oppnå et forbedret resultat. I vårt alternative forslag ligger vi godt over fjorårets forslag fra fylkesdirektören.

Trøndelag fylkeskommune
Trøndelagen fylkhkentjielte

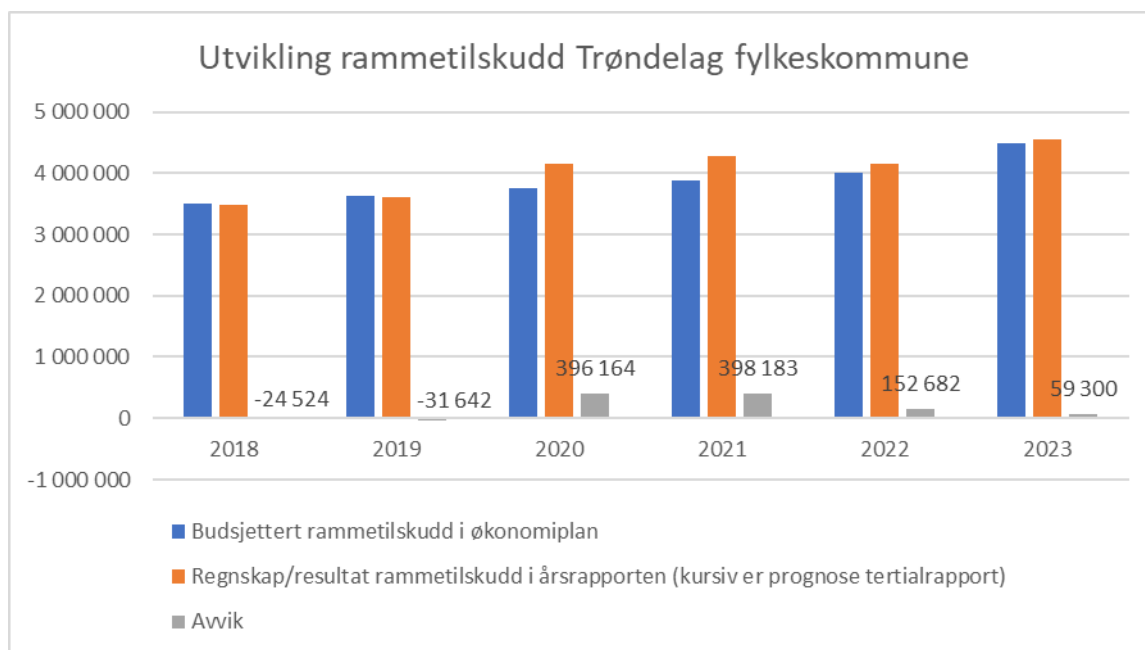
Figur 11

Dette kommer mye av at det er vanskelig å budsjettere riktig med inntektene. Over tid har skatteinngangen vært høyere enn budsjett, og rammetilskuddene har også ligget noe over. Dette er en felles utfordring for alle kommuner og fylkeskommuner. Likevel er det til ettertanke at kuttene i tjenestene som foreslås for Trøndelag fylkeskommune i kommende økonomiplanperiode er innenfor avviket på sentrale inntekter fra staten for 2022. Dette har det også vært tidligere år - som det kommer frem av figur 5 og figur 6: (merk at i 2020 var skatteinngangen lav på grunn av Covid, men rammetilskuddet desto høyere på grunn av ekstra kompensasjon for økte kostnader under pandemien.)

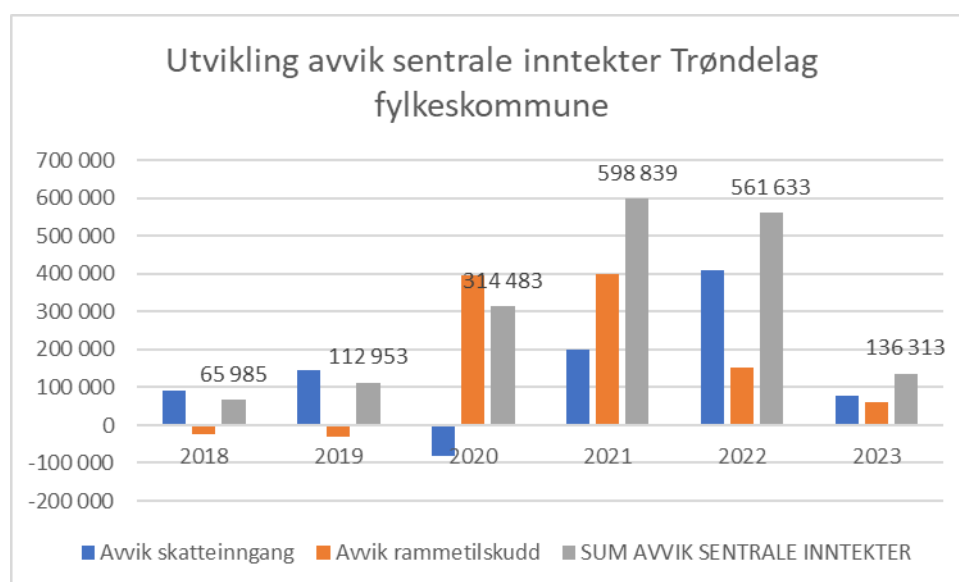
Figur 12

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

Figur 13

Når vi ser skatteinngangen og rammetilskuddet under ett slik som i figur 7, så har inntektene til fylkeskommunen ligget fra 65 millioner (2013) til 598 millioner høyere (2021) i regnskapet - enn i de opprinnelige budsjettene som er vedtatt av fylkestinget. Ser vi bort fra pandemiårene med ekstraordinære overføringer fra staten til så ligger spennet mellom 65 millioner i 2018 og 136 millioner i 2023 (om prognosen slår til).

Figur 14

Ut fra dette foreslår vi at den finansielle handlingsregelen om at netto driftsresultat skal ligge på minst fire prosent av brutto driftsinntekter endres til det som er i tråd med TBU

sine anbefalinger: netto driftsresultat for fylkeskommunen over tid bør utgjøre om lag 4 prosent av brutto driftsinntekter.

Rentebufferfondet: Sparing i gode tider - til bruk i trangere tider

Trøndelag fylkeskommune har som en av få fylkeskommuner et rentebufferfond. Rentebufferfondet utgjør 180 millioner kroner av et disposisjonsfond som ved utgangen av 2022 var på hele 1,5 milliarder kroner. Fondet ble opprettet i gamle Sør-Trøndelag fylkeskommune gjennom at de budsjetterte med en fast rente på 4% på kostnadssiden i budsjettet. Dette ble tatt av ramma og satt over i en egen låneportefølje. De spesifikke lånene ble deretter tatt opp til den enhver tid gjeldende rente. Differansen mellom 4% og reell rente ble satt av på fond slik at fylkeskommunen hadde økonomi til å opprettholde tjenestene om renta gikk over 4% en periode. Da skulle fondet benyttes for å dekke denne forskjellen.

I utfordringsdokumentet lagt frem av fylkesdirektøren til fylkestinget i juni 2023 skriver fylkesdirektøren følgende:

"Ved utgangen av april 2023 står det 180 millioner kroner som er merket rentefond. Dette er midler som er satt av for å redusere behovet for reduksjon i tjenesteproduksjonen i perioder der renteutgiftene er høyere enn budsjettert. I økonomiplan 2023-2026 er det ikke vedtatt bruk av rentebufferfondet, jf. fylkestingssak 87/22. Rentemarkedet er høyst usikkert, men de siste prognoser fra Norges bank viser en økning i renteutgifter i årene 2023-2025 utover det som er vedtatt i økonomiplan 2023-2026. Det ligger allerede betydelige innsparingskrav i gjeldende økonomiplan, og fylkesdirektøren vil vurdere å bruke noe av midlene i rentebufferfondet til å finansiere renteutgiftstoppen før renten er forventet å gå noe ned igjen. Det vil da være viktig å avsette til rentefondet i årene etterpå for å opprettholde bufferen over tid. Fylkesdirektøren kommer tilbake til dette i økonomiplandokumentet for 2024-2027."

Fylkestinget vedtok følgende i juni:

"For neste økonomiplanperiode ber derfor fylkestinget om at fylkesdirektøren legger opp til et budsjett til de videregående skolene uten vesentlige kutt. Rentebufferfondet kan brukes i en overgangsperiode for å demme opp for store endringer."

Fylkestinget og fylkesdirektøren har pekt på at rentebufferfondet kan og bør brukes i perioder for å redusere nedtrekket i tjenesteproduksjonen. Forslaget vårt innebærer noe bruk av rentebufferfondet i første del av økonomiplanperioden.

Styrka rammer til utdanning, samferdsel, kultur og næring

Med denne bakgrunnen er det tydelig for oss at det er mulig å prioritere tjenestetilbudet til innbyggerne i Trøndelag, samtidig som vi over tid omstiller økonomien til fylkeskommunen. Det er bred enighet om betydelige endringer i investeringsbudsjettet

og en opptrapping av midler fra drift til investering. Om fylkestinget holder seg til den planen, og samtidig benytter eventuelle mindreforbruk til å betale ned på lån, så vil de finansielle måltallene nås. Samtidig kan det gode utdanningstilbudet vi har i Trøndelag opprettholdes og kollektivtilbudet kan unngå vesentlige kutt.

Derfor foreslår vi endringer i budsjett- og økonomiplan for Trøndelag fylkeskommune for 2024 - 2027 som innebærer noe lavere netto driftsresultat i kommende økonomiplanperiode og en bruk av rentebufferfondet. Forslaget innebærer fortsatt et netto driftsresultat på et vesentlig høyere nivå enn tidligere budsjettforslag fra fylkesdirektøren.

Forslaget ivaretar derfor behovet for, og ønsket om, en bærekraftig økonomi samtidig som det opprettholder de tjenestene vi er satt til å levere. Vi opprettholder et godt utdanningstilbud til ungdommen i Trøndelag, et kollektivtilbud uten vesentlige kutt og med lavere pris på månedskort, vi styrker tilskuddsordningen innenfor kultur og øker bevilgningen til trafikksikkerhet.

Arbeidsgiverpolitikken

Fylkestinget har det overordna ansvaret for Trøndelag fylkeskommune sin arbeidsgiverpolitikk. Det krever at folkevalgte tar en aktiv rolle overfor tillitsvalgte og administrasjon, spesielt gjennom administrasjonsutvalget. Utvalgets rolle bør forsterkes, og målene som er satt for arbeidsgiverpolitikken bør følges opp regelmessig i møtene.

Ansatte i fylkeskommunen skal ha hele, faste stillinger, og alle nye stillinger skal fortsatt lyses ut i 100 %, med mindre noe annet er godkjent av tillitsvalgte. Det er arbeidsgiver som må bevise at det ikke kan, eller trengs, å lyse ut 100 % stillinger. Fylkestinget ber fylkesdirektøren løpende legge frem en oversikt over arbeidet med heltid i fylkeskommunen til administrasjonsutvalget.

I årene fremover er det flere omstillinger på gang i organisasjonen. Det blir da ekstra viktig at dette arbeidet går i tett dialog med de tillitsvalgte og at informasjonsflyten sikres.

Trøndelag fylkeskommune har mange ansatte med stor kompetanse. Samfunnet endrer seg raskt, og med det endres også måten det jobbes på. I dette må vi også huske våre egne ansatte i fylkeskommunen. Fylkestinget mener derfor det er viktig at fylkeskommunens egne ansatte får gode muligheter til å ta etter- og videreutdanning, og at fylkesdirektøren har fokus på dette arbeidet fremover.

En reduksjon i konsulentbruken

Fylkestinget vil ha en effektiv bruk av ressursene i fylkeskommunen og ber om at det legges frem en oversikt i utfordringsdokumentet i juni som viser bruken av konsulentttjenester. Det legges opp til en innsparing på bruk av konsulentttjenester på totalt 20 millioner i økonomiplanperioden.

Et utdanningstilbud som møter arbeidslivets behov over hele Trøndelag

Innledning

Rundt om i hele Trøndelag skrikes det etter arbeidskraft, og Norge vil mangle opp mot 90 000 fagarbeidere frem mot 2035. Noe av det viktigste Trøndelag fylkeskommune skal gjøre i årene som kommer er å utdanne ungdommene våre slik at de får gjennomført videregående opplæring og kommer seg ut i et arbeidsliv som venter på dem. Skal vi lykkes med det trenger vi en videregående skole nært der folk bor. Skolene må ha en tilbudsstruktur som er tilpasset næringsstrukturen, og et tilbud som gir mestring og motivasjon for ulike elever.

Vi trenger en mer praktisk skole, og en styrking av yrkesfagene, ikke dramatiske skolekutt som vil gjøre utdanningstilbudet i Trøndelag smalere og fattigere. Kutt i yrkesfag, musikk, dans og drama og idrett til fordel for flere plasser på studiespesialiserende vil kunne gi lavere gjennomføring. Det vil også gjøre det vanskeligere å levere på arbeidslivets behov for kompetanse.

Derfor foreslår vi store endringer i fylkesdirektørens innstilling på tilbudsstruktur, og styrker de økonomiske rammene til våre videregående skoler.

En styrking av yrkesfagene

Fylkesdirektøren har i sitt forslag redusert kraftig på en rekke yrkesfag, og økt tilbudene på studiespesialisering. Det går spesielt hardt utover utdanningstilbudet nord i Trøndelag. Dette er ikke i tråd med behovet for arbeidskraft i årene fremover, eller ønsket om en mer praktisk skole med mer motivasjon og mestring. Yrkesfag må styrkes, og vi opprettholder derfor flere yrkesfagslinjer som i administrasjonens forslag er foreslått nedlagt. Vi foreslår at det totale nivået på yrkesfag i Trøndelag opprettholdes som i dag. Det er feil vei å gå at all elevtallsvekst i Trondheim skal tas på studiespesialisering slik fylkesdirektøren foreslår. Trondheim er allerede i en situasjon hvor vesentlig flere velger studiespesialisering fremfor yrkesfag. Dette vil bli forsterket med forslaget fra administrasjonen. Om vi skal møte arbeidslivets behov for praktikere, så trenger vi at flere ungdommer i Trondheim velger yrkesfag, ikke færre!

Musikk, dans og drama

Vi trenger mer variasjon i utdanningstilbudet, ikke mindre. Vi trenger at alle ungdommene fullfører, og skal vi lykkes med det er høringsforslaget som er sendt ut helt feil vei å gå. MDD-linjene er svært viktige for gjennomføring, mangfold og ikke minst for kulturlivet vårt i Trøndelag. Ikke alle elevene som går MDD blir musikere av yrke, men de har med seg en utrolig viktig kompetanse inn i andre yrker og sørger for at det er kulturtilbud i hele fylket.

Spisset toppidrett

Vi foreslår å bevare dagens tilbud på spisset toppidrett i Trøndelag.

Et godt, offentlig tilbud innenfor toppidrett har gjennom årenes løp gitt en rekke trønderske ungdommer mulighet til å kombinere utdanning og satsing på idrett -

uavhengig av egen økonomi. Og det har gitt store idrettsopplevelser og medaljer til Trøndelag. Tröndelagsmodellen innenfor idrettsfag må utvikles, ikke avvikles.

Dersom vi kutter drastisk, eller legger ned det offentlige tilbudet, er det sannsynlig at private aktører vil etablere seg i Trøndelag. En slik etablering vil gjøre at tilbudet ikke lenger i samme grad blir tilgjengelig for alle - i tillegg til at det vil kunne tappe fylkeskommunen for mer midler enn det vi i dag bruker på spisset toppidrett.

Økt tildeling til de videregående skolene

Store ostephøvelkutt vil føre til at det blir vanskeligere å nå målene vi har satt oss om kvalitet og gjennomføring i videregående skole. I tillegg vil det kunne føre til økte utgifter til spesialundervisning, større frafall, og økte hjelpebehov for våre ungdommer senere i livet. Det lønner seg å investere i ungdommen, og vi vet hvor viktig våre videregående skoler er for rekruttering av arbeidskraft, bosetting og utvikling i hele Trøndelag. Derfor foreslår vi å stanse fylkesdirektørens kutt i ressursfordelingsmodellen for 2024 og 2025. Kuttene tas også betydelig ned i 2026 og 2027. 162 millioner kroner tilføres ressursfordelingsmodellen for å ivareta den desentraliserte skolestrukturen og gi likeverdige driftsforhold.

Fortsatt veiledningsordning for nyutdanna lærere

De siste årene har det vært markant færre søkere til lærerutdanningen i Norge. I tillegg viser beregninger gjort av KS' lønnsstatistikk at omtrent en tredjedel av nyutdannede lærere slutter i løpet av de fem første årene de jobber i skolen. Vi har dermed en utfordring med både å rekruttere og beholde lærere i skolen. Forskning viser at introduksjonsprogrammer og veiledning av nyutdannede lærere kan være med på å redusere antallet lærere som går over i andre yrker. Fylkestinget ønsker derfor å opprettholde veiledningsordningen for nyutdannede lærere i videregående skole i Trøndelag for å redusere praksissjokket for nyutdannede lærere, og øke sjansen for at lærere blir i skolen.

Gode skolebibliotek

For at alle elevene skal ha tilgang på et godt skolebibliotek uavhengig av hvilken skole de går på, ber fylkestinget fylkesdirektøren om å kostnadsberegne oppfølging av tiltakene i planen for bibliotek i videregående skole i Trøndelag, og komme tilbake med en vurdering av dette i neste økonomiplan.

Et rimeligere kollektivtilbud som knytter Trøndelag sammen

Unngå vesentlige kutt i kollektivtrafikken

Den sterke pris- og kostnadsveksten utfordrer kollektivområdet sterkt. Det vil svekke fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler, og kollektivtransportens betydning for å binde Trøndelag sammen. For å unngå stor reduksjon i tjenestetilbudet styrkes kollektiv med 20 millioner i 2024. Det vil fortsatt være behov for at AtB gjør bruk av ubenyttet tilskudd/reserve for å hindre rutekutt i 2024 og i 2025.

Halvering av prisen på månedskortet for buss i regionen

Pris- og kostnadsveksten treffer også vanlige husholdninger hardt. Fylkeskommunen kan dempe konsekvensene av dette, gjennom å senke prisene på kollektivtrafikken. Dette er riktig både for klima og for lommeboka til folk. Derfor legger vi inn 7 millioner kroner i 2024 for å halvere prisene på periodekort utenfor miljøpakkeområdet fra midten av august. Tilsvarende prisreduksjon vil bli foreslått i forbindelse med handlingsprogram for miljøpakken.

Fleksibel billett i regionen

Folks reisevaner er stadig i endring, og blant annet pandemien har gjort at arbeidshverdagen ser annerledes ut for mange. For at kollektivtilbudet også skal være attraktivt for de som ikke vet hvor ofte de vil bruke det, innføres det et fleksibelt billettsystem etter modell fra pilot i Trondheim. Dette vil gjøre det billigere for de som ønsker å bruke kollektivtilbudet når det er praktisk, men som andre dager har behov for å ta f.eks. bilen.

Økte ressurser til trafikksikkerhet

Mer til trafikksikkerhet

Delstrategi Trafikksikkerhet peker på betydningen av å aktivt søke kunnskap i lokale og nasjonale trafikksikkerhetsfaglige miljøer. Nord Universitet, Stjørdal har laget en projektskisse som tar for seg rekrutterings- og trafikksikkerhetsutfordringer i busstransportbransjen. Formålet med studiet er:

- 4. forstå de underliggende årsakene til utfordringer busselskapene opplever med rekruttering av bussjåfører*
- 5. kartlegge sjåførenes rolle for en sikker og attraktiv busstransport i Trøndelag*
- 6. identifisere suksesskriterier for å beholde sjåfører med god kundebehandling og lav ulykkesrisiko.*

Prosjektet treffer med andre ord flere utfordringer innenfor Trøndelag fylkeskommune sitt ansvarsområde: kollektivtransport og trafikksikkerhet.

Stjørdal kommune har vedtatt et stipendiatprogram der de bevilger kr. 500 000,- hvert år fram til 2028. Støtten fordrer at også andre aktører deltar med finansiering. Problemstillingen er så tydelig innenfor fylkeskommunens ansvarsområde at det naturlig å delta i finansieringen på Nord Universitet sitt prosjekt, på linje med Stjørdal kommune sin innsats, altså 500 000,-

Trøndelag fylkeskommune har jobbet målrettet overfor ungdom som søker risiko i trafikken. Prosjektet Kjør for livet opereres av Drive Norge og er evaluert av SINTEF. Evalueringen viser gode resultater og at deltakelse i prosjektet gir en reell endring i ungdommene sitt liv. Avtalen med Drive Norge er at de skal drive minimum 10 klubber i 10 kommuner i Trøndelag. Rammen til prosjektet styrkes med 1 millioner slik at aktiviteten kan økes ut over det som er avtalefestet.

Resterende 500 000,- går til generell styrking av FTU sitt handlingsprogram.

Gode kulturopplevelser Innledning

Tilskudd til kulturtiltak styrkes med 1,5 millioner. Fylkestinget har bedt om en sak hvor det skal trekkes opp føringer/retningslinjer for hva som skal gjelde for å få faste tilskudd, da det ikke foreligger slike, dette følges opp i 2024. Fylkestinget er enig i at det ikke tildeles faste tilskudd til nye arrangement/festivaler/institusjoner før retningslinjer er på plass.

Fylkestinget vil påpeke at det med en styrking på 1,5 millioner vil være rom for å kunne gi flere faste tilskudd. Samtidig er det også viktig at det fortsatt skal være en relativt stor andel til "frie" tilskudd åpent å søke på for arrangement, spel, festivaler og lignende. I en tid hvor stadig flere opplever at økonomien blir trangere mener fylkestinget at det er viktig å støtte opp under arrangement/festivaler over hele fylket, for, så langt det er mulig, å holde prisene på et nivå som gjør at mange kan delta. En økt støtte vil også bidra til å sikre økonomien til profesjonelle utøvere i ei dyrtid.

Vrimmelfestival

Kr 500 000,- øremerkes Vrimmelfestival slik at det kan arrangeres to festivaler pr år. Fylkestinget er opptatt av at alle trøndere skal kunne få gode kulturopplevelser der de bor. Vrimmelfestivalen er med å bidra til nettopp dette, og her kan alle delta uavhengig av lommebok.

Nytt museum kunst og form

I økonomiplanperioden er det avsatt kr 400 000- i 2024, 2,1 millioner i 2025 og 2,5 millioner i 2026 til videre prosjektering av nytt museum for kunst og form i Trondheim. Trondheim kommune sitt vedtak høsten 2023 om ytterligere utredninger før en kvalitetssikring (KS1) av konseptvalgutredningen (KVU) kan gjøre at det vil kunne ta tid før man kommer i gang med neste fase.

Fylkestinget er kjent med de store utfordringene med å bevare samlingene ved Nordenfjeldske kunstindustrimuseum (NKIM) Det er et omfattende arbeid som pågår for å få flyttet gjenstandene. Skulle prosessen med videre utredninger i Trondheim kommune ta uforholdsmessig lang tid, mener fylkestinget at avsatt beløp til prosjektering kan omdisponeres til arbeidet med å flytte samlingene ved NKIM.

Fylkesmusikerne

Et viktig virkemiddel for å nå ut til hele Trøndelag med gode kulturopplevelser er våre egne fylkesmusikere. Gjennom fylkesmusikerne bidrar fylkeskommunene til levende og gode lokalsamfunn og bidrar dermed til å gi flere et godt liv og en god folkehelse. Fylkestinget er opptatt av at vi opprettholder antallet på våre musikere slik at de fortsatt kan glede trønderne med musikkopplevelser av høy kvalitet

Regional utvikling

Oppfølging av Trondheimsfjordrapporten

Trøndelag tar ansvar for Trondheimsfjorden, og skal gjennom at det settes av 1,5 millioner årlig i økonomiplanperioden for å følge opp prosjektet "Ren og levende Trondheimsfjord". Området styrkes da med nødvendige ressurser til ansatte og oppfølgingsaktiviteter.

En god tannhelse

Tannhelseplanen

Den fylkeskommunale tannhelsetjenesten leverer gode tjenester til innbyggerne i Trøndelag. Nærhet til tilbudet har vært viktig for å gi pasienter god oppfølging og lett tilgang til tjenesten. Fylkestinget mener den fylkeskommunale tannhelseplanen bør komme til behandling i Fylkestinget før det vedtas store endringer i den fylkeskommunale tannhelsestrukturen. En eventuell innsparing på tannhelseområdet utsettes til 2025 etter at Fylkestinget har fått tannhelseplanen til behandling.

Tallbudsjett

Forslag til Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027				
Endringer drift	2024	2025	2026	2027
Styrket ramme avdeling utdanning	33,20	61,20	71,80	81,60
- opprettholdelse av yrkesfag, spissa toppidrett og musikk, dans og drama - tilbudsstruktur	4,70	14,70	25,30	35,10
- styrking av ramme til ressursfordelingsmodell/mindre ostepølvekutt	27,00	45,00	45,00	45,00
- veiledningsordning for nye lærere	1,50	1,50	1,50	1,50
Styrket ramme avdeling samferdsel	30,50	59,50	78,50	78,50
- unngå vesentlige kutt på kollektiv	20,00	41,00	60,00	60,00
- halvering av månedskortet på buss i region	7,00	15,00	15,00	15,00
- innføring av fleksibel billett i regionen	3,50	3,50	3,50	3,50
Styrket ramme avdeling veg	2,00	2,00	2,00	2,00
- trafiksikkerhet	2,00	2,00	2,00	2,00
Styrket ramme avdeling kultur og folkehelse	2,00	2,00	2,00	2,00
- kulturtilskudd	2,00	2,00	2,00	2,00
Styrket ramme avdeling plan, næring og kulturminner	1,50	1,50	1,50	1,50
- oppfølging Trondheimsfjordrapporten	1,50	1,50	1,50	1,50
Styrket ramme tannhelse	2,50			
- opprettholdelse av biklinikker	2,50			
Sum styrket ramme drift	71,70	126,20	155,80	165,60
Inndekning	-73,30	-131,80	-168,80	-188,90
- Reduksjon utredning skolestruktur	-3,50	-3,50		
- Reduksjon i konsulentbruk		-5,00	-7,50	-7,50
- Disponering av deler av handlingsrom utdanning			-15,00	-25,00
- Bruk av samferdselsfond og tunnelsikkerhetsfond til redusert låneopptak for investeringer på veg			-20,00	-30,00
- Reduksjon overføring til investering	-35,00	-97,00	-112,80	-117,90
- Reduksjon avsetning disp.fond	-8,00	-7,00	-7,00	-7,00
- Bruk av rentebufferfondet i en periode når renten er høy. Renten skal ned igjen i 2025 iflg pengepolitisk rapport 3/23	-25,30	-17,80	-5,00	
- Økt bruk av regionalt næringsutviklingsfond til styrke ramme næring	-1,50	-1,50	-1,50	-1,50
Endring finansutgifter	1,60	5,60	13,00	23,30
- Økte renteutgifter	1,60	5,60	13,00	20,80
- Økt avdrag	0,00	0,00	0,00	2,50
SUM	0,00	0,00	0,00	0,00
Endringer investeringer	2024	2025	2026	2027
Melhus vgs - igangsetting av utbygging i 2026	0,00	0,00	100,00	107,00
	0,00	0,00	0,00	0,00
Mva kompensasjon	0,00	0,00	-15,00	-16,00
Økt låneopptak	-35,00	-97,00	-197,00	-213,00
Redusert overføring fra drift	35,00	97,00	112,00	122,00
SUM	0,00	0,00	0,00	0,00

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylkhkentjielte

Forslag til Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027				
Endringer drift	2024	2025	2026	2027
Styrket ramme avdeling utdanning	33,20	61,20	71,80	81,60
- opprettholdelse av yrkesfag, spiss, toppidrett og musikk, dans og drama - tilbudsstruktur	4,70	14,70	25,30	35,10
- styrking av ramme til ressursfordelingsmodell/mindre østehøvelkutt	27,00	45,00	45,00	45,00
- veiledningsordning for nye lærere	1,50	1,50	1,50	1,50
Styrket ramme avdeling samferdsel	27,00	56,00	75,00	75,00
- unngå vesentlige kutt på kollektiv	20,00	41,00	60,00	60,00
- halvering av månedskortet på buss i region	7,00	15,00	15,00	15,00
Styrket ramme avdeling veg	2,00	2,00	2,00	2,00
- trafiksikkerhet	2,00	2,00	2,00	2,00
Styrket ramme avdeling kultur og folkehelse	2,00	2,00	2,00	2,00
- kulturtilskudd	2,00	2,00	2,00	2,00
Styrket ramme avdeling plan, næring og kulturminner	6,50	5,50	5,50	5,50
- ladeinfrastruktur tyngre kjøretøy	5,00	4,00	4,00	4,00
- oppfølging Trondheimefjordrapporten	1,50	1,50	1,50	1,50
Styrket ramme tannhelse	2,50			
- opprettholdelse av biklinikker	2,50			
Sum styrket ramme drift	73,20	126,70	156,30	166,10
Inndekning	-75,00	-133,00	-169,50	-189,50
- Reduksjon utredning skolestruktur	-3,50	-3,50		
- Reduksjon i betaling av mersvdrag				
- Disponering av deler av handlingsrom utdanning			-15,00	-25,00
- Bruk av samferdselsfond og tunnelsikkerhetsfond til redusert låneopptak for investeringer på veg			-20,00	-30,00
- Reduksjon overføring til investering	-35,00	-37,00	-112,00	-122,00
- Reduksjon avsetning disp.fond	-8,00	-7,00	-8,00	-7,00
- Bruk av rentebufferfondet i en periode når renten er høy. Renten skal ned igjen i 2025 iflg pengopolitisk rapp	-22,00	-20,00	-3,00	
- Økt bruk av regionalt næringsutviklingsfond til styrka ramme næring	-6,50	-5,50	-5,50	-5,50
Endring finansutgifter	1,60	5,60	13,00	23,30
- Økte renteutgifter	1,60	5,60	13,00	20,80
- Økt svdrag	0,00	0,00	0,00	2,50
Styrket handlingsrom statsbudsjettet (om det kommer noe)				
SUM	-0,20	-0,70	-0,20	-0,10
Endringer investeringer	2024	2025	2026	2027
Mellhus vgs - igangsetting av utbygging i 2026	0,00	0,00	100,00	107,00
	0,00	0,00	0,00	0,00
Mva kompensasjon	0,00	0,00	-15,00	-16,00
Økt låneopptak	-35,00	-37,00	-137,00	-213,00
Redusert overføring fra drift	35,00	37,00	112,00	122,00
SUM	0,00	0,00	0,00	0,00

Alternativt forslag fremmet av Henrik Kierulf (H) på vegne av H, Sp, Frp, Pp og V:

1. Følgende endringer foreslås sammenliknet med fylkesdirektørens forslag

Skjema §5-4, 1 del, beløp i millioner kroner

Beløp i 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	40 000	50 000	56 000	65 000
Sum netto driftsutgifter	40 000	50 000	56 000	65 000
Brutto driftsresultat	40 000	50 000	56 000	65 000
Renteutgifter	1 176	3 312	5 516	8 186
Avdrag på lån		2 500	2 500	2 500
Netto finansutgifter	1 176	5 812	8 016	10 686
Netto driftsresultat	41 176	55 812	64 016	75 686
Overføring til investering	58 824	-55 812	-64 016	-75 686
Bruk av disposisjonsfond	-100 000			
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-41 176	-55 812	-64 016	-75 686
Fremføring til inndekning senere år	0	0	0	0

Skjema §5-4, 2 del, beløp i millioner kroner

Beløp i 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	-10 000	-10 000	-15 000	-15 000
Utdanning	5 000	15 000	26 000	35 000
Plan, næring og kulturminner	2 500	2 500	2 500	2 500
Samferdsel	20 000	20 000	20 000	20 000
Kultur og folkehelse	2 500	2 500	2 500	2 500
Veg	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum bevilgninger drift, netto	40 000	50 000	56 000	65 000

Skjema §5-5, 1 del, beløp i millioner kroner

Beløp i 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler (veg)	100 000			
Sum investeringsutgifter	100 000			
Kompensasjon for merverdiavgift	-16 000			
Bruk av lån	-25 176	-55 812	-64 016	-75 686
Sum investeringsinntekter	-41 176	-55 812	-64 016	-75 686
Overføring fra drift	-58 824	55 812	64 016	75 686
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-58 824	55 812	64 016	75 686
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

Økonomiske endringer

Trøndelag fylkeskommune står i en krevende økonomisk situasjon. Ikke bare er den negative økonomiske utviklingen i Norge og Europa en viktig faktor. Fylkeskommunen må samtidig håndtere en svært stor gjeld, høyere inflasjon og økende renteutgifter, dette skaper utfordringer for vår tjenesteproduksjon. Fylkestinget ønsker en balansert utvikling av hele Trøndelag, for å få til dette kreves det at de økonomiske rammene tilpasses i drift. Økende lånegjeld med stigende rente gjør at en større andel enn tidligere vil gå til økte rentekostnader og økte avdrag. Det er nødvendig for fylkeskommunen å dempe investeringstakten slik at gjeldsgraden dempes i kommende periode. Dette vil kreve tøffe prioriteringer, og gjeldsveksten som har utviklet seg de siste årene vil ikke være bærekraftig over tid.

Økt innsparingskrav

Fylkestinget forutsetter en økt innsparing ut over det som ligger i fylkesdirektørens budsjettforslag. Innsparing gjøres gjennom innsparinger knyttet til reise, møtevirksomhet, konsulentbruk og generelle driftsutgifter. Fylkestinget ønsker en kritisk gjennomgang på bruken av konsulenter i alle enheter. Mål for denne gjennomgangen er innsparinger i tråd med tabellen i budsjettet. For årene 2024 og 2025 er det forutsatt en besparelse knyttet til utredningen av skolestruktur med 5 mill. pr år.

Tekst/År	2024	2025	2026	2027
----------	------	------	------	------

Samlet økt innsparingskrav	10 mill	10 mill	15 mill	15 mill
-------------------------------	---------	---------	---------	---------

Fylkestinget er kjent med nye utfordringer knyttet til ferjekontrakter fra 2025 og utover, det må arbeides med tiltak for økonomiplanperioden 2026 og utover.

Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å arbeide systematisk med å bremse gjeldsutviklingen gjennom økonomiplanperioden. Ved revidering av regionale planer og strategier skal balansert utvikling og lokalt handlingsrom prioriteres. Fylkeskommunens byggeprosjekter må sikres god kontroll og god prosjektstyring og det må rapporteres tidlig i saker for å hindre budsjettoverskridelser.

2. Klima, miljø og energi

Fylkestinget erkjenner en stor utfordring knyttet til miljø og klima. Fylkeskommunen har en todelt rolle. Vi er en regional aktør, samtidig som vi gjennom vår virksomhet har egne klimautslipp.

Nye hurtigbåter er et av våre viktigste grep for å få ned klimagassutlipp i planperioden. Videre vil en gjennomgang av fylkeskommunens areal være et viktig grep både økonomisk og klimamessig.

Rapporten om miljøstatus for Trondheimsfjorden (Trondheimsfjordprosjektet) er et viktig kunnskapsgrunnlag. Fylkestinget ber fylkesdirektøren utarbeide en plan for realisering av det treårige overvåkningsprogrammet etter anbefalt arbeidsmål nr 2 i rapporten. Planen skal inneholde oversikt over kostnader og ressursbruk og legges fram for fylkestinget innen utgangen av august 2024. Trøndelag fylkeskommune bør søke om statlige midler til dette arbeidet.

Fylkestinget er opptatt av arbeidet med fornybare, innovative og fremtidsrettede energiløsninger i hele fylket. Vi trenger at Trøndelag produserer mer fornybar energi og bruker gode energiløsninger. Stabil og billig energiforsyning er grunnleggende for utvikling av velferdssamfunnet. Trøndelag må akselerere utbyggingen av fornybar energi og støtte opp under tiltak som bidrar til at f.eks solcelle, termisk energi og utvikling av vannkraftressursene i fylket vårt kan gi økt fornybar energiproduksjon. Fylkeskommunen må samtidig arbeide for at nettet er sterkt nok til å håndtere Trøndelags energibehov. Dette arbeidet forankres nå i «Energistrategi mot 2050 for Trøndelag». Det legges opp til bred medvirkning og forankring hos trønderne. Lykkes vi med en felles strategisatsning for fornybar energi, vil det være et stort konkurransefortrinn for Trøndelag.

3. Utdanning og integrering

Trøndelag fylkeskommune har som en av sine viktigste oppgaver å tilby et godt utdanningstilbud i hele Trøndelag som er tilpasset arbeidslivet sitt behov for kompetanse. Mange bedrifter og offentlig virksomhet mangler og vil mangle arbeidskraft i årene som kommer. Samtidig synker elevtallet fremover mange steder i Trøndelag. Flere ungdommer må derfor fullføre videregående og voksne uten fullført videregående skole må tilbys gode muligheter for å fullføre. Fullføringsreformen er viktig å følge opp gjennom å tilrettelegge for at de som står utenfor både arbeidsliv og utdanning kommer innenfor. Samtidig har fylkeskommunen en krevende økonomisk situasjon som må hensyntas når et tilpasset og bærekraftig utdanningstilbud skal utvikles.

For å skape fremtidens skole så må vi våge å tenke nytt og finne nye løsninger, samtidig som kvaliteten i undervisningen skal ivaretas. En mulighet i forbindelse med dette er bedre samarbeid med næringslivet i Trøndelag, der utdanning kan tilbys som

bedriftsnært yrkesfag slik at elevene – under fylkeskommunens ansvar og ettersyn – i større grad får direkte kontakt og opplæring av næringslivet selv. Med den samfunns- og teknologiutviklingen vi har, så vil det være en fordel at elever får et tidligere møte med arbeidslivet enn det som har vært vanlig frem til nå.

Frafallet i videregående skole er et alvorlig problem, og fylkeskommunen må forsterke arbeidet for å bekjempe dette. Det må legges til rette for flere skreddersydde opplegg med større muligheter for praksis for alle som sliter med å fullføre den videregående skolen. I tillegg til ordningen med ordinære lærlingeplasser, må det jobbes med å styrke alternative opplæringsarenaer som lærekandidatordningen, praksisbrevordningen, bedriftsnært yrkesfag og fagbrev på jobb. For skoleåret 2025/26 bes fylkesdirektøren om å se på muligheten for flere samarbeid med næringslivet i Trøndelag, for at utdanning skal tilbys som bedriftsnært yrkesfag. Spesielt innenfor restaurant og matfag, og betongfag.

Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å se på hvordan eksisterende strukturer (f.eks Trøndelagsmodellen, mobbeombudet og oppfølgingstjenesten mv.) kan utnyttes mer effektivt og målrettet. Arbeidet følges opp i rapporteringsrutiner og i HU Utdanning. Deltakelse i arbeidslivet er viktig for integrering. Næringslivet trenger flere ressurser og samfunnet må jobbe aktivt med reduksjon av forskjellige typer utenforskap. Flere innvandrere, kan med god karriere-veiledning, riktig utdanning og norskkunnskaper, komme fortere inn i arbeidslivet.

4. Samferdsel

Gode veier og et kollektivtilbud i hele Trøndelag binder oss sammen. Fylkestinget ønsker å prioritere bedre og trafikksikre veier, samt et kollektivtilbud som muliggjør at folk kan bo og arbeide i hele fylket.

- Veg

Fylkestinget erkjenner at det må satses mer på vei. For å imøtekomme et økende behov styrkes driftsrammen med 20 millioner hvert år i økonomiplanperioden. Disponering av disse midlene gjøres etter faglige vurderinger gjort av fylkets vegadministrasjon. Ut over dette gjøres 100 millioner av fondspenger disponible til investeringer i vegene ved at en flytter penger fra "bankkapital" til "vegkapital". Flertallet har som intensjon at denne potten skal tilføres mer penger hvis fylkeskommunen får akseptable driftsoverskudd i planperioden.

Fylkestinget ber om at prosjektet der en kan samarbeide med kommunene, for dermed å få synergier en noe en skal tilstrebe. Dette gjelder for eksempel når masser skal deponeres, men godt samarbeid må også tilstrebases når veier skal brøytes og vedlikeholdes på annen måte. Fylkestinget forventer at det blir gjort klare avtaler mellom fylkeskommunen og de berørte kommuner når det gjelder drift av veiene og ikke minst der fylkesveier og kommunale veier krysser hverandre. Trafikantene skal ikke oppleve trafikkfarlige situasjoner på grunn av dårlig driftig i veikryss hvor veiene som krysses har forskjellig veieier.

Driftsmidler

Fylkestinget setter følgende føringer for økningen i driftsmidler:

Legging av fast dekke

Det ønskes en styrking av midler til fast dekke. Fylkesdirektøren bes fremlegge en liste for HUS hvor strekninger prioriteres

Rydding av vegetasjon

Etablere et prosjekt for rydding av vegetasjon langs veiene. Dette for å bedre veiens status, øke trafiksikkerheten og ikke minst hindre viltpåkjørslar. Fylkestinget ønsker at dette gjeres i samarbeid med kommunene, og understreker at dette kan være et prosjekt som kan løses med frivillige og bedrifter som tilbyr tjenester til personer utenfor ordinært arbeidsmarked.

Trafiksikkerhet

Midlene avsatt til trafiksikkerhet økes med 1 million. Økningen brukes til tiltak i kommunene, forbeholdt kommuner som har status som "Trafikksikre kommuner". Fylkestinget ber FTU om å prioritere ressurser inn i arbeidet med å få flere kommuner til å ta i bruk ordningen "Trafikksikker kommune".

Bedring av arbeidsforhold for yrkessjåførar

Fylkesdirektøren bes, i samarbeid med representantar for lastebileierforeningen gjennomgå behov og ønsker for brøyting av rasteplasser under vinteren. Dette for å muliggjøre hvile, samt stans av kjøretøy i kortere perioder.

Investering

Økningen i investeringsmidler gjeres med å stille 100 millioner til disposisjon i 2024, og med en intensjon om økning av midlene i følgende år i planperioden. Fylkestinget gir følgende føringer for bruken av midler – som endelig besluttes i Hovedutvalg samferdsel.

Eablering av rundkjøring i Levanger

Fylkestinget er opptatt av å få til gode løsningar for trafikantene sammen med kommunene. Det settes av inntil 9 mill kr til å realisere en rundkjøring ved Levanger videregående skole, der Levanger kommune skal bidra med tilsvarende beløp til prosjektet.

Gang og sykkelveier - prioriteringsliste

Fylkestinget ber om at det iverksettes et nytt prosjekt i hht prioriteringsliste. Denne listen legges frem for politisk behandling innen sommeren 2024

Grusvegpakken

Fylkestinget ønsker å videreføre og styrke grusvegpakken slik at våre fylkesveger med grusdekke settes i bedre stand til å tåle klimaendringer. En prioritert tiltaksliste legges fram for HUS

Legging av fast dekke

Det lages en plan for fast dekke på grusveier. Fylkesdirektøren bes foreslå tiltaksliste i prioritert rekkefølge. Veier hvor det er dyrt å drive vedlikehold og har kort lengde er viktig å prioritere.

Broer – fornying

Plan for utskifting og renovering av broer gjennomgås. Fylkesdirektøren bes foreslå tiltaksliste i prioritert rekkefølge.

- Transport

Reduksjonene i Transport vil påvirke tilbudet utenfor Miljøpakkeområdet på en dramatisk måte. For å hindre for store endringer i tilbudet stiller fylkestinget 20 millioner til rådighet hvert år i økonomiplanperioden. Innsparingsforslag er presentert gjennom fire trinn. Trinn 1 kan gjennomføres. Følgende bes prioritert:

Ikke aktuelle tiltak på Trinn 2

Foreslått tiltak	Innsparing	Kommentar
S2,N2 Hurtigbåt og buss	1,5 millioner	
S3 Buss	2,8 millioner	
N3 Hurtigbåt	0,8 million	
M2 Buss	3,4 millioner	
S4 Buss	1,1 millioner	
M4/N4 Buss	3,0 millioner	
M5 Buss	2,6 millioner	
M6 Buss	3,4 millioner	
S5 Buss	3 millioner	Påvirkes av Miljøpakken
Inntektsreduksjon	Minus 4 millioner	Korreksjon i hht oversikt
Samlet forbruk:	17,6 millioner	

Øvrige føringer

3,4 millioner avsettes til uforutsette konsekvenser av reduksjonene og mulighet for å forbedre fergetilbudene. Midlene disponeres av Hovedutvalg Samferdsel eller Fylkesutvalget. Selv om kutt i bussruter her reverseres i stor grad, forventes det at AtB gjennomfører reduksjoner i linjer som har svært lav passasjertilgang. Videre kan bussruter erstattes med annet tilbud dersom det gir økonomisk gevinst og fører til økt bruk. Dialog om dette gjøres med HUS.

Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å gå i dialog med AtB for å se på kostnadsberegning og potensiale for videreutvikling av fleksibel bestillingstransport (Flex) som på sikt kan erstatte faste bussruter.

Anbud ferger 2025

Fylkestinget understreker at nye anbud ikke skal bety omfattende reduksjoner i tilbudet. Fylkestinget ber om en sak hvor status nye anbud presenteres, og eventuelle kostnadsutfordringer løses.

Riktig pris på bussen for innbyggerne i Rindal kommune

Rindal kommune ble en del av Trøndelag fylke i 2019. Det er behov for å harmonisere busstakster mellom AtB og Møre & Romsdal fylkeskommunes transportselskap FRAM slik at kommunen blir inkludert i takstområdet til AtB. Inntil at nytt kollektivanbud kommer på plass må harmoniseringen løses mellom FRAM og AtB. Det settes av inntil 1 million til dette tiltaket i perioden.

Pris bestillingstransport

Prisen på bestillingstransport dobles til voksne reisende, men pris beholdes uforandret til unge og studenter. Dette gjøres for at en ønsker å bevare mest mulig av tilbudet, og dermed slipper for store reduksjoner.

Miljøpakken

Fylkestinget gir sine føringer til Miljøpakkeområdet gjennom egne saker. Det vises til disse sakene for fylkestingets prioriteringer.

- **Digitalisering**

God bredbåndsdekning i hele Trøndelag gir en trygghet for innbyggerne samt muligheter for økt næringsutvikling og utvikling av arbeidsplasser i distriktene. I et stadig mer digitalisert samfunn er både gamle og unge avhengige av velfungerende og stabile nettløsninger i hverdagen. Det er fortsatt ca 28.000 husstander i fylket som mangler dekning, og fylkestinget ber fylkesdirektøren om å fortsette arbeidet med å bygge ut fiber og bredbånd på minst 100 Mbit/s ved å aktivt utnytte statlig medfinansiering.

5. På lag med næringslivet i Trøndelag

Vi skal drive en aktiv, forutsigbar og fremtidsrettet næringspolitikk som fremmer vekst og nyskaping og ivaretar både eksisterende næringsliv og gründerbedrifter i Trøndelag. Verdistrategiens mål er økt bærekraftig verdiskaping og internasjonal konkurranseevne i fylket vårt.

Fylkestinget er opptatt av gründerkap og gode løsninger på faktiske utfordringer, samtidig som at fylkeskommunen som relevant samfunnsaktør, skal bidra til gode løsninger for kommunene i fylket.

Ifølge SSB vil etterspørselen etter arbeidskraft i den kommunale helse- og omsorgstjenesten øke med over 50 prosent frem mot 2040. Denne veksten vil kreve et stort antall årsverk, en arbeidskraft vi sannsynligvis ikke har.

Velferdsteknologi er en av løsningene. Innovasjon innen helse- og omsorgssektoren handler ikke bare om det rent helsefaglige, men også om hvordan vi best kan utnytte samfunnets ressurser i kommunene. Organisering, samordning, digitale verktøy, oversikt over personellressurser, omdisponering og helhetsspektiv kan være stikkord.

- Fylkestinget setter av 2,0 millioner kroner i søkbare midler, til prosjekter i offentlig sektor, gjerne i samarbeid med private, med mål om å finne innovative og bærekraftige modeller for tjenester innenfor helse- og omsorgstjenestene i trønderske kommuner.
- Fylkesdirektøren legger frem en sak for hovedutvalg næring, som redegjør for hvordan fordeling av disse midlene best kan løses.

Fylkestinget er opptatt av at tilretteleggingsmidler blir brukt til prosjekter som gir økt verdiskaping, grønn omstilling og innovative løsninger. Vurderinger rundt hva vi gir støtte til, må sees i lys av både verdiskapningsstrategien og tiden vi er inne i.

- Fylkestinget ber fylkesdirektøren legge frem en sak for HU Næring og Industri som diskuterer hvordan nytte- kostnadsanalyser rundt bruken av tilretteleggingsmidler kan gjøres.

Regional plan for kulturmiljøets hovedtema er regionale verdier og kunnskapsformidling, by- og stedsutvikling, håndverk og materialproduksjon, klima, opplevelsesnæringer og

kulturmiljø, fellesskap og demokrati. Handlingsprogrammet for 2024-2025 består av tiltak som svarer opp målene i regional plan. Nedskjæringer i budsjettet, fra fylkesdirektøren, reduserer handlingsrommet for 2024.

- Fylkestinget setter av 500 000 kr til gjennomføringen av tiltak i handlingsprogram, og arbeidet med anbefalingene fra rapport om bygningsvernsenter, Fotefar mot Nord og den Trondhjemske Postvei.

6. Kultur

Kultur, idrett, folkehelse og frivillighet

Kulturen er en sentral del av vår identitet, og det er avgjørende å bevare og styrke den rike arven vi har. Derfor forplikter vi oss til å legge til rette for både profesjonelle og frivillige kulturuttrykk som beriker samfunnet vårt. Idretten er en viktig bærer av folkehelse, deltakelse og inkludering.

Fylkestinget er i stor grad enig i de beskrivende realitetene budsjettdokumentet peker på. I en tid med behov for en helhetlig økonomisk omstilling, og i en krevende tid for mange i Trøndelag vil vi likevel peke på grep som er viktige med tanke på våre uttalte mål.

Generelt om endring drifts- og prosjekttilskudd kultur og folkehelseområdet.

I tråd med vedtak i Utfordringsdokumentet vedtatt i juni bes Fylkesdirektøren prioritere en sak som viser en gjennomgang av retningslinjer og kriterier for tildeling av fast driftsstøtte fra fylkeskommunen. Uløste saker som FD nevner i budsjettet bes løst som ettårig tilskudd til følgende aktører. Trondheim Jazzfestival mottar et tilskudd på kr 400 000.-, Rotvoll Kunstnerkollektiv mottar et tilskudd på kr 250 000.-, Sjriffen Kultursenter kr 350 000.-, og FRI Trøndelag kr. 150 000.-. Dette tilskuddet gis på bakgrunn av en urimelighet disse aktørene har som følge av pågående revidering av våre system. Alle disse aktørene fikk tilskuddsmidler i 2023, og det er dermed ingen «nye» aktører. Prosjekttilskudd til TSO for økt turnevirksomhet på kr 500 000.- ble første gang gitt i tilknytning til fylkessammenslåingen i 2018. Fylkestinget mener tilskuddet bør videreføres i 2024, og ber Fylkesdirektøren legge frem en sak til HU Kultur som beskriver hvordan et tilskudd til turnevirksomhet med høy grad av profesjonalitet og kostnader kan implementeres i et tilskuddssystem som flere eventuelle aktører kan benyttes seg av.

Folkehelse

Psykiske plager og lidelser er en stor helse og samfunnsutfordring. Økt psykiske helseplager blant særlig unge gir grunn til stor bekymring. HUNT forskningscenter gjør en viktig jobb for det kunnskapsgrunnlaget vi trenger for å gjøre riktige tiltak. Forskningscenteret tilføres en derfor en økning på linje med andre institusjoner.

Søkbare midler i tilknytning til kultur og folkehelseområdet.

Fylkestinget vil videreføre stønadsnivået til lokale museer som ikke mottar fast driftstilskudd med kr 100 000.-. Tilskudd til tiltak pilegrimsleden videreføres også med kr 100 000.-

Den kulturelle spaserstokken og Den kulturelle skolesekken økes med kr 50 000.- hver.

Nytt Havbruksmuseum på Hitra.

Fylkestinget ber Fylkesdirektøren fortsette samarbeidet mellom Mist, Stat og næringsliv for å realisere museet.

Verdensarvsenter

Röros bergstad og Circumferensen er 1 av 8 verdensarvsteder i Norge og ble innskrevet på UNESCOs liste over verdens kultur- og naturarv 1/7 2010 etter en utvidelse av området som omfatter deler av to fylkeskommuner og 5 kommuner. Tröndelag fylkeskommune har vedtatt en egen regional plan for området. Verdensarven formidles og forvaltes gjennom et etablert verdensarvsenter i regi av MiST/Rörosmuseet autorisert av Miljødirektoratet i 2021. Dette er en 5-årig autorisasjon som gjelder fram til 2026. En framtidig re-autorisasjon av MiST/Rörosmuseet som verdensarvsenter krever ökt formidlingsareal. Tröndelag fylkeskommune skal sammen med regionale og nasjonale myndigheter bidra til å realisere dette gjennom planlagt prosjekt som omfatter ombygging av Smelthytta og et nybygg på Malmplassen.

7. Tannhelse

Fylkestinget önsker ingen endringer i strukturen av biklinikker slik fylkesdirektören har foreslått. Strukturen gjennomgås i egen sak når rammene for ekstra overføring i statsbudsjettet er kjent. Kostnadene med å opprettholde dagens struktur og tilbud dekkes over midler gitt i Statsbudsjettet for 2024, og bes presenter i egen sak. Det avsettes inntil 7,2 millioner per år i budsjettperioden til dette tiltaket.

Votering

Alternativ votering:	
• Forslag fra Per Olav Skurdal Hopsö (A)	30 stemmer (A, SV, KrF, R, INP, MDG)
• Forslag fra Henrik Kierulf (H)	29 stemmer (H, Sp, Frp, Pp, V)
• Fylkesutvalgets innstilling	Ingen tilslutning
	Forslag fra Per Olav Skurdal Hopsö (A) ble vedtatt

Fylkesutvalgets innstilling:

1. Fylkestinget vedtar det framlagte forslaget til ökonomiplan 2024-2027 med budsjett for 2024, med de endringer som er beskrevet i dette saksframlegget. Forslag til ökonomiplan med budsjett består av drifts- og investeringsbudsjett for 2024-2027 og forslag til ökonomiplan for kontrollarbeidet 2024-2027, med budsjett for 2024.

2. De finansielle mälene er styrende for den langsiktige styringen av fylkeskommunens ökonomi, jf. kommuneloven § 14-2, pkt. c.

- Netto driftsresultat på fire prosent av driftsinntektene
- Gjeldsgrad på 113 prosent av driftsinntektene
- Disposisjonsfond (fritt) på fire prosent av driftsinntektene

3. Fylkestinget vedtar, med hjemmel i skatteloven, en sats for inntektsskatt til Tröndelag fylkeskommune på 2,35 prosent av skattbar inntekt for personlige skatteyttere og dödsboer. Hvis Stortinget vedtar en annen maksimalsats for 2024 gjöres denne gjeldende.

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

4. Trööndelag fylkeskommune tar opp låñ på inntil 1 276 883 000 kroner i 2024.
5. Fylkeetinget vedtar bevilgningsoversiktene etter § 5-4, første og andre ledd, § 5-5 første og andre ledd slik de er fremstilt nedenfor.

Fra: [Tor Arne Stubbe](#)
Til: [Ragnhild Aashaug](#)
Kopi: [Post](#)
Emne: Rapportering 2023 - Trøndelag fylkeskommune
Dato: 2. februar 2024 16:03:31
Vedlegg: [image002.png](#)

Rapportering til kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Kontrollutvalget har ihht leveranseavtale en tilgjengelig timeressurs på 1725 timer pr år til risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll i perioden 2020-2023. Timerammen inkluderer reiser, møter osv.

I 2023 har RMN blant annet utført følgende:

- FR: Investeringer og vedlikehold av kulturtilbud
- FR: Vegadministrasjonen
- FR: Fylkesveier
- FR: Anskaffelser
- EK: Eierstyring

Timeforbruk 2023: 1043,77

Timeforbruk 2022: 1826,24

Timeforbruk 2021: 2374,59

Timeforbruk 2020: 1733,99

Gjennomsnittlig timeforbruk i perioden er på 1744,65 timer pr år.

Revisjon Midt-Norge har som ambisjon at kontrollutvalget skal kunne utnytte sin årlige timeressurs mest mulig fleksibelt i perioden 2020-2023. Det vil si at et eventuelt mer-/mindreforbruk av timer søkes utlignet over 4-årsperioden. Mer-/mindreforbruk overføres ikke til neste periode (2024-27).

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe

Fagleder forvaltningsrevisjon

M +47 98608070 | [Skype for business](#)

Revisjon Midt-Norge SA, Postboks 2565, 7735 Steinkjer
W www.revisjonmidt-norge.no | M +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

Opplæring av kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

13.02.2024

Saknr

06/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/508 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg

Trenger ikke danne et flertall for å få vedtatt et budsjett

Legitimt å gi politiske signaler om hva man legger vekt på

Mener svar på lovlighetsklage ikke henger på greip

TIs korrupsjonsindeks 2023 er publisert - NKRF

Saksopplysninger

Disse sakene legges frem fra sekretariatet som en del av kontrollutvalget sin opplæring:

1. Spørsmål om det er nødvendig å danne flertall for å få vedtatt et budsjett.
"Bernt svarer" i Kommunal Rapport 11.desember 2023.
2. Spørsmål om politikerne kan pålegge administrasjonen en næringsvennlig kommune.
"Bernt svarer" i Kommunal Rapport den 15. januar 2024.
3. Spørsmål om leder i kontrollutvalget kan komme fra et posisjonsparti.
"Bernt svarer" i Kommunal Rapport den 22.januar 2024.
4. Korrupsjonsindeksen fra Transparency International (TI) er publisert.
Fra NKRF sin nettside 6.februar 2024.

Kontrollutvalget kan ta sakene til orientering.

Trenger ikke danne et flertall for å få vedtatt et budsjett

Kommunal Rapport 11.12.2023, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva gjør man når man ikke klarer å danne et flertall for budsjettforslaget?

SPØRSMÅL: I disse dager pågår budsjettforhandlinger i landets kommuner, og vi hører om problemer med å samle et flertall for vedtak for 2024. Hva gjør man, og hva kan man gjøre, i en slik situasjon?

SVAR: Årsbudsjettet er grunnmuren og rammen for all virksomhet i kommunen eller fylkeskommunen. Når det er vedtatt, er det, sies det i [kommuneloven § 14-5](#), «bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnede organer». I det ligger at det ikke skal brukes mer penger enn det som er bevilget i budsjettet, og ikke til andre formål enn det som er angitt der. Det eneste unntaket er «utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta», med andre ord for å oppfylle lovfestede krav til tjenestene eller rettslig bindende kontraktsforpliktelser.

Ved «den endelige avstemningen» ved behandlingen av forslag til årsbudsjett skal det stemmes over hvert enkelt fremsatt forslag som helhet ([kommuneloven §11-9 siste avsnitt](#)). Det betyr at avstemninger under saksbehandlingen over forslag til enkeltposter bare er «prøvevoteringer» for å kartlegge oppslutningen om disse, uten noen rettslig betydning. Det er bare endelig votering over forslag til årsbudsjettet som helhet som teller.

Som alminnelig regel skal vedtak i kommunale organer treffes «med flertallet av de avgitte stemmene». Det betyr at man må votere over de fremsatte forslagene i en sak hver for seg, og hvis ingen av disse får flertall, har man ikke noe vedtak. ([kommuneloven § 11-9, andre avsnitt](#)). Men kommuner og fylkeskommuner har etter [kommuneloven § 14-3](#) første avsnitt plikt til å treffe vedtak om årsbudsjett før årsskiftet, og det er derfor gitt særlige regler om votering om årsbudsjettet i [kommuneloven § 11-9](#).

I første runde voterer det på vanlig måte over hvert enkelt av de fremsatte forslagene til årsbudsjett i sin helhet. Men hvis ikke noen av disse får flertall, holdes en ny votering hvor de folkevalgte må velge mellom de to forslagene som fikk størst oppslutning i første omgang. Det er da ikke adgang til stemme imot begge, og heller ikke til å stemme blankt, se [kommuneloven § 8-1](#) siste avsnitt.

Det betyr at det kan bli vedtatt et budsjett som ikke har tilslutning fra et flertall i kommunestyret eller fylkestinget, men som likevel vil være en bindende ramme for virksomheten i kommunen eller fylkeskommunen i året som kommer hvis ikke det senere treffes vedtak om endring av budsjettet etter de samme reglene.

Dette vedtatte budsjettet binder da både administrasjon og folkevalgte, også kommuneråd eller fylkesråd under parlamentarisk styringsform i hele det kommende år, hvis ikke man klarer å fremskaffe et flertall for endringer som innarbeides i et revidert budsjett.

Legitimt å gi politiske signaler om hva man legger vekt på

Kommunal Rapport, 15.01.2024, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan politikerne pålegge administrasjonen å være en næringsvennlig ja-kommune?

SPØRSMÅL: Et kommunestyre traff følgende vedtak etter et verbalforslag:

For å få mest mulig effektiv saksbehandling, og redusere gebyrtap i dispensasjonssaker innen plan- og byggesak, skal saksbehandlere følge disse prinsippene:

- a) Kommunen skal ha en utviklingsorientert holdning til private og utbyggere
- b) Kommunen skal være en næringsvennlig ja-kommune
- c) I dispensasjonssaker skal administrasjonen der det innstilles på avslag, og der utvalg for plan og miljø ber om det, levere en delt innstilling, slik at det også leveres en argumentasjonsrekke for innvilgelse av søknaden.

Mitt spørsmål er om dette er i tråd med forvaltningsloven og kommuneloven?

SVAR: Punkt a og b er direktiver fra øverste folkevalgte organ til administrasjonen, om hva det skal legges vekt på når den treffer vedtak plan- og bygningssaker eller avgir innstilling til folkevalgt organ i slike. Det er helt legitimt så lenge det er tale om politiske signaler om hva flertallet i kommunestyret og andre folkevalgte organer vil legge vekt på ved valg av alternativer innenfor det rettslige handlingsrommet for kommunalt forvaltningsskjønn.

Rent praktisk betyr det at de folkevalgte krever at de hensyn det her er tale om, blir presentert og vektlagt i saksutredninger om slike spørsmål. Det betyr ikke at disse hensynene skal tillegges avgjørende vekt i alle saksfremlegg fra administrasjonen i alle saker, og at man skal unnlate å presentere eller foreta en skikkelig drøftelse av hensyn som kan tale mot forslag som fremheves som utviklingsorientert og næringslivvennlig.

Administrasjonen har et selvstendig faglig ansvar for å sørge for en mest mulig fullstendig og balansert fremstilling og drøfting av de hensynene som måtte stå mot hverandre, se [kommuneloven § 13-1](#) tredje avsnitt: «Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet», som gjelder tilsvarende for kommune- eller fylkesråd under parlamentarisk styringsform, [jf. § 10-2](#) første avsnitt, andre setning: «Bestemmelser om kommunedirektøren gjelder på tilsvarende måte for kommunerådet og fylkesrådet hvis ikke noe annet er bestemt i lov». Dette er uttrykk for det generelle prinsippet som kommer til uttrykk i [forvaltningsloven § 17](#) første setning: «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes».

I dette ligger ikke noe krav om at fremstillingen i saksfremlegget bare skal være en ren beskrivelse av fakta og argumenter for og imot bestemte handlingsalternativer. Det skal også foretas en kritisk, men lojal, gjennomgang av ulike synspunkter, men denne kan - og vil normalt - ende ut en konklusjon som er et forslag eller innstilling om hvilket handlingsalternativ som bør velges.

Dette valget er i siste instans folkestyrets kjerne; de folkevalgte organenes vedtak springer ut av og bygger på en *avveining* av motstående hensyn, der vekten av hvert av disse er et uttrykk for et *politisk* verdivalg, både når det gjelder hva kommunens arealer skal brukes til og hvordan, og hvilke virkemidler som skal anvendes for å oppnå det man ønsker. De rettslige kravene til saksutredning og beslutningsgrunnlag for kommunale vedtak er krav til fullstendige og korrekte *premisser* for innstilling og vedtak i den enkelte sak, ikke til vedtaket som sådant.

De folkevalgte organene kan gi signaler om hvordan de ser på den avveining som skjer ved slike vedtak, og be om administrasjonen legger særlig vekt på disse i sitt saksfremlegg. Dette

er ønsker som administrasjonen da naturlig vil søke å etterkomme, men de verken må eller kan sette skranker for å legge frem motstående hensyn eller forslag som legger avgjørende vekt på slike, hvis administrasjonen mener disse siste bør være avgjørende her.

De folkevalgte kan altså gi *signaler* om forhold de ønsker skal gis særlig oppmerksomhet i saksfremlegg, men kan ikke gi administrasjonen *pålegg* om hvordan saksfremlegget skal se ut. Et pålegg som det som formuleres i punkt c ovenfor, om at administrasjonen skal utarbeide *en alternativ innstilling* hvis det innstilles på avslag på søknad om dispensasjon, vil i denne form være ulovlig og i strid med bestemmelsene om kommunedirektørens eller fylkes- eller kommunerådets ansvar for saksutredning.

Men det er ikke noe krav at et saksfremlegg skal ende opp en i entydig anbefaling om hva slags vedtak som bør treffes. Kommunestyret eller det faglige utvalget vil kunne gi uttrykk for at de forventer at saksfremlegget fra administrasjonen legger vekt på å gi en balansert fremstilling og drøftelse av de ulike alternativene og viser fordeler og ulemper ved disse, uten å kunne ut i bare én mulig konklusjon.

Men bare to frittstående uavhengige saksfremlegg, kanskje utformet som rent advokatmessige innlegg for ulike alternativer - her innvilgelse av eller avslag på - søknad om dispensasjon - vil ikke være forsvarlig saksbehandling. Det er administrasjonens ansvar å foreta en selvstendig *kritisk sammenstilling* av saksfremstilling og argumentasjon til støtte for de ulike vedtakene, slik at de folkevalgte kan få et best mulig grunnlag for å ta stilling til det som her anføres.

Mener svar på lovlighetsklage ikke henger på greip

Kommunal Rapport 22.01.2023

Det er lov å velge kontrollutvalgsleder fra et posisjonsparti, konkluderer flere statsforvaltere. Bardu-politiker Berit Sandnes Wikstøl (Ap) er kritisk.

12. januar konkluderte Statsforvalteren i Troms og Finnmark med at Ole Helge Engmo (Frp) er lovlig valgt som kontrollutvalgsleder i Bardu. Det til tross for at Frp har inngått et valgteknisk samarbeid med Senterpartiet, som har ordføreren.

Statsforvalteren begrunner vedtaket med at Frp og Senterpartiet stilte separate lister ved valget. Derfor er ikke Engmo en del av samme «gruppe» som ordførerpartiet Senterpartiet, konkluderer Statsforvalteren.

– Selv om det er lovlig, tenker jeg at hensikten bak lovbestemmelsen ikke blir oppfylt. Når noen inngår et valgteknisk samarbeid, så oppfatter jeg at man sitter i posisjon. Hensikten med loven må tydeliggjøres bedre, sier Aps gruppeleder Berit Sandnes Wikstøl i Bardu.

Hun sendte inn lovlighetsklagen sammen med partifellene Roald Linaker og Signe Eline Nordahl Hansen. Avgjørelsen ble først omtalt i [Nye Troms](#).

Skal sikre uavhengighet

Kommuneloven slår klart fast at lederen av kontrollutvalget ikke kan tilhøre samme parti eller samme gruppe som ordføreren. Hensikten med bestemmelsen er at det skal være en viss politisk avstand eller uavhengighet mellom lederen av kontrollutvalget og ordføreren.

I Kommunal- og distriktsdepartementets veileder presiseres det at en typisk gruppe er en by- eller bygdliste. «I denne sammenhengen har dermed gruppe ei meir avgrensa tyding enn i reglane om val til folkevalde organ (...), kor gruppe og blir brukt om listesamarbeid mellom fleire parti», heter det i begrunnelsen.

– Vi forstår at det ikke er ulovlig, men likevel uhensiktsmessig. Når det ikke er ulovlig, sitter vi kanskje med en lov som ikke fungerer etter hensikten. Det synes vi er beklagelig, sier Wikstøl.

Hun sier at Ap-gruppa i Bardu vil følge nøye med på hvilke saker som *ikke* havner i kontrollutvalget i denne perioden.

Valg av kontrollutvalgsleder

Kommunelovens § 23-1 sier:

«Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.»

I Kommunal- og distriktsdepartementets veileder om konstituerende møte i kommunestyre og fylkesting og valg til folkevalgte organer står det:

«Leiaren av kontrollutvalet kan ikkje vere medlem av same parti eller same gruppe som ordføreren i kommunen. Grunngevinga for regelen er at det skal vere ei viss grad av politisk avstand eller uavhengigheit mellom ordføreren og leiaren av kontrollutvalet. Uttrykket «gruppe» i § 23-1 andre ledd tyder grupperingar eller lister som er valt inn i kommunestyret, og som ikkje er eit «parti». Ein typisk «gruppe» er ein by- eller bygdliste. I denne sammenhengen har dermed gruppe ei meir avgrensa tyding enn i reglane om val til folkevalde organ i kapittel 7, kor gruppe òg blir brukt om listesamarbeid mellom fleire parti.»

Flere klager

Like før jul kom Statsforvalteren til samme konklusjon i Nordkapp. Der klagde åtte SV- og Sp-representanter på at kontrollutvalget fikk leder fra Høyre og nestleder fra Ap. Det til tross for at Nordkapp har ordfører fra Ap og varaordfører fra Høyre.

Også der konkluderte Statsforvalteren med at kommunelovens bestemmelse var oppfylt.

– Her sitter Høyre med lederen og Ap med nestlederen og skal kontrollere et flertall i kommunestyret. Et flertall som består av dem selv. Det henger ikke på greip, sier Trudy Engen (SV), én av de åtte som krevde lovlighetskontroll.

Hun sier at selv om Ap og Høyre stilte hver sin liste til kommunevalget, så utgjør de nå det politiske flertallet. Engen sier at forskjellen på tverrpolitisk liste og politisk flertall ikke er veldig stor.

– *Hva tenker du om Statsforvalterens avgjørelse?*

– Jeg kan ikke forstå at det er i tråd med lovens hensikt. Meningen er å forhindre at bukken skal passe på havresekken. Det er det som skjer nå. Jeg synes kommuneloven bør nyanseres på det punktet, sier Engen.

Brøt med egne regler

I Skjervøy ba flere representanter om lovlighetskontroll da flertallet inngikk listesamarbeid med Rødt for å gi ledervet i kontrollutvalget til Rødt. Klagerne mente vedtaket brøt med norsk sedvane og kommunens eget regelverk, der lederen av kontrollutvalget skal gå til opposisjonen.

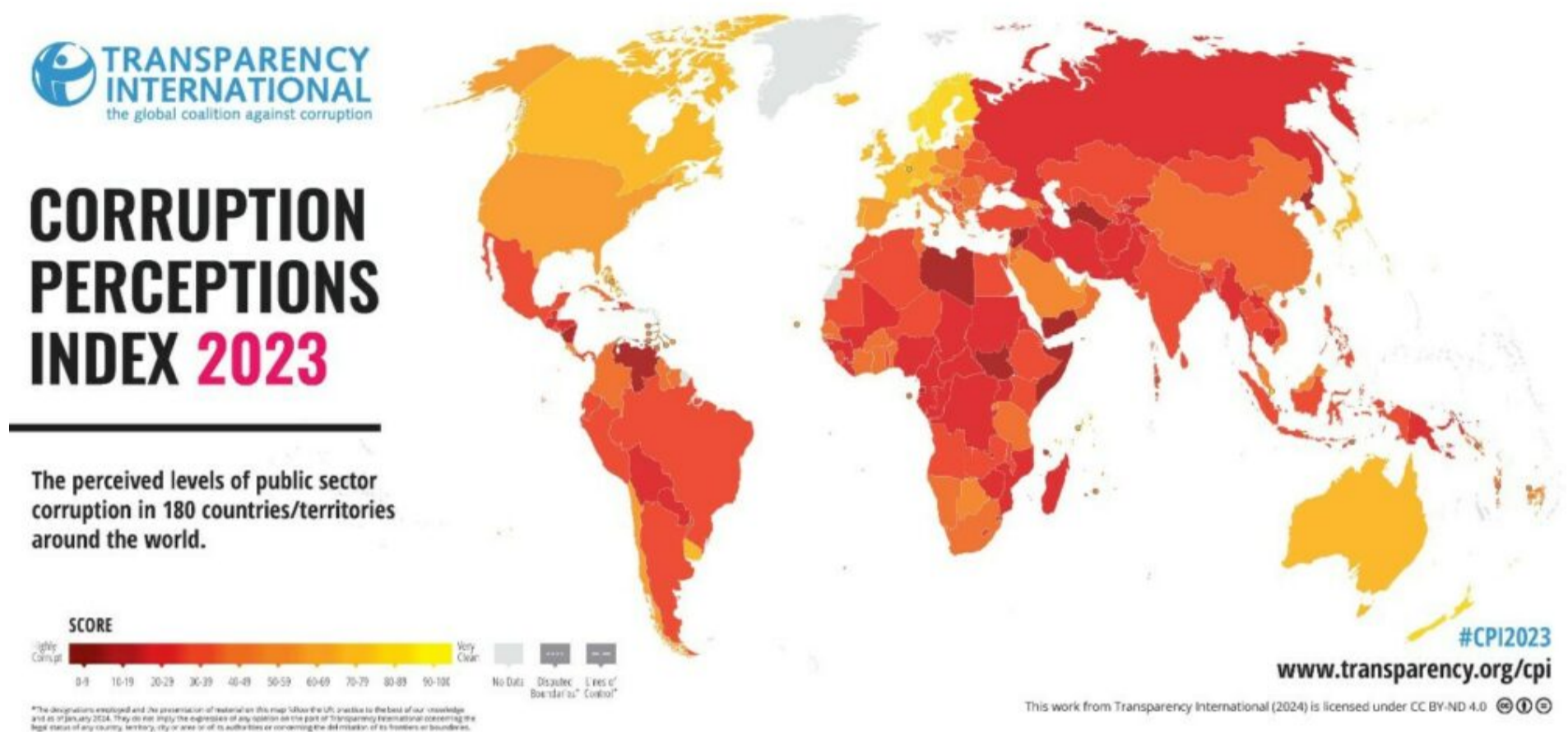
Statsforvalteren i Troms og Finnmark konkluderte med at kommunelovens krav var oppfylt, siden kontrollutvalgslederen ikke var fra samme parti som ordføreren (KrF).

– Det er ikke i strid med noen lov, men det er i strid med kommunens eget regelverk. Vi var litt spent på om Statsforvalteren ville vurdere det. I reglementet for Skjervøy står det klart at opposisjonen skal ha ledervet i kontrollutvalget, sier Frps gruppeleder Vidar Langeland, én av politikerne bak klagen.

I Kvinesdal var Frps gruppeleder Lill Anita Reppen Egeland skeptisk fordi posisjonen, bestående av KrF/Ap/Sp, fikk både leder- og nestledervet i kontrollutvalget.

Statsforvalteren i Agder viste til at de tre partiene stilte separate lister. Dermed var det greit at ledervet gikk til en Sp-er og nestledervet til en Ap-er, selv om ordfører Per Sverre Kvinlaug er fra KrF.

Statsforvalteren i Agder har nå en annen lovlighetsklage med samme tema til behandling. I Iveland har representanter fra KrF og Sp klaget på at Lars Arnfinn Flatelid (Frp) er blitt leder av kontrollutvalget, trass i at Høyre, Ap og Frp sammen utgjør posisjonen.

Kilde: www.transparency.org

TIs korrupsjonsindeks 2023 er publisert

Publisert 30.01.2024

Corruption Perception Index (CPI) rangerer 180 land etter nivået på opplevd korrupsjon i offentlig sektor, basert på en rekke uavhengige datakilder om hvert land. Norges score (84 av 100) er uendret, og vi beholder 4. plassen bak Danmark, Finland og New Zealand, men er foran Sverige på rangeringen.

Korrupsjonsindeksen ([CPI](#)) fra Transparency International (TI) viser at korrupsjon er et omfattende problem verden over. Størstedelen av verdens befolkning lever i land der korrupsjonsnivået er vedvarende høyt.

Rettferdighet og effektiv rettssikkerhet er avgjørende for å forebygge og stoppe korrupsjon både nasjonalt og internasjonalt. Begge er hjørnesteiner i demokratiet og legitimerer forestillinger om rettferdighet og ansvarlighet. Straffrihet for korrupsjon – der mennesker som misbruker sin makt ikke får konsekvenser for skaden de forårsaker – er essensen av urettferdighet og svikt i rettsstaten..

Det har vært en global nedgang i rettsvesenet og rettsstaten siden 2016. Framveksten av autoritært styre i noen land bidrar til denne trenden, og selv i demokratiske sammenhenger har mekanismene som holder regjeringer i sjakk blitt svekket. Regjeringer over hele det politiske spekteret har undergravd rettssystemer, begrenset borgerlige friheter og stolt på ikke-demokratiske strategier for å takle nylige utfordringer, inkludert COVID-19-pandemien.

Med dette som bakteppe viser årets Corruption Perceptions Index (CPI) at bare 28 av de 180 landene som måles har forbedret sitt korrupsjonsnivå de siste tolv årene, og 34 land har blitt betydelig forverret. Til tross for framskritt gjort over hele verden i kriminalisering av korrupsjon og etablering av spesialiserte institusjoner for å takle det, forblir korrupsjonsnivåene stillestående globalt.

De fleste land klarer i stor grad ikke å stoppe korrupsjon - over 80 prosent av verdens befolkning bor i land med CPI-score under det globale gjennomsnittet på 43. I tillegg utgjør de 25 beste landene i indeksen litt over 10 prosent av verdens befolkning. Korrupsjon er derfor fortsatt en utfordring som direkte eller indirekte skader folk flest.

Noen resultater

- Danmark troner på toppen med 90 poeng, fulgt av Finland og New Zealand med hhv. 87 og 85 poeng. Norge er på 4. plass med 84 poeng, og dermed igjen foran Sverige med 82 poeng.
- Helt nederst på indeksen er Somalia med 11 poeng, fulgt av Venezuela, Syria og Sør-Sudan med 13 poeng.
- I Vest-Europa og EU falt gjennomsnittlig score på korrupsjonsindeksen for første gang på et tiår. Selv om regionen fortsatt er den verdensdelen med best score (65 poeng), er antikorrupsjonstiltakene på vikende front pga. svekket etterlevelse av rettsstatsprinsippene.
- Blant de 34 landene som har gått betydelig tilbake siden 2012, er flere velfungerende demokratier, som Sverige (82) og Storbritannia (71), samt autoritære stater som Myanmar (20) og Venezuela (13).
- De 28 landene som forbedret seg, varierer betydelig i demokrati, inntekt og tidligere korrupsjonsnivå, og inkluderer Seychellene (71), Guyana (40) og Ukraina (36)..

Landene med høyest score på indeksen er preget av relativt lite bestikkelser og god beskyttelse mot underslag av offentlige ressurser og myndigheters maktmisbruk, men de er ikke fri for korrupsjon.

Måten korrupsjonen kommer til uttrykk på er gjerne litt mindre åpenbar, slik som uklare ansvarsforhold og interessekonflikter mellom politikk og næringsliv. Men også gjennom tilrettelegging av korrupsjon andre steder i verden gjennom disse landenes finansinstitusjoner og eiendomsmarked.

I denne sammenheng er det verdt å minne om at indeksen har sine begrensninger som mål på landenes korrupsjonstilstand. CPI måler *oppfatningene* av korrupsjon i offentlig sektor, men undersøkelsen inkluderer ikke mål på skatteunndragelse, hvitvasking, finansielt hemmelighold eller ulovlige pengestrømmer.

Fakta om korrupsjonsindeksen - Corruption Perception Index (CPI):

Korrupsjonsindeksen baserer seg på 13 uavhengige kilder som måler oppfatninger om korrupsjon i offentlig sektor i 180 land. Resultatene fra de ulike kildene veies sammen til en standardisert indeks med verdier fra null til hundre. Høyest poeng indikerer at offentlig sektor i landet er så å si fritt for korrupsjon, mens null indikerer en svært gjennomkorrumpert offentlig sektor. Transparency International har utgitt korrupsjonsindeksen årlig siden 1995.

Kilde: TI & TI Norge

<https://www.transparency.no/blog/i15qm637z7i9xg5jx2sn9qbwwkv3md>

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

13.02.2024

Saknr

07/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/116 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Endring av møtedato e.l.
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Gruppeoppgaven og trafikklysmodellen som det ble jobbet med på regionsamlingen 16.januar 2024 er lagt med som vedlegg slik at utvalget kan jobbe videre med dette i møtet den 13.februar.

Invitasjon til Forum for kontroll og tilsyn (FKT) fagkonferanse og årsmøte 2024 er lagt med som vedlegg til saken.

Gruppeoppgave

- Hvordan samhandle med de andre aktørene i egenkontrollen?
 - Hva har vi hørt i dag, og hva betyr det for vårt arbeid?
 - Hvordan samhandle med kommunestyret – hvem av oss sitter i kommunestyret og kan «kjenne temperaturen» – og orientere de andre?
- Hva er målet for arbeidet i vårt kontrollutvalg – og hvordan kommer vi dit?
 - Er det noe vi vil prioritere?
 - Skal vi ha «kjøreregler» for hvordan vi håndterer henvendelser, medieoppslag og lignende?
 - Hvordan bruker vi verktøykassen vår? (bedriftsbesøk, undersøkelser, orienteringer osv.)

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Ja	Delvis	Nei
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Ja	Delvis	Nei
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?	Ja	Delvis	Nei
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Ja	Delvis	Nei
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Ja	Delvis	Nei
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Ja	Delvis	Nei
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Ja	Delvis	Nei
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Ja	Delvis	Nei

Kilder:

- *Henvendelser til besvær – eller begjær?* Artikkel i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Velkommen til FKTs fagkonferanse 2024 som arrangeres på Quality Airport Hotel, Gardermoen 4.– 5. juni.

Program:

Kontrollutvalget – roller og samspill

Mange er ferske i kontrollutvalget og de trenger kunnskap om utvalgets rolle og hvordan utvalget skal opptre i samspill med andre aktører som har ansvar for kontroll i kommunene. Vi inviterer representanter fra både kontrollutvalg og revisjon, ordfører og kommunedirektør til samtale og refleksjon rundt tema «Kontrollutvalget – roller og samspill».

Habilitet og tillit

Høsten 2023 har nyhetsbildet vært preget av ulike habilitetssaker og spørsmål om innsideinformasjon. Hvordan påvirkes tilliten til politikerne av dette? Er det grunn til å se nærmere på tilsvarende problemstillinger i lokalpolitikken?

Henvendelser og varsling

Kontrollutvalget kan erfare å ta imot henvendelser om mer eller mindre konkrete kritikkverdige forhold. Hvordan skal kontrollutvalget håndtere slike henvendelser? Og hva med varsling – har kontrollutvalget noe med det å gjøre?

Økonomisk bærekraft

Har kommunen din en bærekraftig økonomi? Hvordan kan kontrollutvalget finne ut det? Har kontrollutvalget et ansvar her?

Vi vil også vise fram gode eksempler på forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vel møtt!

Deltakeravgift: Medlemmer kr. 7 900, andre kr. 8 400

Påmeldingsfrist: 29. april

Årsmøte i Forum for kontroll og tilsyn avholdes 4. juni.

FKTs årsmøte i 2024 blir avholdt 4. juni i forbindelse med fagkonferansen på Quality Airport Hotel, Gardermoen.

Innkallingen blir lagt ut [her](#) og sendt til leder av kontrollutvalget og daglig leder sekretariat.

Det er kun medlemmer som har tale-, forslags- og stemmerett (en stemme per kontrollutvalg eller sekretariat). Medlemmene velger selv hvem som skal være representert på årsmøtet.

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet innen 6 uker før årsmøtet

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 14. dager før årsmøtet

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Ta kontakt med sekretariatet.

Leder i valgkomiteen (2023-2024): Jon Jæger Gåsvatn, leder kontrollutvalget i Sarpsborg kommune | jaeger.gaasvatn@sarpsborg.com | Mobil: 913 55 288

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

13.02.2024

Saknr

08/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/116 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 13.02.2024, godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen går gjennom i møtet slik at protokollen er i samsvar med kontrollutvalgets oppfatning.

Utvalget oppfordres deretter til å godkjenne møteprotokollen.